

Fikir Sanat ve Edebiyat Dergisi

KAFKAOKUR*

İKİ AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ - SAYI 12 - YIL 2 - TEMMUZ-AĞUSTOS 2016 - 8 TL - 2. BASKI

*...ber edebiyattan ibarelin.

#KAFKAOKUR

2	Vİefa LİSESİ'NE TEŞEKKÜR
11	KEMAL SUNAL ÖÐÜLLERİ
4	Efkarını Sevdigim Kadın: Füruç Ferruhzad FEYZA ALTUN
12	Füruç Ferruhzad Sonsuz Gün Bahçesinde, Anlat
14	Açık Perde: Komşum Füruç ALİ BÜRCAN TEKE, Öykü
16	Bir Gültekin Emre Röportajı DILEK ATLI, Şylesi
20	Son Basamak CENK CALISIR, Öykü
22	Düsler, Zindanlar ve Sonlar NAZLI BAŞARAN, Anlat
23	Ayrılık Zamanı MURAT CEMAL, Şiir
24	İki Küçük Çay Tanesi EZGİ AYVALI, Anlat
26	Gaz Kokusu DİDEM GÜNDÜZ ESEN, Öykü
28	BURAK, AYVERDİ, URGAN, CELAL SÖZLER
30	Düsler Çemberinde Kirbaçlı Bir Kadın: Lou Andreas Salome NERMIN SARIBAŞ, İnceleme
33	Bir Neriman Olmadım GÜLDEN KUŞ, Anlat
34	Hayat, çocukların güzelleşen bir bahçe... SERVAN ALTIKANAT, Şiir
35	Sen Rengi MERVE ÖZDOLAP, Şiir
36	Ceviz ERAY YAŞIN İŞIK, Öykü
40	Sevinç Güzel Sevenlerdeniz OĞUZ ASLAN, Şiir
41	Bütmemesi İçin Aro Verdiğimiz Kitaplara Benzeseydi Ya Her Şey KAAN MURAT YANIK, Anlat
42	Hatırladığından da Güzel DILEK TÜRKER, Anlat
43	Yarım ELİF İŞÇİ, Şiir
44	En Son Ne Yapıyordum Ben? SALIH KIRLI, Öykü
46	Kendime Ait Bir Oda ESRA PULAK, Aforizma
47	İtiraf SELCAN AYDIN, Anlat
48	Yağmur Misali ATILAY AŞKAROĞLU, Deneme
49	Sisifos'u mutlu hayal etmeye çalışıyorum GİZEM DEMİREL, Anlat
50	AŞKA DÜŞMEK YUSUF ÇOPUR, Öykü
52	Cocuklum ya S. NUR ERGÜN, Deneme
53	Aksan GÖKHAN COŞKUN, Deneme
55	Kör Baykuş Sadık Hidayet, Anlat
56	Instagram Sizden Gelenler
57	Son Seyler İçerik Adına

Yazılıannızı, çizimlerinizi ve çalışmalarınızı editor@kafkaokur.com adresinden bize ulaştırabilirsiniz.

KAFKA OKUR

Fikir Sanat ve Edebiyat Dergisi

Kafka - İki Aylık Edebiyat Dergisi
Sayı 12 - Temmuz - Ağustos 2016 • 8 TL

İmtiyaz Sahibi
Gökhan Demir

Yayın Yönetmeni
Gökhan Demir

Düzeltili
Fatih Cerrahoğlu

Kapak Resmi
Tülay Palaz

İllüstrasyonlar
Tülay Palaz
Songül Çolak
Filiz İrem Özbaş

İletişim
e-posta: editor@kafkaokur.com
telefon: +90 530 727 15 23

Yayın Türü
Yerel, Süreli Yayın

Adres
İkitelli O.S.B.
Aykosan San.Sit.
Dörtü B Blok No: B/111
Başakşehir, İstanbul

Baskı
Uniprint Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ümerli Mah. Hadımköy-İstanbul
Cad. No:159, Arnavutköy, İstanbul
Tel: (212) 798 28 40
Matbaa Sertifika No: 12196

Dağıtım
DPP 0212 622 22 22

©Her hakkı saklıdır
Bu dergide yer alan yazı, makale,
fotoğraf ve illüstrasyonlar elektronik
ortamlar da dahil olmak üzere yazılı
izin olmaksızın kullanılamaz.

"...ben edebiyattan ibaretim" Franz Kafka

Efkannı Sevdığım Kadın

feyza altın sayfa 4

Onun oğluna duydugu hasreti, oğlu ile sanatı arasında tercihyapmak zorunda bırakılmışını acısı peçkoş şırında ve yazısında görür. O bu hasretten dolayı hep hüzünлюдü ve bu duygusunu hep bir tarafa bırakmak istedı, bu da içinde yanıp alev alandısunundugunu söyleme arzusunu tetiklediketetiktedi.

Açık Perde: Komşum Furuğ

ali bircan teke sayfa 14

Tüm gece, koltukta başdaş kurup, yanaçık perdemden aralığından Furuğ'u izledim. Ona duydugum his bir tür kendimi tamamlama hâliydi. Kimi zaman güçlü bir sevgi, kimi zaman da dörnüşülməyinbir ısanı tamamıyla bu duygusalımdır. A şık hep yanı başında olgunlaşmayı bekleyen bir meyve gibiydi. Onu tanımlayabilme gayretim kendimi keşfetmelerin son buluyordu. Daha fazla anlamalı, daha fazla bilmeliydim onu ve onadair her şeyi. Onun sahipliği tutkunu kendime de bahsetmeliydim.

Bir Göltekin Emre Röportajı

click atı sayfa 16

Furuğ' un şiirleri İran'da erotisk bulunuyormuş örneğin...
Kendi dünyasına atılarken Furuğ erotisk bulunuyor. Yazması istenmiyor. Halbuki Furuğ bunu gerçekleştirmek istemiyormuş. Keşke kâğız üzerine hiçbir şey yapmamış. Varolan duygularını, kendinden yolaçarak anlatıyor. İnsanlık hâli, kadınlık hâli... Bir礁 aracılık olarak da kendini sunuyor. Ama kapalı toplum bunu kabul etmiyor. Başına gelen bir trafik kazasıyla ölüdürüyor. Onun şiirlerinde közgürük, Sylvia Plath'ın şiirlerinde devar. Buda pek çok kadına yol gösterici olmuştur. Ayakta durmasına, güç kazanmasına, geleceğebek gına ışık olmuştur. Bu çok önemlidir şey. Türkiye'de öरmeğin Nilgün Marmara... Baktığı nizda Fün'ün, Sylvia'nın havasını Nilgün Marmara'da sezersiniz.

Gaz Kokusu

didem gündüz esen sayfa 26

İkizesöylediğin son sözler neydi? Odunçverdiğin bluzu terkokuttuğu için yıkaması ya dayıkanması gerekiği mi, yoksa onun zaten hep ter koktuğumu? Babanınesini duydun biranda. İkizini evdeyiniz birliği için, iyi biranne olmadıg için onunname bağırdığı ve ardından hızla kapanan kapının sesini. Babanın arkasından koşuponu durdurmayı istemişti. Hızın kesildi. Taşlığı çanta açılmıştı. Omzunu kestiğini hissettin. Çantanın içinden mp3 çalançıkparımızi açtı. Kulaklılarından gelen Anathema'nın Lost Control parçasını söylemeye başladı. "Evet düşüyorum. Ne kadar süren yere çarpmam," Babanın banyosu nasıl? İşte o an babana gitmeye karar verdin.

Lou Andreas Salome

nermin sarbaş sayfa 30

Erkeklerin akillişkilerin peşinde olduğuna inanan Lou, aykırı yaşıntısı ve ilişkilere farklı bakışı ile etrafındaki erkeklerin kadınlarındaki tüm ezberini bozar. Ünlü filozof Paul Ree ile de yine o dönemde Meysenbug' unevinden tanışır. Hatta Nietzsche, Ree'ye aynı evde yaşamaya başlarlar. Lou'yu entelektüel birliktekliliklerin cinsel birliktekliliklerden dahi önemlidir. Toplam 8 ay süreli birlikte yaşama çabaları Lou'nu'na Nietzsche hakkında kitap yazmasına kadar var (Nietzsche, Lou Salomé sayfa 16). Nietzsche'bu süreç için şunu söyleyerek "Lou'yu tanıdıktan sonra Zerdüşt'ün olgunlaşdım". Paul Ree ile ilişkileri Ree'nin Lou'ya vasiliktekiyle sonlanır. Busyniltan sonra Carl Andrias'la yakınınlıva kisa sürede evlenenler. Evliliği sırasında flörtlerine devam eder, sadakat göstermez.

II. KEMAL SUNAL ÖDÜLLERİ

Y I L I N
D E R G I S İ

VEFA LİSESİ | KAFKAOKUR

Pek çok ünlü kişi ve kuruluşun katılımıyla
gerçekleşen ödül
 töreninde Kafka Okur
Dergisi adına ödül
Yayın Yönetmenimiz
Gökhan Demir aldı.

Bu yıl 11.si düzenlenen Kemal Sunal Ödülleri'nde Kafka Okur Dergisi Vefa Lisesi öğrencileri tarafından yılın en iyi dergisi seçildi. Kafka Okur Dergisi olarak tüm Vefa Lisesi gönüllülerine, yazarlarımıza ve siz değerli okurlarımız adına teşekkür ederiz.

Bu vesile ile Kemal Sunal'ı bir kez daha saygı ve
özlemlerle anıyoruz.

Kafka Okur Fikir Sanat ve Edebiyat Dergisi

Kuş ölü, sen uçuşu hatırlı!

- FÜRUĞ FERRUHZAD -

EFKÂRINI SEVDİĞİM KADIN

Yazan: Feyza Altun

Füruğ Ferruhzad, tutkuya sevdığım tek kadın. Efkanı, çaresizliğini, hüzününü ve çıkış arayışını en sade biçimıyla dileğetirerek şiirini okuyanı alt üst eden İranlı şair. Bu yazımı size Füruğ'yu anlatmak üzere kaleme aldım. Yazıldan beklenen onun doğum ve ölüm tarihlerini yazmam, hangi dergilerde yazılarının çıktığını veya hangi kitapları yazdığını belirterek, hangi akımı başlatlığına dair bilgiler vermem. Bunları yapacağım elbette fakat kelimeleri ve şiirleri kızgınlığın gibi kalbimi delen bu kadını yazarken, yazuya sürekli olarak duygularını katabağımı bilmenizi isterim. Çünkü Füruğ bana ait, ben ve kendimden...

O, çoğu insanın sandığının aksine 1979 İran İslam Devrimi ile bağıntısı olan bir kadın değil. Çünkü 1935'te Tahran'da doğup çok genç yaşında 1967'de geçirdiği talihsız bir trafik kazasında öldü.

Füruğ Ferruhzad'ın babası Albay Muhammed Ferruhzad Batı koruması ve güdümündeki Rıza Şah'ın ordusunda bir askerdi, ataerkil topıumun acımasız kurallarını ve de ordunun otoritesini eve taşıyan çocukların zâlim yaşam şartlarını hazırlamak isteyen bir asker. Füruğ kendi hayatından bahsederken evlerinde yumuşak battaniyeler olmasına rağmen babasının kendilerini askeri battaniyelerde uyutarak zor koşullara alıştırmak istediğini söyler. Ayrıca babası ile ilgili olarak şu anekdotu aktarır: "Hاتırıyorum da İlkokuldayken yaz tatillerinde ağabeylerimle evde oturup

eski ve kullanılmayan kitaplardan, okumuş gazetelerden kese kağıt id yapardık ve usağımız da kese kağıtları dükkanlara satardı, babamın bize verdiği harçlıkta başka bir şekilde kazanılan parayla da canımızın her istedığını almamızı izin verirdi. Babam bize, 'Çalışmak ayıp değil, bileyinin gücüyle ekmeğini kazanan kişiğin kendisinin efendisi olmaya ve başını dik tutmayla hakkiolduguunu' anlatmak istiyordu"

Annesi Turan Vezir Tebar ise gelenek ve töreye bağlı saf bir kadındır. Füruğ annesini "köktülükleri billecek yetisi olmayan" bir kadın olarak betimliyor ve bir şiirinde ondan şöyle bahsediyordu:

"annenin tüm yaşamı
açık bir seccade
cehennem korkusu eşliğinde serili
anneher şeylin dibinde
her zaman
bir gürünahın izipeşindedir"

ve bahçeye bir bittinin küfrü bulasmaş sanıyor."

Füruğ'un ikisi kız olmak üzere altı kardeşi vardı. Kız kardeşleri Füruğ Ferruhzad çevirmen, erkek kardeşleri Füruğ'un da şarkıcı olarak ismini duyurmuştur. Yine de her zaman alleni on tarihiyi Füruğ olmuştur.

Füruğ Ferruhzad fazla duyurulmamış bir kadındı, Küçük yaşından itibarıyla etrafında olup bitenlere karşı ağır bir dikkati vardı. Bence onumutsuz eden en temel sebeplerden biri budur. Çünkü o hiçbir zaman etrafındaki insanlar kadar sıfırdı. Onu yaradılışında bo yaktı. O ilgili, derin gözlemleri olan aynı zamanda da kişisel hayatındaki sorunları enince ayrıntısına kadar sorgulayan bir kadındı. Zaman geçtikçe yalnızlaşması sebep olan bu özelliği aynı zamanda en güzel şiirlerini yazmasını da sağlamıştır.

Furuğ'un evlerinde babasının çok geniş bir kütüphanesi vardı. Tüm çocukluğunu büyükbabasının anlattığı masallar ve eiline geçirdiği kitaplar ile geçirdi. İlkokulda son derece hareketli ve afacan olan Furuğ, ağaç tepelerinde dolanıyor, insanları gülmüşsetmeye bağınyordu.

Ortaokulda yedinci sınıf tayın Perviz Şapur'a aşık olmuştur. Kendisinden 15 yaşındaki okulun Şapur ile evlenmek istemesine alesi itiraz etmisse de Furuğ açık grevi yaparak evlilik kararında dıretmiştir. Aynca nikâhında "tören, takı gelinlik" istemediğini belterek son derece sade bir şekilde dünya evine girmiştir. Evliliğine tek onay veren babası olmugut. O da o sırular ikinci bir kadın ile evlenmek istemesindendir. Bu evliliğe karşı çıkan kızlarını başından savmak için Furuğ'u Şapur ile evlendirek hiç değilse onu bir engel olmaktan çıkarmayı amaçlamıştır. Şapur ile olan bu evlilikten Furuğ'un Kamyar adında bir oğlu olmuştur.

Ne var ki daha sonra Furuğ, Perviz Şapur ile anlaşılmamaya başladı. 1954'te boşandı. Kanunlara göre Furuğ'ı danadığı gibi onu görmesini bile yasaklamıştır. Furuğ bütün bir hayatını canının canı dediği oğlundan uzak geçirdi. Şapur'un özdeyişleri, karikatürleri ile aydın basınında "sanatçı" kimliği ile tanınıyor oluşu ve basın çanlısanın ile yakın ilişkilerinden dolayı Furuğ'un oğlunu bir daha hiç göremeyiği kimse tarafından konusulmamıştır.

Bu boşanmanın temel nedeni de Furuğ'un oğlunu doğurduktan sonra gülzelleşmesi, kadınlığından ve bunun Şapur tarafından hazırlamayı olarak da anlatılır. Hem aralanndaki yaş farkı hem de Furuğ'un dikkafalığı aralanndaki ırucumuru derinleştiriyor. O hırçın, başına buyruk ve farklı bir duygudanın yaşıyan bir kadındır. Şapur isetekdüzü yaşamı olan, mantıklı, hesabını kitabını bilen sürprizleri sevmeyen sıradan bir adamdı. Anlaşamadılar.

Bu boşanma oğlunu ondan sonsuza dek aldı.

Bu ebedi aynılığın sebebi şırrıdır. Bu nedenle Furuğ'un şırının ayrı bir önemî dâha vardır. Bir annenin hasretinin, acısının ve bağına taş basığının simgesi, sebebi ve de sonucudur. Furuğ'un yazdığı her kelimenin benimâcım'dan böyle bir önemî vardır. Oğunu daha az sevdiden değil ama buna mecbur edilişinden ve bu mecburiyeti en asıl şekilde yaşayışından dolayı...

Daha on altı yaşındayken aşık olduğu çocuğunu ondan almışlardı. O da bundan sonra kendisini koşulsuz sevmeye ve şirayazmaya adamtı.

Furuğ'un içimi acıtan en önemli yanı oğlunasbeslediği duygularıdır:

"Öğlene doğru oğlumu görmek için evden dışarı çıktıım ama onu bulamadım. Bu görüşmeden korktum. Ama eveygeri döndüğünde beklediğim gibi olmadı, onu masada, annem ve babamla birlikte yemek yerken gördüm. Küçük ve solgundu. Elleriyle yüzümü okşadı ve ben vücutumda bir şeyin parça parça eridiğini hissettim. Daha sonra onu yanına oturdum. Niçh yemek yiyemediğimi bilmiyorum. Ellerim buz kesmişti. Ellerimin uzun bir süre onun ellerine, yüzüne alına dokunamayacağımı düşündükçe vücutum tepeden tırmağa dıgızınenmeye vahşi bir acı tırmalıyor gibiydi. Öğle yemeğinden sonra birlikte yatağa uzandık ben her zamarki gibi ona hikâye okudum. O durumda bile. Eğer ben gidersem kimonun saçlarını tarayacak? Kim ona güzel elbiseler dikecek? Kim ona fil, dumanlı arabâ ve üç tekerlekli bisiklet resmi çizecek? Kim onu benim kadarsevecek, diye düşünüyordum."

Furuğ, bütün hayatı boyunca oğlu Kamyar'a hasret yaşamış ve ona hasret ölmüştür. Zaman zaman sâir krizleri geçirdiği ve uzun süre evinde kapalı kalarak ağıladı arkadaşları tarafından aktarılmıştır.

"Seni istiyorum ve billyorum asla koynuma alamayacağım sen o aydın ve pîrîl pîrîl gökyüzüsün ben bu kafeste birtutsağım"

Furuğ'un biricik oğlu Kamyar Şapur'a it-haf ettiğisi:

"enküçük marşın
öpüçük olduðu gün
ve insanın
insana kardeş
evlerin kapılarını şart kapatmadıkları gün
kilit
söylencedir
ve yürek
yaşamaya değer

tüm sözlerin anlâmının sevgi olduğu
gün
son sözcük için sözleşmede olmasının
diye
tüm sözcüklerin melodisi
yaşam oldugu gün
son şiir için uyak peşinde acı
çekmeyeşin diye
tüm dudakların şarkı olduğu gün
en küçük marş öpüçük olsundıye
senin geldiğin ve herzamanlığına
geldiğin
ve sevecenlikve güzellik beraber
olduğu gün
güvercinlerimizeyeniden tane
serpeceğiz
ve ben o günü bekliyorum
benim
belki bile
olmadığım günü"

Onun oğluna duyduğu hasret, oğlu ile sanatı arasında tercih yapmak sorunda bırakılışının acısı pek çok şırında ve yazısında görülür. O bu hasretten dolayı hep hüzünüyüdü ve bu duygusunu hep bir tarafa bırakmak istedî, bu da içinde yanıp alev alan düşündüğüne söyleme arzusunu tetiklediketetikledi.

1952 yılında Esir adlı ilk şiir kitabı yayıldı. Bu sırada değerlerden birinde Furuğ'un "Günah İslâmed" adlı şiiri yayın-

lanınca ailede büyük bir gürültü koptu ve onun şiirlerinden rahatsız olmaya başladılar.

"büyük bir zevklegünahıshedim.
ateş gibi sıcakbir kucakta,
kollararasındagünah işledim
alevalevyananhnin ökelli kollar."

1957'de Duvar, 1959'da İsyancı adlı kitabı yayınladı. Her iki kitabındaki şiirler incelendiğinde Fünug'un şiirinin ve dili ninglişliğine kendini bulduğunu görürüz. Fünug, Iran şiirinde anlamını yitirmiş ama sürekli tekrar edilen kelimelerden uzak duruyor, hislerini ifade edebilecek şekilde kelimeleri gerçek anlamıyla kullanıyordu. Füruğün şiirinin en büyük tekisi bence burada yatmaktadır. Kelimeleri gerçek anlamında kullanarak okuyana birebir olarak zihninde canlandırmıştır. Bu da şiri okuya-nın irkilmesine sebep olur. Örneğin;

"Kimdiruş başında aştacılolan
Ve düğün giysileri içinde çürüyen kişi?
Ve ben öylesine doluyum ki
Namaz kılıyorlar sesimin üzerinde
Mutlu cesetler
Üzgün cesetler
Düşünen suskun cesetler
İyi davranışın sık gülenni güzelyiyan
cesetler
Belirli zamanların istasyonlarında
Ve geçicişiklannı kuşkulu alanında
Ve başboğluğun çürümüş meyvelerini
alma arzusunda...
Ah
Kavşaklarda olayları merakla bekleyen
nice insanlar var
Ve dur düdüklərinin sesi
Bir adamın ezīimi
gerek gerek gerek bir anda
Zamanın tekerlekleri altında
İslak ağaçların yanındangeçen
adamın..." ** Çevir: Feyza Altun

Füruğ Ferruhzad Nima ve Şamlı'dan etkilenmiş, özellikle Şamlı'nın şiirlerini okuduktan sonra Farsçının dil olanaklılarını ve yılın söyleyebilme özelliğini keşfettiğini belirtmiştir.

Gerçekten de Fünug'un yazdığı şiirlerin çevirileri bir yana, Farsçılıkundan da çok daha etkileyici olduğunu söylemeliyim. Ben her zaman onun şiirlerini kendi diliinde okumaya özen gösteriyorum. Ona hayranlığımın en temel nedenlerinden bir tanesi de Farsçayı bulucea güzelleşmesidir.

Örneğin en sevdigim şiirlerinden bir tanesi olan "Nagah Kon" adlı şiri Farsça okunduğundan sonra derinden etkileyen bir fonetiğe sahiptir:

"Hiçbir şey yoktu, duvar saatinin tiktaklarından başa hiçbir şey Anladım, delicesine sevmem Gerekliydi, gerekliydi, gerekliydi."

Sonsuz Gün Bahçesinde

Nagah konke gamderunedidem
Çegune ghatre ghatre ab misheved
Çeguna sayeye siyafe serkeşem
Esiredestaftabmüsheved

Yani

Bak, gözlerimdeki gam
Nasıl damla damlaşış oluyor
Gözlerimin siyah gölgesi
Nasıl düşünebilende esir oluyor*

Çevir: Feyza Altun

Bu şiir tanınan bir İranlı şarkıcı olan Jahan tarafından seslendirilmiştir ve klasik hâline gelmiştir. Şarkı internette bulunabilir.

Ayrıca Fünug'ının şiirlerinin Türkçe çevirisisi de bulunmaktadır; bunlardan en bilineni Vedat Sakınan'ın seslendirdiği Yolum Yok olmak anlamlarının Pencere şiri idir:

"Bir pencere, bakanlığı
Bir pencere, duymayı
Bir pencere, yeryüzünün yüreğine
ulaşan tipki bir kuyu gibi
Tekrarlananın yanı sefkatinenginlerine
açılan.
Yalnızlık inkılcukellerini
Cömrüt yıldızlarının verdiği bahşi
kokularına
Dolduran bir pencere
Belki de konuketmek için güneş
Şamdan çiçeklerinin gurbetine
Bir pencere, yeter bana

Oyuncak bebeklerin lülkesinden
geliyorum ben
Bir resimli kitapbahçesinde
Kâğıt ağaçların gölgeleri altından
fırın yolunda geçip giden
Kurum mevsiminden, kısır aşk ve
dostluk doneyelerinin
Sıralarında varomlu okullann
Allâh'ın soluk havullerinin büyüğü
yillardan
Ve karatuthayı laş sözçüğünü yazar
yazmaz çocukların
Ulu ağaçlardan sığırçıların çığlık çığlığı
kanatçırparak
Uçup gittikler
O andan

Etbobur bitkilerin köklerinden geliyorum
ben
Ve hâlâ başım
Döpdolu
Bir deftere toplu lignelerle
Çakılan
O kelebeğin yabancı sesiyle

Asılıncığının adaletinkoptu
kopacak ipiyle
Ve bütün kentte
Parıldayanışıklarının yüreğini parça
parça edince onlar
Koyu renk mendilliyle yasanın,
bağladıklarında
Aşkımın çocuğu gözlerini

Ve isteğiminacı şakaklarından
Fıskişirdiğindan
Yaşamım artık
Hiçbir şey olmadığında, hiçbir şey
olmadığındadır saatinin
tiktkalarından başka
Anladım birden yolum yok yolum yok
yolum yok
Çığınca sevmekten başka

(Baziçevirilerise Anladım birden
çığınca sevmem
gerekliyidigerekliydi gerekliydi,
şeklindedir, amayolumyok çevirisini
benim de daha çok hoşuma
gitmektedir.)

Bir pencere yeter bana birtek pencere
Bilinceve bakışa vesuskuşuluşa
İsteğesine boyatmış ki ceviz fidanı
Anlaña bilir artırgen yapraklarına tüm
bir duvan
Ve sor aynadan
Adını kurtancının
Ve işte senden daha yalnız değilimi
Ayaklarının altındatireyen yeryüzü?
Yıkıntı elçiliğini, peygamberler
Kendileriley birlikte getirmediler mi
çağızma?
Ve yankılanı değil mi o kutsal metinlerin
Bu patlamalar art arda
Bu zehirli bulutlar?
Ey dost, ey kardeş, ey herkes!
Yazın tarihini gül soykırının
Aya vardığınızda!

Düşler
Ne kadar safsalar o yüksekliktedürs
öller
Şimdi dört yapaklı bir yoncayı
kokuyorum ben
Eski düşüncelerin gömütündünde boy
atmışonca
Ve soruyorum saflığın ve bekleyişin
kefenindetoprak olan o kadın
gençliğim miydi benim?
Çika bilecek miyim yenden o merak
merdivenlerinden?
Merhaba diyeblecek miyim o iyi
Tanrı'ya çatılardadolaşan?

Seziyorum zaman geçip gitmiş artık

Seziyorum an, tarihin yapraklarından
benim paymadığım
Seziyorum aldatıcı bir aralıktır bu masa
saçlarımla o garip ve kederli
adamınelleri arasında

Birşey söyle bana
Teninin tüm sevgisinisana bağışlayan
insan
Neistiyordırıkalmaduyusundan
başka?
Bir şey söyle bana
Kryisindayım pencerinin
Ve güneşle bağlantida...

Bir röportajında şair Kesray ile ilgili fikri
sorulduğuna aynen şöyle demiştir:
"Özür dilerim onu kesinlikle kabul etmem -ister hoşlanın ister hoşlanmasın- ona diyecek bir sözüm yok, eğer olsayı -dili gevşek ve zayıf- samimi bir söz olmazdı. Şiirlerinin bicimi çok
fazla dokunulmuş. Şiir onun için birfantazidir, diğer bütün çalışmaların gibi
Şiirinin ne kalbi, ne beyni ne de mutluluğu var. Kendisi çin böyle bir şeyydir. Bağlılığında da sanka şarkı okuyor gibi
oluyor."

Bu anlamda, Furuğ son derece açık
sözlü bir kadındır.

Bunca aşk şili yazan kadının aşk
hayatının çok firtinalı olduğu düşünülebilir. Bence onun İlhamı aşktan değil
kendi çelişkilerinden, oğluna duyduğu
hasretten, bunalımından ve iç çatışmalarından kaynaklanıyordu.

Ben onun gerçek anlamda bir aşk ilişkisi
yaşadığını düşünmüyorum veya en
azından o tutkulu aşkıni doyadoyaşa
bildiğini... O aşka açık oluyor onun
hayalkırıklığını illüklerine kadar yaşıyordu

Bana göre hayatımda gerçekten anlaşılı
ği ve ortak noktası olan tek kişi İbra
him Golestan'dır.

"İki kişinin ilişkisi hiç bir zaman tam
olamaz veya olgunlaştırılmaz özelliklerle
bu dönemde ama şiir benim için bir
dost gibi, ne zaman ona varsam rahat
bir şekilde onunla dertleþe bilyordum. Beni olgunlaştırın bir eş gibi
Bazları kendi eksiksiliklerini diğer insan
lara işaret ederler, ama hiç bir zaman
talefi edemiyorlar."

Golestan da Furuğ'un eski kocası
Şapur ile aynı yaþadır. Furuğ'un yine
kendisinden on beþaya büyük birerkek
ile ilişkili kurmasının ardından beni hiç
saçırmadı. Onu ancak kendinden yaşa
büyük olsa bir erkek anlayabilir ve sakın
legtirebilirdi. Zaten bu seferinde her şey

"Ben insanların sanatı kendi varlıklarını açıklamak için seçiklerini düşünüyorum." Sonsuz Gün Batımında

Furuğ'un şiirleri İranlıtan korkuttu. Hâlâ
daha onun söylediklerinden korkanlar
vardır. Furuğ, cinselligi konuşan, yazı
lanan ve söylediklerinde çekinmeden
gerçek hisselerini aktaran bir şairdi.
Özellikle İran gibi kapalı bir toplumda
yalnız bir kadın korkusuzca konuşma
sı insanları şaşırtıyordu. Hatta bir ke
resinde arkasında konuşan insanları bir
dergiye yazdı yazısında "İkiyüzlü" ilan
etmiştir.

"kaçıyorum bu insanlardan
görünüşte benimle olan
fakat içlerinde hakaretten
eteğime bin bir yama yamayan"

daha farklıydı çünkü Furuğ Şapur'la tanıştığı zamanki kadar küçük değildi, Anneydi, tecrübeli bir kadındı ve olgunlaşmıştır.

İki erkeği görünüş olarak karşılaştırırsanız ikisini de karakteristik İranlı görünübüne sahip olduğunu görsürsünüz. Ancak bana göre Golestan'ın daha karizmatik bir görünürlü varıdır. Tabi bu erkeklerde Furuğ'u etkileyenin ne olduğunu nuaslayabilemeyeziz.

Furuğ, Yeniden Doğuş kitabı Golestan'a armağan etmiştir ve Golestan'ın Furuğ'un hayatındaki etkisi yadsınamayacak boyuttadır. Çünkü Furuğ'un sinema sektöründe ilerleyişini ciddi anlamda hızlandırmıştır. Golestan bugün İngiltere'de yaşamaktadır.

Furuğ, 1958'de film çekmek istemiş ve İbrahim ile, ona ait yapım şirketinde tanışmıştır. Bu süreçte ilk filmi "Bir Ateş"ı çekmiştir. Bu film 1961 yılında On ikinci Venedik Kısa ve Belgesel Filmler Festival'inde birincilik ödülünü almıştır.

Furuğ, "Su ve Sıcaklık", "Ev Karadır", "Bir Gazetenin Hazırlanışı" filmlerini

çekmiştir. Ayrıca Golestan'ın Sadık Çubek'in "Deniz Neden Fırtınalıydı" adlı öyküsünden uyarladığı filmdede oynadı ama bu film yarın kaldı.

Ev Karadır filminin oyuncular Tebriz Babağlı sanatoryumundaki cüzzamlarıdır ve Batı Alman Film Festival'ında en iyi belgesel filmi ödülüne aldı. Filmin diyalogları Kur'an'dan ve Tevrat'tan alıntılmıştır. Bu film bugün hâli internetten izlenebilir. 21 dakikalık bu film İbrahim Golestan'ın sesiyetebalar. Film boyunca arka planda şir okuyan ise Furuğ'dur.

Furuğ çekimler sırasında tanıştığı cüzzamlılar için şunları söylemiştir:

"Cüzzamlılar gördüğüm ilk gün çok köptürdüm. Korkuntu. Cüzzamhanede bir insanın bütün duygusu ve hususlarına sahip ama insanı çehreden mahrum bir grup insan yaşıyordu. Yüzünde sadece bir delik bulunan birini gördüm ve bu delikten konuşuyordu. Evet korkuntu ama ben güvenlerini kazanmaya mecburdum. Bınlara iyi davranmamışlardı. Bınların peginde düşen herkese sadece ayıplarını görmüşlerdi. Ama ben Allah için onları sofralarına oturdum, yaralı

ellerini tuttum, cüz zamın yediği ayak parmaklarını dokundum. Böylece cüzzamlıların güvenini kazandım. Onlarla vedalaştığım zaman bana dualar ettiler. O günden bu yana bir sene geçmesine rağmen bir grup insan bana hâli mektup yazıyor ve benden sağlık bakanlığına dilekçelerini vermemi ve cüzzamlıların piircindenden çaldıklarını, yemeklerinin ve hamamlarının olmadığını söylememi istiyorlar. Orada neredeyse bütün vücudu telçili olan bir adam gördüm, dudakları da açılmamıştı, konuşabilmek için dudaklarını ettiyle kaldırıyordu. Gözleri de körük üstelik ve bütün bınlara rağmen beni her gördüğünde 'Eşimi yanına göndermeleri için daha kaçı defa dilekçe yazmamalıyım. Ben cüzzamılıyım ama eğim sağlıklı ve benimle yaşamak istiyorum...' diyordu. Cüzzamlı kadınlar da çok acayıdı. Bütün güzellıklarını kaybetmişler ama her gün rımel çekiyordular, cüz zamın yediği parmakları yüzüklerler doluydu, kolye ve bilezikleri de takıyorlardı. Odalan ayna ve nazar boncuklarıyla doluydu. Evet, ne de olsa insanlar."

Furuğ, Ev Karadır filminin çekimi için Meshed Cüzzamhanesine gittiğinde orada cüzzamı anne ve babasının ya-

nında yaşayan küçük Hüseyin'i gördü ve anne babasının danızası ile onu evlat edindi. Tahran'a küçük Hüseyin ile dönmüştü. O aslında Hüseyin'i Kamyar'a benzediği için yanına almış ve ona oğluna duyduğu hasreti gidermeye çalışmıştı. Zaten kendisi de bu konuda şöyle demiştir:

"Kami'nın üzüntüsü ve düşüncesi rahat bırakmıyordu. Beni öldürdüyordu, beni içten içe kemiriyordu, Hüseyin gelince huzur buldum. Aslında bazen bu çocukta Kami'yi görürüm. Ellini tuttugunda veya saçlarını okşadığım zaman onun Hüseyin mi yoksa Kami mi olduğunu hiç anlayamıyorum, hiçbir fark yok sadece oğlum olduğunu hissediyorum"

Füruş Hüseyin'in eğitimi son derece özen göstermiştir ve Hüseyin Mansuri bugün Almanya'da yaşamaktadır. Annesinin şiirlerini Almanca'ya çevirmiş ve Füruş'un şiirlerini batıdililey tanımasına büyük katkı sağlamıştır.

Bütün ömrü boyunca hasret kaldı, Parviz Şapur tarafından büyütülen bir tanecik oğlu Kamyar ise mühendislik okumak için İngiltere'ye yollanmış, buradaki hayatından sonra İran'a geri

dönmüştür. Bugün 65 yaşını geçkin şekilde İran'da parklarda gitar çalarak şapkasına birkaç bin tuman para atımasını beklemektedir. Kendi söylediğine göre de Türkiye'ye iki kez gelmiş buradaki parklarda gitar çalmıştır.

Kendi yetiştirdiği çocuk Almanya'da refah içinde yaşıarken, bütün ömrünü onu göremeyenin sancısı ile geçirdiği Kamyar ise sokaklarda gitar çalarak yaramadır. Füruş yaşasa acaba ne hissederdi...

Füruş, sinema ile ilgili bilgisini derinleştirildikten sonra tiyatroya yöneldi. Sanatın her alanında başarılı, üretken ve yetenekliydi. Öyle ki Avrupa'da da yönetmenlere ve sanatçılara lütfan oluyordu. 1965 sonbaharında UNESCO onun hayatı ile ilgili yardım saatlik bir film hazırladı. Bernardo Bertolucci de onuna ilgili on beş dakikalık bir film yaptı.

Füruş Ferruhzad'ın en önemli özelliklerinden birisi kendisi, yazdıklarının ve şiirlerin ilgili üçüncü birliği yorum yapabiliyor olduğunu. Kendi hatalanın, kusurlarını ve şiiri ile ilgili begenmediği hulusları son derece soğukkanlı bir şekilde getiriyor ve kendisini acımasızca

"Ne acayip bir dünya. Aslakimseyle bir işim olmaz, ben böyle zararsız ve kendi hâlimde olunca herkes içinmerak konusu oluyorum. İnsanlara nasıl davronmam gerektiğini bilmiyorum. Ben utangaç bir insanım. Başkalarıyla bir sohbet konusunu açmak benim için büyük bir sorun, özellikle bu insanlar bana hiç ilginç gelmiyorlarsa, neyse gelelim."

Sonsuz Gün Batımında

eleştirebiliyordu. Füruş'un hayatında yaşadığı acılar ve insanların yaşadığı sorunları kendisine karşı dasertbir tutum takınmaya itmişti. Çünkü o aslinde içine kapaklı ve çekingen bir kadındı. Sosyal veya girişen bir kadın değildi, birisiyle sohbet etmek onun için büyük bir meseleydi. Kendisi ile ilgili onu üzən sözler duydugunda bunun hesabını sormaktansa boş vermemi tercih ediyordu. Ne var ki bana göre boş verdieneni sandığı tüm meseleler Füruş'u kendisine karşı zalimleştirmiştir

Yazdığı şiirler son derece kadınsı ve kadıncıydı, ne var ki o kadınlaması sebebiyle meselelerde "kadınca göz atmasının" normal olduğunu una meseleyili insan olarak elde etmek gereklini söylüyordu. Ona göre bir şiirin ya erkek ya da kadın olarak yazılmazı, şair i geliştirmekten alıkoymak anlatılmak istenileni de kısıtlayacaktı. Kısacası o, bastırılmış kadınlığının sesini yükseltse de yazdıklarının genel insan sorunu olduğunu söylüyor ve böyle algılanmak istiyordu

Bana kalırsa da Füruş bu konuda haklıydı. Şiirlerinde vurguladığı kadınlık meseleleri ayırmak üzere şiirlerinde

anlatlığı çoğu duygusu ortaktır. Hayal kırıklığı, hüzün, ölüm, hasret, ihanet gibi duygular "insan" olarak hem kadın hem de erkeği anlatmakta ve her iki cinsin de ruhuna tesir etmektedir.

İnsanların Furuğ'yu kendilerine yakın hissetmelerinin nedenlerinden biri de İran müzüldür. Fars müzüğünün insan içine çeken hüzünü ve kederini Furuğ da seviyor, ezyetten zevk aldığı itiraf ediyor. Ayrıca kendi hayatın başlangıç gelişme ve sonuc bölgümlerini anlatmaya pek hevesli olmayı ve bunu anlatmaya olmayı saçma bulusu da insanları Furuğ'ya masum gözlerle bakmasını nedenidir. İreç Girgin'in kendisiyle yaptığı bir söyleşide "Hayat hakkında neler söylersiniz?" sorusuna verdiği şu cevap onun "özgeçmiş" meselesine bakışını özetlemektedir:

"Vallahı bu konuda konuşmak bence çok yorucu ve faydasız bir iş. Evet, şehirli veya köylü olsa dünyaya gelen her insanın bir doğum tarihinin olması, bir okulda okuması bir gerçeklikti, bir yiğincık sıradan olmayınca, mesela çocukların havuzu düşmek, öğrenciyken kopuya çekmek veya gencken aşık olup evlenmek gibi şeyler hayattan nihayetinde herkesin başına gelebilecek şeylerdir. Ama bu sorudan amaç benim şirle ilgilenmem gibi insanın işiyle ilgili bireyin meseleyi açıklamak ise henüz sırası olmadığı söylemeliyim, çünkü benşim çalışmasına ciddi şekilde henüz yeri başladım."

Golestan'a armağan ettiği bu kitap 1964 yılında yayınlandı.

Pek coğumuzun iyi şekilde bildiği "İnanılm Soğuk Mevsimin Başlangıcına" adlı kitabındaki şiirleri otuzlu yaşlarında yazmıştır fakat bu kitap pönlümünden sonra basılmıştır.

Furuğ'un hayatını ilk okuduğumda yine beni çok etkileyen şey ölüm ile ilgili düşüncemizin aynı oluşu idi. Ben her za-

man bu dünyadan vaktinden önce ayınlacağım paranoyasına sahip birisi olarak Furuğ'un "Düşündüğümden daha erken ölüp bütün işlerimin yanım kalaçığından korkuyorum" dediğini okuduktan sonra ondan daha da etkilenmiştim.

13 Şubat 1967, Pazartesi günü Furuğ'un ölümü şöyle anılır:

"Stüdyoya gidiyordu. Furuğ çocukların ve kuşlan sever onlar ter temizler dergi Sonunda da canını sevdığı çocukların yolunda verdi. O çocukların kadim dostuydu, okul aracının önüne kıvrılığını görünce kaza yapmamak için sağa sürdü ve ana caddeden saptı. Dudaklarında sadece kılıçkibr tebessümvardı, bu onun için yeterliydi. O, camlarının ardından neredeyse kendilerine çarpanacak olan onun arabasına korkuya bakan çocukların görüyordu. Araba cadde den savruldu ancak yine de çocukların aracına çarpmaktan kurtulmadı, kapatosuna çarptı, çok da şiddetli bir kaza değildi. Buna rağmen şiddetli bir şekele defrene bastığı için Furuğ'un başı cipin ön camına çarptı ve burunu ortadan parçaladı, öyle şiddetli bir arbeydi ki otomobilin kapısı hemen açıldı ve Furuğ ile arabanın arkasında oturmakta olan Gülistan Stüdyosunun çalışanı dışarı fırladı. O anda Furuğ'un başı arabanın kapısına vurdu ve sol kulağı aynılacakmış gibi feci şekilde zarar gördü. Sonra başı kaldırma çarptı ve kafası yarıldı. Onu hastaneyeye götürdüler ama neyazık ki artılık istenemezdi."

Furuğ ölmüştü.

Şiri ölümü ile farklı bir şekilde büründü. Sanki yazdkları ve ölüme olan saplanışierken olacağını bileyebilindendi.

O soğuk Şubat ayında Furuğ'un kefeni cansız bedenini mezara indirileri kameraya kaydedilmiştir. Ben bunu izlediğimden beri o sahneni gözümden silmemiyorum. Elleri kefelin altında bir-

leştirmemişti. Sanki kefeni yırtacak ve o puslu sesiley konuşmaya başlayacaktı. Mezarçı işini bitirdiğinde Furuğ artık tamamen aramızdan ayrılmış ve cansız bedeni toprak ile kaplamıştı. Bugün Zahir'i Dovle Mezarlığı'nda ebedi uykusundadır.

Öğlu Karni'ye hasret ölmüştü. Perviz Şapur umarım biraz da olsa Furuğ'a bu eziyeti çektiğinde içten vicdan azabı duymuştur.

Furuğ olesi tam 49 yıl olmuş. Golestan ve oğlu Şapur bugün hâlâ hayatı. Dünyada hâlâ ona dokunmuş kişiler var. Elbette onun işinden yoksunlar, ama hayatlarının bir döneminde onu görmüş olmaları bile içimi titretiyor. Onlar ulaşma, dolayısıyla Furuğ'a ulaşma arzusu beni içteniye kemiriyor.

Ve bu benim
Yalnız kadın
Soğuk mevsimine indiride
Toprağa bulanmış varlığı anılamadan
başlangıcında
Ve sadeimitsizlikle gökyüzünün
hızınlı Ve bu çimentolu ellerin
güçsüzlüğü

Zamangeçti
Zamarı geçti ve saat dört kez çaldı
Dörtkezçaldi
Bugün Dey* ayının ilk günü ("Dey İran takviminin onuncuayı")

Mevsimlerin sırrını bilip umben
Ve anlıyorum anılarımızsızınızı..

Mezarda yatıyor kurtancı
Ve toprak, kabul edici olan toprak
Huzurun bir işaretidir.

Zaman geçti ve saat dört kez çaldı
Rüzgar esyori sokakta
Rüzgaresiyor sokakta
Ve ben çiçeklerin çiçekleşmesini
düşünüyorum

İncesaplı kansız goncalan
Ve bu veremli yorgun zamanı
Ve bir adam geçiyor İslak ağaçların
yandan
O adam ki damarlarının mavi dizisi

Ölü yılanlar gi bi, boğazınınını yanından
Yukanyadoğru sırınlımsış
Ve onun ters şakaklarında o kanlı heceyi, Tekrarlıyor;

-Merhaba

-Merhaba.

Ve beniçeklerinçitleşmesini düşünüyorum

Soğuk mevsimin eşliğinde

Aynaların matem meclisinde

Vesolk renkli tecrü belerinyası meclisinde

Ve sessizliğin bilgisiyle yüklü gün batımında

Öylece

Sa birl,

Ağr

Ve derbeder birine

Nasıl vur emri verile bilir?

Adamanasılcanlı olmadığive hiç bir zaman

yaşamadığı söylene bilir?

Rüzgar esiyor sokakta

Birerköşe çekilmiş kargalar

Dönüp dolasıyorlar tembelliğin yaşı bahçelerinde

Ve ne kadarda alçak bir boyuvar

Merdivenin!

Onlar bir kal bin bütünsallığını

Beraberlerinde götürdü fermasalar sarayına

Ve simdi artık

Artık nasıl dansa kalkacak insan

Ve çocukluğunun saçlarını

Nasıl dökecek akan sulara

Ve sonunda koparıp kokladığı elmayı

Nasilezecek ayağına hâlinda?

Füruğ Ferruhzad

Sonsuz Gün Batımında

Keşke bir güvercin olsaydım,
bu dünya sevmek için çok
küçük.

Açık Perde: Komşum Furuğ

ALİ BİRCANTEKE

Bu koltukta ne kadar zamandır oturdığumu bilmiyorum. Bir çift minderin tam ortasında bağıdaş kurmuşken, karşı apartmanın dairelerini gören pencerenin perdesini çekerigidbodym kadar ihtiyat sahibiydim. Henüz çekemediğim kadar da yoksunum. Çünkü pencere uzun, perde kısa... Dişarıyı en net gördüğüm ve yoksunluğundan yan kapatamadığım bu küçük çerçeveye, karşısındaki komşu dairenin, sokağı farklı yönleriley göre bilen penceresi kadarcı surdeğildi. Fakat en az onunkadar gerçek olduğunu söyleyebilirim. İşte tüm günümü, perdelemini şimdiden kadar hiç kapalı görmedigim bu pencereye bakarak geçiriyorum. Bunun yanısıra lyl bir komşu olabilmenin gerekliliği bildiğimi zannediyordum. Onu, karşısındaki güzel esmer kadını, utandırmak istedim için perdelerimi asla tamamıyla açmaddım. Yalnız başına bir kadın O... Furuğ... Haberi olmadan ona izlerken pencereden, daima zarif ve yüce bir ruhu olduğunu düşünmüştüm. Hep daha fazla, daha da fazla tanımak istediysem de hiçbir zaman onun kadar açamadım perdelerimibir süreöncesinekadar.

Bir gün onu, eve giderken her zaman döndüğüm sokağın köşelarındaki manavda gördüm. Bir süre yerinden kımıldaymadım. Keridimi çırpıçıplak hissettim. O an her neredeyse ve her ne düşünüyorsam, yanı her ne kim olduğuma dair ne varsa beynimin içinde, hepsi beni terk etti. Bu onu aynı sokak üzerindeki görüştüm. Alışverişini tamamlamak üzere olduğunu sezdim. Düşünmeden yanına koşut, telaşla... Müşteri gibi davranışma çalıştım. O sebzemeye torbalarını sonkez yerden kaldırırken, manav, içerisinde kasanın bulunduğu camlı küçük odadaydı. Manavın orada olmasını fırsat bilerek önlündeki kasadan bir tane elma alıp Furuğ'ya döndüm. Henüz ağızmdan tek sözcük bile çıkılmamıştı ki kafamın içinde bastırıldığım bir isyan başladı. —Bu acizce göster seni. —Daha ılyisini bulamıyorum. —Ne yapacağın elmaya? —Sadecesoru soracağım, hiçbirşey kaybetmem... —Elmayı yerine bırak ve hemen uzaklaş!

“Bu elma...” dedim, “fiyatı...”, sanırım elmanı kilosunun ne kadar olduğunu sormaya çalıştım. “Bilmiyorum...” dedi. Bu, Furuğ'nun banakurduğu ilk tek kelimeydi. —Sadecen “bilmiyorum” diyor. —Bilmiyorsa hissediyor demektir. —İşte acizce olan... —Onu tanımiyorsun bile. —Sen de... —Tanıyalım!

“Pahalıymış” dedim. Bir an, iç sesimin daha önceki söyleğine kulak verip elimdeki elmayı yerine bırakırmış. Ama yanından uzaklaşmadım. Orada çok uzun kaldığımı hatırlıyorum. Aslında bana çok uzun geldiğini şimdî anlıyorum. “Poşetle-

riniz fazla... Şeye yardım edebilir miyim?” diye sordum, konuşmayı yeniseken bir çocuk gibiydim. Gözlerimin içine bakıp sadece gıldı... Güldü live elindeki poşetlerin yansınrıyere braktı. Bu, Furuğ'nun bana ilk gülümsemesiydi. —Sadece gıldı... —Şış! Gayetiyi giydorum.

Biraklığı poşetleri yerden kaldırırdım. Yürümeye başladık Apartmanlarımın olduğu sokşa döndük. Sokağın başından sonuna kadar dili bir yolu bulunuyor. Yokuğu çikana kadar tek sözcük dahi çıkmadı ağızından. Bendeyse, sadece kafamın içinde hissettiğim kargaşa vardı. Apartmanların önünde gelince, “ben de burada oturuyorum” dedim ve sol kolumnun üzerindeki apartmanı gösterdim. Bir şey söylemeden gülümsedi. Elimdeki poşetleri aldı. Arkasını döndü ve apartmana girmeye seyirdi. Neden ve nasıl yaptığı bilmiyorum birden arkasından “neden konuşmuyorsunuz?” diye bağırdım. Kendi söyleğime şaşırarak kafamı öne eğdim. Durduğunu ve döndüğünü hissettim. “Utangacım” dedi, “konuşabilecek bir şeyle bulmakta zorlanıyorum... Neyse...” Bu, Furuğ'un bana kendisiyle ilgilişylede dijiliklilik itirazı

Tüm gece, koltukta bağıdaş kurup yan açık perdemden aralığından Furuğ'ı izledim. Ona duydugum his bir tür kendimi tamamlama hâliydi. Kimi zaman güçlü bir sevgi, kimi zaman da dönüp olmayan bir isyan tamamıyla bu duygularını. Aşk hep yanı başında olgunlaşmayı bekleyen bir meyve gibiydi. Onu tanımlayabilmeye gayretim kendimi keşfetmemle son buluyordu. Daha fazla anlamalı, dahafazla bilmeliydim onuwe ona dair her şeyi. Onun sahip olduğu tutkuya kendime de bağıtmeliydim. İnsanın kendine yapabileceğii daha iyi ne olabilirki? Kafamdaki ses... Furuğ'u tanıdia bunun bırsansır olduğunu anlıyordum.

Sonraları Furuğ ile görüşmenin yollarını buldum. Ismini de busıralar öğrendim. Her fırsatla bir araya geldik. Bir kafe'de, bir parkta, deniz kenarında bir bankta, bazen de perdelerini tam kapatamadığım bu oturma odasında... Hatta birkaç kez onun evinde buluştuğum. Çokça kez, ben konuşmadığında bile beni anladığını düşünüyordum. Çünkü ben de onu anlıyordum ve onu anlamam kendimi en iyi anlatabileceğim yoldu. Onunla ilişkimi ilerlettikçe, içinde özgürlüğe açılan yeni kapıları olduğunu hissediyordum. Kafamdaki sesler azalmıştı. Kimi zaman hırınlaştıram kımızamanda buruksa bir umutbutu.

Yaşama dair ilginç düşünceleri vardı. Bir keresinde, benim de kafam fazlaıyla kırıcalayan mutluluk olgusuna dair hislerimi tamamıladığını hatırlıyorum. Mutluluğun, herkesin saldırdığı

genel geçer bir istek olmadığını, sadece yaşam sırasında bir eylemden memnun olmak özdeş olduğunu söylemişti. Evet... Bu, hayatı tüm gücüyle alacaklı gibi salıran insanların mutsuzluğuydı.

Bir keresinde de siyah bir evdenschöz etmişti. Cüzzamlı hastaların yaşadığı birev... "Cüzzamlıları tecrit edildiği yerler artık yok" dedim. Oysa çok sonra, yanıldığımı anladım. Anlattıklarını şimdî düşününce, ben ve benim gibi olanlar bugünün cüzzamlılarıydı. Evlerde kendi kendilerini tecrit etmeye yaranan, kiminin benimki gibi yarın açık, kiminin işaretamem kapatabilecek perdeleri var. Kimi de cüzzamlıスキルlarını ve düşüncelerinize tecrit altındatutuyor.

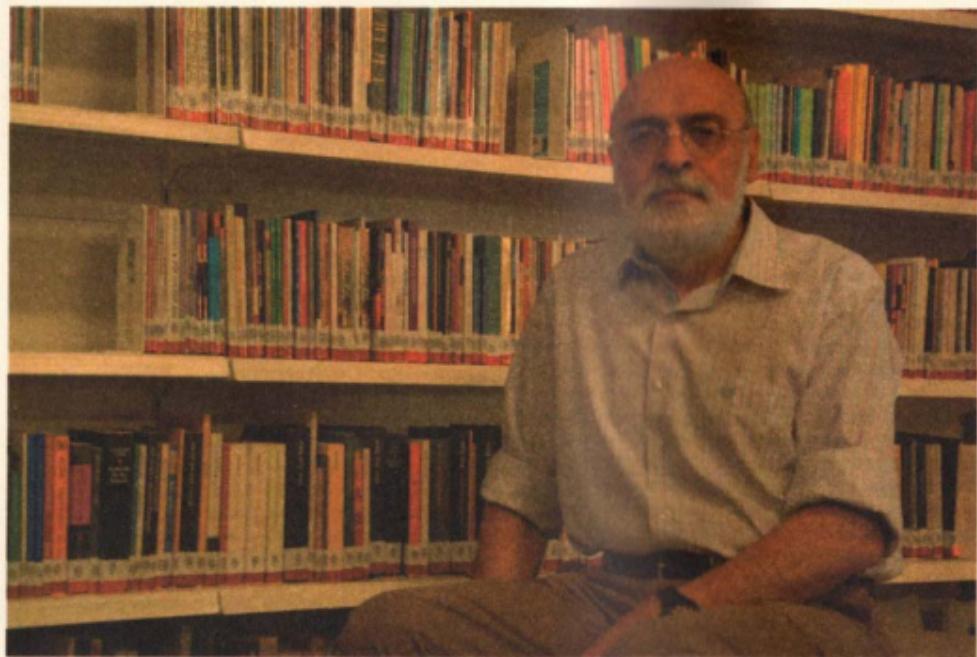
Evine davet edildiğim bir gece olanın bitenin farkına vardım. Şarap eşliğinde sohbet ediyorduk. Neden sonra yanından ayrıldı. Bir süre odada gezinmeye başladım. Köşedeki masanın üzerinde bazı kağıtlar duruyordu. Birine yazılmış bir mektup olduğunu anladım. Okumaya başladım. Mektubun bir yerindeki cümleleri hâlâ unutamıyorum:

"...Ölüp yeniden dirilmeyi isterdim. İnsanların bu kadar zalim olmadığını, adilklerini unuttuklarını ve kimsenin evinin etrafına duvar örmediğini görmek isterdim... Duvarlara ve sınırlara teslim olmak tabiatı aykındır..."

Bu dizelerin söyletiği kişili kıskandırmı.

O gece eve gittiğimde, çift minderli koltuğunda bağıdaş kuruńca, kendimden ölesiye utanmamıştım. Ancak bana ait olmayan bir mektubu okuduğum için değildi duyduğum utanç. Aşmaktan her an korktuğum perdelerim içindı... O gece evimde kitüm perdeleri söktüm ve uzun süre bu odaya giremedim.

Şimdî yine burada oturuyorum. Bu koltukta, bir çift minderin üzerinde bağıdaş kuruńca, karşısındaki boş daireye bakıyorum. Ve çoğu zaman... Fürüğ'ü düşünüyorum.

Gurbetliği en iyi şairler anlatır sanki. Bir de umuda sanılarak mücadele etmeyi. Onların misralarında bir dönemin tüm yükünü hissedersiniz. O şairlerden biri tam karşısında duruyor: Gültekin Emre... Anılarını anlatıyor bana. Orneğin, bir masa düşünün ki İlahi Erdost, Hasan Hüseyin Korkmazgil, Gültekin Emre bir arada. Derken Ankara yıllarındaki başka bir anya geçiyor. Zaman onun şırlarındaki gibi bizimle alışverişte. Şimdi ben tüm bu zaman parçalan tek tek toplayıp bir masaya koyuyorum. Masanın bir kögesine de Gültekin Emre, bir kögesine de ben... Birşer kütüphanelerindeyiz. Türkiye'nin ilk ve tek şırkütüphanesi... Nilüfer Belediyesi Nâzım Hikmet Kültürevindeki şırı kütüphanelerinde de Gültekin Emre ile başlıyoruz sohbete.

1980 yılında gittiği Berlin'de halen yaşamını sürdürden amahiçbir zaman Türk edebiyatın danışmazı, üretmeye devam eden şair Gültekin Emre ile şırı evreni, anıları, misralarında kendini gösteren belirleyicileri, irtihar şairleri ve Ankara yılanı üzerine bir sohbet gerçekleştirdik. 'Şırı tutkununun bazı şairlerin mahallesinde dolaşması gerekiyor' diyen şairimiz birden emin şahitliğinde bizi yayındılatıyor.

Röportaj:Dilek Atı

"Şırı tutkununun şairlerin mahallesinde dolaşması gerekiyor."

Gültekin Emre

Söyleşimizle Nilüfer Belediyesi Şırı Kütüphanesinden başlayalımlıştırmışım. Çünkü siz de bu şırı kütüphanesinin kuruluşundayız aldınız. Bir de şunu fark ettim ki Kardeşim Gurbet kitabı arasında 'Bu kitap, 'Şırı Kütüphanesi' adını taşımalıydı' diyebilir cümlevar. Böyle de hoş bir tesadüf sözkonusu. Buradan yola çıkararak kentin, birlikteninşir kütüphanesine sahip olmasından türsanat hayatına ne kazandırr, şırı dünyasına neler kazandı?

Şırı kütüphanesinin oluşum fikri gündeme gelince buru hemen su yüzüne çıkarmadan bir alt yapıyaçılıması yaptıktı. Uzun bir süre neler yapılabilir diye düşündük. Sadece bir örnek var, o da Londra'da. Ben Berlin'de yaşıyorum, Berlin'de bir örneği yok. Türkiye'de de bir örneği yok. Bu çekirdek nasıl büyük diye düşünmeye başlayınca bırsürü şey çıktıktı ortaya. Listedeler yapıldı. Neler olabilir?.. Şırı kitapları ayıklanabilir mi, ayıklanamaz mı?.. Tüm bunları harmanlayarak alt yapı yapılması

Şırtutkunugenç arkadaşlar eski şairleri keşfetmeleri.
Ama yeni şairler de var. Yeni derken şan on orta yaşılarında
olan, Türk şiirnekatı sağlaması sürdürmen şairler. Peki
şir sevdalısıssızlığıne ettiğiniz gibi efasyonda
kaybolmamak için nasıl seçilebilir?

İşleri kolay değil bir kere. Geçmişten günümüze gelen Türk şirini eleştirmeden baştan aşağı okuması gerekiyor şir tutkunlarının. Hemen birilerini eleme, yok sayma hastalığına kapılıyorkar. Halbuki baştan hepsini bir kere okumak ve sonra da birkacşairle almak gerekiyor. Şir yaziyorsanız, elealdığınız şair gibi yazmak yerine ondan alacağınız imgé, dize yapısı, kullandığı sözcükler, teknik, bütünlük, şirle dünyaya bakış, hayatı ve insana bakış gibi konuların belirleyerek kendi şirinize ufuk açmanız gerekiyor. Bunun içün de günümüzün şairlerini inceleyeceksiniz, geçmiş şairleri de elbette.. Artık toplu şirler yayımlanıyor nasılsa. Aynca şir dergilerinin, edebiyat dergilerinin hastası olmak gerekiyor. Böylece kendi kanallız olumlu başlayacak şir evreninde. Başka türlü kendi göbeğini kesemezsiniz. Kestiğiniz göbeğinizi de şairlerin mahallebine göstermeniz gerekiyor. Hari bebeği göbeğini nereye gömersenizylebir insan olurmuşderyera.

Ancak bu işün için, hevesiçin yapılmıyorsa, ben parlayım da beni başka şairlerigelendirmez deniliyorsa, yokolmayaramıhkusunuzdur. Çünkü bu camia insanı çabuk eler. Neden şir yazdığını bilmeyen şairin şansı yoktur. Şir yazarken amacını bilmenin şartı olamaz. Şairin şunu düşünmesi gereklidir: Ben neden şir yazıyorum? Bunun içinde Behçet Necatigil'e, Turgut Uyar'a, Edip Cansever'e, İlhan Berk'e, Nâzim Hikmet'e bakmak gerekiyor. Çünkü bir dize veya bir şir gürlerce mesgul ediyor okuyan insan. Hayati bir dizyesiğimdir: 'Kirilağusos' diyor Edip Cansever. Düşünün, 'Kirili ağustos' sadece ağustos ayının kırılığı anlamanı gelmiyor tabii ki bir şeyi imgeliyor. Neyi imgeliyor? Bunun arkasında yatan nedir? Bunları düşünmek gerekiyor. Bu nedenle şırtutkununun bazı şairlerin mahallesindededolması gerekiyor banagöre.

"AŞK SÖZCÜĞÜ PLASTİK ÇİÇEKLERE DÖNÜŞÜYOR..."

**Ülkü Tamer birősüyleşisinde, Turgut Uyar'ın 'Şırtutkunun
aşktansözedekseniz' aşk' kelimesini
kullanılmayacaksanız yoksa o değerli birşir olmaz'**
dediğindensözetsizti.

Bu doğru. Bakın şir kitaplarının adları 'aşk' kelimesinden gelmiyor. Hissetmiyorsunuz o aşkı. Ama Turgut Uyar'ın şirlerine baktığınızda 'aşk' sözcüğü o kadar az kullanılmıştır ki... Ama o dizedeki, şirdeki aşkı imgelerle hissedebiliyorsunuz. Bedensel, ruhsal aşkı. Dılgırtılı 'aşk' sözcüğü plastikçiklere dönüştür.

...
Öldükten kaç gün sonra kışılır sesim
Kaç gün daha uzar sakallarım, siyaha elveda.
GültekinEmre

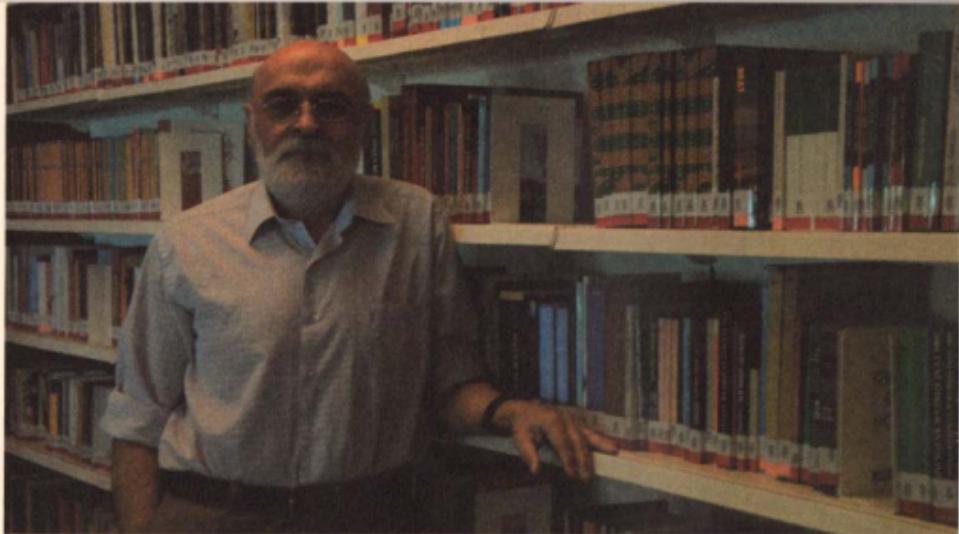
yaptık. Bu kazı çalışmalarından sonra yavaş yavaş doğuma doğru yaklaştı şir kütüphanesi. 31 Mart 2012 tarihinde Bursa Nâzim Hikmet Kültürevinde Türkiye'nin ilk ve tek şir kütüphanesi kuruldu böylece. İki de oldu. İlerleyen dönemde sadece kütüphane okuru içinde değil, üniversiteler için bir arşıçalışması da içeriyor kütüphane aynı zamanda. Bu kütüphane bir şairin tüm kütüphanesini toplayam hatta el yazısını toplayam, onunla ilgili yazılarını, mektuplarını ve fotoğraflarını da toplayam gibi geniş açılı bir perspektifle yola çıktı. Bu açıdan bir ilk... Yüzyesel birşir kütüphanesi hiç olmadı. Özen gösteriler çok denirlikli, çok amaçlı bir kütüphane olmasını gözettil. Gider eksiklerini de kapatacak arkadaşlar var burada. Nilüfer Belediyesi Şir Kütüphanesi bugüne kadar yaptığı etkinliklerle de birçok şair davet etti. Şir severlerle buluşurarak yeni kitapları tanıttı. Şairlerin mektuplarını, yazılardını sergiledi

"OKURUNU YİTRİMECTE OLAN BİR TÜR..."

Kitabının arkasında yer alan cümleye gelecek olursak okuduğum, beni etkileyen şir kitapları üzerine yazmayı seviyorum. Yazarak düşünmeye alışığım bu açıdan. Yazıklarım 5 clitte yayıldı. En sonucusu Kardeşim Gurbet. Şair, şir, dize, imgé, kitap, yeni kitap bağlamında birşir kütüphanesi oluşturdu gerçekten. Örneğin içinde Fazıl Hüsnü Dağlara ile ilgili geniş bir araştırma var. Denemeler var. Şir kitaplarıyla arkadaşlığım yazarak devam ediyor halen. Çünkü günümüzde şire bakış billyorsunuz ki diğer edebiyat dallarından daha geride. Şir, neredeyse okurunu yitirmekte olan bir tür.

Halen böylesi sizce? Bakın kütüphaneler kuruluyor, duvarlara şırdızeleri yiyiliyor ve yasosyal medyada şirler şairlerle yayılıyor.

Ortama göre, şaire göre değişiyor. Zamana göre de değişiyor. Ama gideren yaynevleri şir kitaplarını daha az yaymıyor. İkincisi, kitabevleri şir kitaplarını raflarına koymak istemiyor. Vitrinlere koymuyorlar, istemiyorlar. Şir, şair ve kitap ilişkisini böyle bir ortam içerisinde derinlemesine sürdürmen çok as insan kaldı. Çok genç şairler, reklam aracı olarak şiri kullanıyor. Çok kötü bir piyasa da oluşturdu; parayla kitap basma gibi hızla çoğalan ve enflasyona dönünen bir piyasa oluştu. Bir zamanlar şir yillardan vardı. Bunu Mehmet Fuat başlattı. Yeni Dergi'de. Derken başka yillarda da çıkmaya başladı. Sonra hepsi yokoldu. Almanya'da 35yıldır yilik basan tek bir yazarı var. Enflasyona gerekyok.

Şiirlerinizde kendinigösteren mekânvezâman kavramları sizî yaşamınızda nasıl ve ne kadaretkiliyor?

1980yılındanışabataya yindailik kitabım olan 'Kurşuni Bir Siperde' yayılmasında ben yurdımda çıkmak üzereydim. O kitapta yeralan şirler Türkiye'nin 1970'lî yıllarında yazılmışşirlerdi. O dönemdeki Türkiye'ninkaos ve korkutortamı yansıtıyorlardı. Hem gelişen baskı hareketine karşı bir tavır vardı, hem de gencecik bir şairin içinde bulunduğu Ankara ortamının, kendi çevresinin havası da var. Türkiye Yazları dergisinde yayılmasında ikinci şirim. Bu dergi, Fazıl Say'nın babası Ahmet Say'ın çıkardığı bir dergiydi. Cemal Süreya'nın bir dönem yapış ayrıldığı, genç arkadaşlar Ahmet Telli, Metin Altıok, Veysel Çolak, Oğuzhan Akay ve benim gibi kuruluşunda yer almıştık dergiydi. O mekanın içerisinde şirimizi karşılıklı denetleme mekanizması oluşturduk. Ben yurdımda giindice işim zorlaştı tabi Hiçbir zaman kopukluğum olmadı Türk edebiyatından. Her gün beni saran, beni şire boğan ortamdan birdenbirden gurbete gittim. Başka bir diî, ortam, mekan, mîmâri, tarih ve yaşam biçimim... Bocaladım tabi. Şirimi kurmayarak çalışırken bir bocalama dönemi geçirdim. İkinci kitabım 'Bîz-i Gibî' bu nedenle 3 yıl sonra yayıldı. Orada da çevreyi tanıma şirleri vardır örneğin. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra erkek nüfusunun azaldığı, kadınların yalnız kaldığı bir Berlin'de köpeğle yaşayanyaşlı kadınların dünyasına girmeye çalıştım. Türk işçilerinin dünyasına girmeye de çalıştım. Aynı zamanda kendi dünyama girip gurbetlik duygusunu çevreye yayarak yaşamaya, şire dökmeye gayret ettim. Derken 1993 yılında yayımlanan 'Siyaha Elveda' kitabında kendi şirimi bulduğumu düşünüyorum

Siyaha Elveda benim en sevdigim Gültekin Emre kitabıdır. Pekinedirkendi şirinizi bulmak ile kastettiniz?

Yine gurbetlikdugusu var o kitabında da ama kendimedönümü hissettim. Süzümüş, izlenim anlatmaktan daha uzak, bocalayan bir ruh yok artık orada. 'Aşk ve Minyatürler' adlı, 'Siyaha Elveda'dan önceki şiir kitabımda bir geşe, bir bocalama vardı. Ama sonrasında bugüne kadar gelen bir rahatlama döneminin oldu. Ona paralel olarak şiirler, araştırmları da yapınca kendimi buldum. Bunun yanı sıra, '300 Yıldır Türkler Berlin'de adlı bir kitap kaleme aldım. Bu da o dönemde bomba etkisi yaptı. Çünkü herkes Türklerin 1963'ten sonra Berlin'de varlık gösterdiğiini sanıyordu. Ardında da 'Türk Edebiyatında Berlin' ve 'Berlin Şiiri' adlı kitaplarım geldi zaten Yani, hangi mekândaysanız o mekân belirleyici oluyor. Ya da hangi zamandaysanız o zaman belirleyici oluyor. Mekân kayıp olmasa da zaman kayıp. Sizi alp başka yerlere götürüyor zaman. Yaşadığınız zaman ve mekân geçmişle arasında sürekli biraşılıverişiyasın. Bu görümezama böyledir.

"Furuğ, KENDİ DÜNYASINI ANLATTI..."

Bir de 'Kadın Öykülerinde Avrupa' adlı kitabınız var. Az önce dediğiniz gibi savaş sonrası dabelini doğrultmaya çalışan Berlin'deyasayan kadınlar, Türkiye'denîçi olarak Almanya'ya gitmiş ve oradagâşan kadın rolünü üstlenmiş kadınlar... Tam bu noktada, bu sayda Kafkaokur'un kapağına yeralan Furuğ Ferruhzad'a deñinmek istiyorum. O da bir dönem Avrupa'da yaşamış ve gurbetlik duygusunuutamamış bir kadın. Avrupa'da

gurbetlikduygusuyla kadın olmadurumunu siz nasıl değerlendireceksiniz?

Benim Avrupa'ya gittığım yıllarda önce Almanya bölündü. Daha çok Doğu Berlin'e yerleşen Türklerin kadınları kırslar topraklarında gelince ve yeni iş alanlarında çalışınca birçok gelenekyiğindi. Çevre baskısından kurtulan insanlar para kazanma ve varolma kayısına düştüler. Kırslarda slik olan bir kadın kendi ayakları üzerinde durabildi. Fabrikada çalıtı, anlaşı, meslek edindi, Almanca öğrendi... Birey oldu, kendine geldi. Avrupa'daki hayat ona çok şey öğretti. Yazarlar, şairler, sanatçılar için de böyle. Furuğ iseծen çok daha farklı bir toplumdan geliyor. Belki gelenekeşimiz alt düzeyde birbirine yakın İran'a ama siyasi baskı ve kadının İran'daki konumu o dönemde daha da baskı altındaydı. Hele ki aşıktan, cinsellikten, özgürlükten sözetsmek daha sıkıntı yaratıyordu.

Furuğ'un şirleri İran'da erotik bulunuyormuş örneğin...

Kendi dünyasını anlatırken Furuğ erotik bulunuyor. Yazması istenmiyor. Halbuki Furuğ bunu erotizm olsun diye yapmıyor. Kişikirtmak üzere hiçbir şey yapmıyor. Var olan duygularını, kendinden yola çıkararak anlatıyor. İnsanlık hâli, kadınlık hâli... Bir reklam aracı olarak da kendini sunmuyor. Ama kapalı toplum bunu kabul etmiyor. Bağına gelen bir trafik kazasıyla öldürülüyorlar. Onunşırılarında özgürlük, Sylvia Plath'ın şiirlerinde de var. Bu da pek çok kadın yol gösterici olmuştu. Ayakta durmasına, güç kazanmasına, geleceğe bakışına işık olmuştur. Bu çok önemli bir şey. Türkiye'de örneğin Nilgün Marmara... Baktığınız da Furuğ'un, Sylvia'nın havasını Nilgün Marmara'da sezersiniz.

Nilgün Marmara deyince hemen akla gelen intihar şairleri oluyor. Kaanınca örneğin bıldıger aklagelen isim. Evet, Furuğ Ferruhzad'ın öldürülüüğü söyleniyor, intihar etmedi ama Sylvia Plath intihar etti. Buradan bakınca, şairin kendi yaşamına son vermesi şiir evreninde nasıl ele alınmalıdır?

Bu konuda kitaplar, araştırmalar, derlemeler var. İntihareden şairlerle ilgili seçenekler de yapıldı. Bunlar incelefendiginde insanlık hâliyle şairlik hâlinin birlikte bir yolda yürüdüğünde birisinin öne geçtiğini görüyoruz. Tikanma bağlıyor. Bunun ruhsal bir tikanma olduğunu düşünüyorum. Yoksa insan kendi canına nasıl kiyabilir ki? Ya şirinden kaynaklanan bir tikanma ya da hayatından, günük yaşamından kaynaklanan bir tikanma... Devam edemeyeceğim bir hayatın izdirabına dayanamama diye düşündürüm. Kaan İnce, Nilgün Marmara, Beşir Fuat gibi şairleri düşündüğüm diyorum ki zamanla aslında iyi şirlere doğru giderken belki sıçrama yapamadıkları ya da çevrenin aşılamaz duvarlarla dörrülü olduğunu. düşündükleri için böyle bir yola gittiler. Derler ki, intihar şairlerenyakılır... Ben, buna inanmak istemiyorum tabi ki ama şirinin geleceğini göremeyen

şairler, bir yerde hayat ile bağımlı kesiyor, geride bıraktığı şiirleriyle leaklılarında kalma düşüncesi häkim oluyor sanırım.

Sizin yayıncılık hayatındaki çalışmalarınıza değerlinelimve İlhan Erdost'tan söz edelim. Zira İlhan Erdost bir çok kişi için olduğu gibi benim için de son derecede değerli bir emekçiydi. Bizearkadaşınız İlhan Erdost'uanlatır misiniz?

Ankara'da yaşadığım yıllarda Rusça'dan kitap çevirileri yapıyordum. İlhan Erdost, arkadaşımı, dostumdu ve birlikte çalışıyorduk. 7 Kasım 1980, onun ölüm yıldönümüdür. Daha doğrusu öldürülme... Aci bir gündü. Berlin'de onun öldürildiği haberini aldım ve sabah kada rágladım. Birlikte 6 ay çalıştık. O dönem Sol Yayınları, Ankara'nın Kızılkırmak Sokağı'nda dayayı ve büyür bir yayineviydi. Şair arkadaşım Oğuzhan Akay ve ben o dönemde taşhîş, düzeltmen olarak -bugün editör deniliyor- olarak çalıştık lîhanlarla birlikte. Onur Yayınları sahibiydi İlhan. Onların çardağı Ülke Dergisi'nde çeviriler hazırladım, araştırmalar yaptım. Aklımda bir fotoğraf var. Berlin'de gitmem birkaç gün kala Ankara'da Sakarya Caddesi'nde İlhan Erdost, şair Hasan Hüseyin Korkmazgil ve ben aynı masada oturuyoruz. Gündemden falan konuşuyoruz. 1980 Şubat... Yurdına çıkmaya tıkmı ilk kez o gün onlara söyledim. Hasan Ağabey, 'Yahu gidir mi?' dedi. İlhan ise 'Gitsin, gitsin' diye destek verdi. Berlin'e gittikten sonra onun öldürülündüğünü duyuncu çok üzüldüm ve onu için bir şiir yazdım. Bu şiirim toplu şirlerkitabımdayıldır.

Türkiye'nin en harareti, en önemli günlerinde söylebilir edebiyat damarı vardı ki... Sizler, Ankara'da hep birlikteydimiz. Kafkaokurokurları İçin o günlerde siz etkileyen bir anı, bir duyguya paylaşacakolsanız...

O günler dediğimiz aslında o kadar çok ki... Ve iyi ki de o günler oldu yaşamında. Bana hatırladıkça yaşama sevinci verdi o günler. Çok sevdığım arkadaşım, dostlarım oldu. Ama hiç unutamadığım Ankara anılarından biri şair Enver Gökçe ile ilgili. Ankara'da Seyrânbaşlar'ında bir bakanievinde kaldıyordu. Ahmet Say ile bir gün ziyaretine gittik. Türkiye Yazılıan dergisi için bir şır almak istedik kemdisinden. Gittiğimizde kapısını aralayarak kargıları bizi, içeri davet etmedi. Sadece araladığı kapının arkasından kara göz'lükleriyle bize baktı. 'Abi' diyekonuşurdu herkesle. İyiolmadığınışırı yazamadığını söyledi. Ayağından irinler akyordu. Hastaydı. Ben bu hâlini günlerce aklımdan çıkaramadım. Sonra onu köyüne, Çit Köyü'ne götürdüler; köylüler baktı. Kapı aralığındaki Enver Gökçe benim için unutulmaz bir anydı.

Son Basamak

CENK ÇALIŞIR

Diğer tüm uyuşturucu bağımlıları gibi Mert'in de yaşını bir bakişa bilmenin imkanı yoktu. Çökük elmacık kemikleri, çökmüş avurları, göz çukurlarında geri çekilmiş bilye karası gözleri ile otuz, otuzbeş yaş arasında gösteriyordu. Kollarındaki mor kuyularla boğulan Mert, gerçekte yirmi üçünü henüz bitirmiştir. Sanyaçalan beyaz teni, tırnak uçlarındaki kinklar ile zavallı görünüyor, hatırlamadığı kavgalarдан kalma kink öndü ile şakaındaki bıçak yarası, bu acısına yüze sertlik katıyor.

Uyuşturucunun yoksuluğu yavaş yavaş içini kemirmeye başladığında babalığının yolunu tuttu.

Mal bulması gerektiğinden, veresiye işlemediğinden, mecburyetten.

Nefes almakta zorlanıyor. Mutsuz. Parça parça kopuyor, içine dokuyor. Nabız düzensiz. Fikirlerini toplayamıyor. Odaklanabildiği tek şey şırıngayı koluna saplayabilmek. Bunun dışında bir düşüncesi on beş saniyedeki dahanfazlaaklinda tutamıyor. Şırıngı hercumlenen ortasında kendisine yer açıyor. Buna bir son vermesi, sakınleşmesi gereğini biliyor. Karanlığa çekiliyor. Yoklukkrizi çokyakin. En kisasürede para bulması lazımdır.

Beş dakika önce kütüfrettiği Tannınsıyalvararak çalyor zili. "Tanrım ne olur babalık evdeolsun. İyi değilim. Çok bekleyemem. Lütfen Tanrım evdeolsun. Lütfen. Yalvannım."

Babalık her zamanki hâli ile açıyorkapı. Mertyadırgamıyor seksenli yılların Yeşilçam filmlerindeki jölelisaç, fular, robdboşambrvederi terliği

Babalıkonde Mert arkadaşları salona.

Şık olduğunu sanıyor s*ktiminin salağı. Komik olduğunu farkındadır. 'Gelotur söyle' demeyecek. 'Karnın aç mı?' diye de sormayacak. 'Okul bitti mi?' Aşağılayacağ konuya girişin ilk cümlesi olacak. Yanıtı beklemeden 'bitse ne olacaksızden adam olmaz' diyecek. 'Annenin hatırlası olmasa' diye başlayan uzun birnutulk. Sankionun çok hatırlası varmış gibi anneme.

Salim Bey abajurun altındaki berjer koltuğa bırakıyor kendisini. Pencerenin ötesinden büyük bırtankergeçiyor. Acelesi yok. Sularda bıraktığı iz hemen kapanıyor.

"Bitti mi okul? Hoş ben de soruyorum işte. Bitse ne olacakbu saattensora? Kim ne yapısın senin gibibiri? Şu hâlinebak.

Saçına sakalına bir bak. Ben senin yaşındayken GAP projesinin mühendis ekibindeydim. Kaç evrakında benim imzam var. Sen ne yaptın? Yıllardır felsefe okuyorsun. Çok lazımmış gibi. Öyle kuru kuru fikirle dejimiyor dünya. Masa başında oturmakla, mum işliğinde şarap içip, şiir okumakla olmuyor o işler. Önce çalışacsın. Ekmeğini kazanacak vatana millete hayırlı bir adam olacaksın. Ondan sonra yaptığın işlerle vatana hizmet edeceksin. O zaman değiştireceksin dünyayı. Bizim yaptığımız baraj kaç kişiye ekmek kapısı oldu, kaç kişinin tarlasınısın getir...

Barajını s*keyim. Bak bak şu oturusa bak. Sanırsın koca barajı tek başına yaptı. Kasıntı dangalak. Abinin kansı, kokoş yenger, Semra'nın papatya çetesinde olmasa nah giderdin GAP'a.

"...her zaman söylediüm yine söylüyorum. Benim oğlum olamadın. Bana yakışmadın. Annenin hatırlası olmasa seni bir dakika tutmam bu evde."

Mert odaklanmakta zorlanıyor olsa da bir şey kaçırmadığının farkında. Babalığı Salim Bey'in nutuklarının içeriği ve sırasının hiç değişmediğinden emin.

"Ben çok söylediüm zamanında rahmetliye senden adam olmayacağına ama arılatmadım. O zamanlar sözümüz dinleseydi ne o üzüldü ne de sen şimdide..."

Ne olurdu a*ına koyam ha ne olurdu? Senin gibi pembe fulamı mı olurdu? Anımsın senin yanında gün yüzümü gördü? Hakkında çakan dedikoduları bastırırmak için annemle evlendiğini bilmiyor muyum? Kart ibnenin teki olduğunu, tombul kıçını tokatlaşınlar diye para verdiği bilmeyen kaldırı mı? Önümüne yatmadığın adam kaldırı mı lan koca şehirde? S*kkıbıne! Bir daha annemi karıştırınsa...

"...zaten efendim yıllarda felsefe okuyan birisine ne haddimize hayat öğretmekama hayatdenilen şeyasında bir yığın basamaktan oluşur. Doğduğunda en alt basamaktasındır. Ayağa kalkmayı başlangıç yürüdüğünde ikinci basamağa çıkmışındır. Ne de olsa insanlık tarihi insanın ayağa kalkması ile başlar. Sonraki basamak konuşabilme ve anlayabilme basamaklıdır. Kullanamamak ayrı bir mesele tabii. Üçüncü basamak yazı evresidir ki bu çok önemli bir basamaktır. Herkesle tanış herkesi dinleyemezsin değil mi efendim? Yüzyıllar önce yaşamış insanların fikirlerini, tarihizbe yazılanları öğretir. Bu müthiş bir iletişimdir. Tam da dünyadaki varlığını anıtlarımdırmak

üzerde yazın sunduklarını okuyabilecekken seksle ya da aşkıla tanışırınsı. İkişi her zaman aynı basamakta olmadığı gibi sıralan da farklı olabilir. Bu seni yetişkinler basamağına taşır. Sonraki basamak eline ekmeğini aldığı gündür. Bu basamağa çıkmış olabilseñin hayatı ve kendine bakışında değişeceğin asıl ama nerdedee? Siz efendim okulu bitirelim elimiz ekmek tutsun derdinde değilsiniz ki? Size bakan bir enayi var nasılsa. Rahmetli annenin hatırlına bugüne kadar katıldım. Ama artık yok. Beş senedi okuyorsun. Annene verdildim sözü fazla ile tuttum. Sen mezün olamadıysan o senin sorunun müslük artık kurudu."

Mert alt dudağını işirdi, ayağını sallamaya başladı. Babalığının yüzüne bakıp, 'bu son' diyecekti. Bir daha kendisinden bir şey istemeyeceğine dair yeminler edecek, parayı almadangittmeyecekti. Gerekirse yalvaracak, ağlayacak, laftan arlamazsa şantaj yapacaktı.

Babalığının yüzüne baktı. Salim Bey'in yüzünün olması gereken yerde, jöleli saçlar ile pembe fulan arasında kocaman bir siyah lekevardı. Mert kontrolünü kaybediyordu

Bütün dikkatini toplayıp babalığının yüzünü görmeye çalışırken, siyah leke anlatıyordu. "Firında kilosu yüz kırk lira olan lagosbalığı var. Büfedeki en ucuzviskinin şlesi yediyüz lira. Purolarının tanesi yüz dolar. Bunları tadabilem için hak etmiş olman gereklidir. Bu lezzetler herkesçe göre değil. Ne kadar yükselse çikarsan o kadar nadirive kalite, dolayısıyla pahalı hazırlan tadarsın. Bunun için çalışmış, kazanmış, biriktirmış ve değerlendirmiş olanlar basamağında olmalıdır."

Siyah yüzü taşıyan robdüşambr giymiş vücut ayağa kalktı. Deriterliklitolbul ayaklar birkaç adım attıktan sonra durdu.

"Ha bu arada şu ihtiyar ölüm de mirasa konarılmış diye de hiç heveslenme. Bu evi, Kuşadasındaki yazılığı, Maslaktaki büro ile Şiglideki dükkânları Mehmetçik Vakfı'na bağışladım. Bankadaki nakiti de. Ben ölümden sonra tek kurşu alamayacağım. Şimdi traş olup, hazırlınamam gereklidir. Akşama misafirim gelecek. Banyodan çıktıığında gitmiş olmanız ve seni bir daha görmemeyi istiyorum. Hayatın basamaklı yollarında sana başarılar dileyeceğim. Artık ne kadartırmanabilirsen."

Salim Bey arkasını dönüp kısa koridora yönelmeden önce Mert'in yüzüne tiksintile baktı. Başırsakları dışarı fırlamış, ezilmiş bir fareyi yemek tabağındında görmüş gibiydi. Ya tabağındaki kuşkusuz ya da sümükmiş gibi.

Hicbir zaman sevmediği Mert ile yollarını ayırmış olmaktan duyduğu mutlulukla girdi banyoya. Aynadaki yüzü beğendi. Kendisi ile gurur duyacak bir şey daha yapmıştır. Uzun yıllar bu anı beklemiştir. Mert'i aşağı etmiştir. Hayatın basamakları

söyleminde çocuğun nutku tutulmuş, ağızını açıp tek kelime edememiştir

Salim Bey avucundaki traş köpüğünü yanağına sürerken gece geçireceği ateşli dakikalar düşünüyordu. Yeni tanıştığı esmer yakışıklı ile gireceği pozisyonları, ilk gece seks oyuncularını çıkarmasının nasıl karşılaşacağını hesaplıyordu.

Banyonun kapısı aniden açıldıgında, Mert'in öfkesi taşıdığı yüzünü bir an için aynada gördü. Başını çevirmeye fırsat bulmadan Mert'in kemikli ellensini kavrayıp yüzünü aynayabastırdı. Yanağı aynanın serinliğini hissettiğinde boğazından bir sıçaklık yükseldi. Kırmızı birciğinden aynada, Salim Bey düşerken lavaboda ve en sonunda banyonun zemin karolarında yayılmaya başladı. Salim Bey, iki ellile boğazındaki kesiği kapatmaya çalışıyordu, kendi kanyonlara işlanıyordu.

Mert pantolonunu indirip çamaşırını sıvırdı. Klozetle oturup gömleğinin üstcibindeki paketten bir sigara çıktı. Tuvaletini yaparken ilk dumanı üfledi. Babalığının yüzünü şimdilik net olarak görüyordu. Salim Bey'in yüzündeki acı ifadesine benzer mimiklerle ikindi.

Mert, ikinci dumanı cigerlerine gönderdiğinde "Doğduğunda ilk basamaktasındır. Bu en yukarıdaki basamaktır. Sonra düşmeye başlasın" dedi.

Babalığının ayakları istemsizce titredi. Boğazından hırıltılı bir nefes yükseldi. "Ayağa kalkma zırvalıklarını s'ktir et. İnsan ayağa kalkmaz. Düşer. Oluğunu yerde batar. İnsan olmanın erdemini ayakta kalarak mutlu olmak değil, gömülüere utanmaktadır çünkü. İnsan yükseldikçe değil, gömülüdere insanıdır. Ne kadar aşağı inebilirse o kadaraci çekер. Açık, sefalet, cehalet, gelir dağılımı, sosyal devlet, kapitalizm, modern köle, toplantı masalarında zaman yönetimi yalnızca çalınan gençlik, kravatlı sahte ciddiyet, yalan düzen, bunların hepsi bir basamak. Anladıkça düşersin. Hayat düşmektedir."

Salim Bey'in boğazından çıkan hırıltılar yavaşlıyor. Banyo zemininden yükselen kan kokusu, Mert'in sigarasından yayılan nikotinkokusuya birleşiyor.

"Ha bu arada" diyor Mert, "Ne yersen yel! Hepimizin sırtlığı aynı bok."

-Bitti-

Bir düş gördüm,
Kara bir zindan.
Zindanı ikiye ayıran bir duvar.
Ortasındaduvann eskitahtabirkapı
Kapının aralıkları sankigönlümünsizleran
Ah sizlerimin içine giriyorgonlümünyanmış tarafı,
tutuşuyor elimde sevdannı dile düşmiş her sözü.
"Gün ağracak, günahlarını temize çekilecek" diyorum
-Güller gaçıyor, benbir kara zindandayım.
Geceler bittiyor, benhâlâ zindandayım.-
Hangigünahı işlemiş isekikimizde buraya koymuşlar.
Biz burada unutulmuşlar, yok olmuşlar
birbirimizden birhaberayniacıya gebe.
Yerleri silmek için eğildiğimde gözüme deıyor gözün kapının
arasından.
İçimde yanmanın birbir hâl, yeniden doğuşun davulları
çalışıyor.
Seninuzun ince parmaklarınızınundan süzülüyor bir iki su
damlaşısıldırm karataşa.
tip.
tip.
tip.
Sesigulagımadığın ahâlgibi gelyor.
Ah özlediğim, ah ömrümün yabanı mersini
Ah kurak kurak topraklarının filizi, ah sevdamın vücut bulmuş
hâl.
Seni seviyorum
Seni seviyorum.

Elini yüzüme sür, göğsünde büyük kuşları.
Kanatçırışın içimde kirpiğiniñucu,
Korkma!
Davamız hâlâbitmedi
Zindanküçülüyor.
Nefesalmaktazorlanıyoruz.
"Çıkacağınız buzindandan sanasöz veriyorum" diye
fısıldıryorumkapının arasından
Senin ellerin titrek, gözlerinde yineinancını kaybetmiş çocuk
hüznü var.
Sen hep böyleydiñ, inanmaya güçlük çeken ama inanmaya
sevdalı.
Günlercesanayürüyeceğimizara sokaklardan, yetişeceğimiz
son vapurlardan bahsediyorum.
Inancını ellerimdeki nasırlarla besliyor, büyütüyorum.
Gün gelyor, zindan iki adımda düşüyor.
Dayanacak gücümüz kalmamış, avuçlarınıñ terli.
Elimdeseni sarıp sarmalayacak tek bırsız yok, dayakymış
gibi yorgunuñ.
Tahta kapıgözümüzde sonu gelmez kulegbî büyüyor.
Sanki içimden biri konuşsa, öbürükahrolacak
Sanki biri kurtulsa, öbürü ömrünü bu zindanda yaşayacak
Öyle birhâl ki; susarak ağlayacak gençliğimiz
Ah zindanlarının sessizliği,
ah yalnızlıklarminsızlığı...
Duvar arkasından gelen adım sesleri,
susturmuşadımı ağızdan duymayanın hayalini.
Zindanım, hazır sorum, benimsorum...

Tüm kendi zindanlarında düş görenlere adanmıştır.

Ayrılık Zamanı

MURATCEMAL

Neye dokunsam ayrılıyor

Sevgiler, acılar, dünyalar

Sınırlı bir zaman bu.

Bir ormanda bir ağaç ölüyor

Kayın mı köknar mı, soruyor

Bir ağaç öldü diyyorum

Sınırlarını kolluyor.

Bir itham, iftira, tez ve antitez

Siyaset meydanı

Birileri ve öbürleri ve diğerleri

Herkes ölüsüne merbut

Çürümüslük sükûta gizli

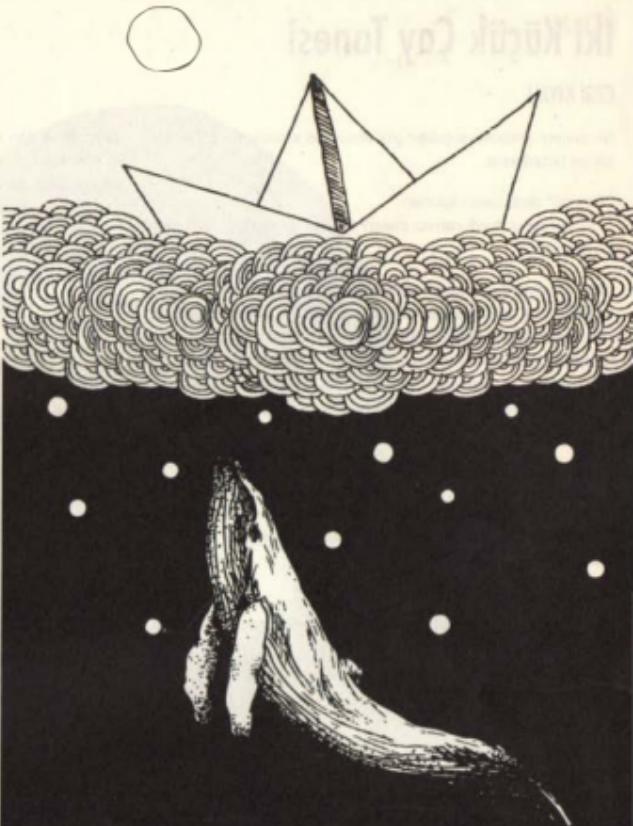
Riyakâr, kavgalı, öfkeli

Sevimsiz bir zaman bu.

İnsanlık telaşı bir yalan

Tüm duyarlıklarını uyuşturan

Çocuksuz bir zaman bu.

Eren Caner Polat

İki Küçük Çay Tanesi

EZGİAYVALU

Bir yerlere yetişmeye çalışırgibi alelacele anlatıyorlardı geçen bir yılı birbirlerine.

“Tannım!” dedi kadın içinden,

“Zamanıbirazdurduramazmısın? Lütfen. Birazdaha bakayım bu gözliere.”

İkisi de biliyorduz zamanın durmayacağını. Öyle ki, çaysıparış ederken bile garsona hızlı olmasını söylemek zorundakaldılar. Gün ortası yoğunluğunda kaçamak yapılan kısa bir şekerlerme gibiydi tıbusadı. Sanki uyuyorlardı, rüyalarında geçmişini görürülerdi ve birazdan masaya biri gelip uyandıracaktı onları. Güllümsüyor, yağınyağmuru izliyor, geçen güzel günleri hatırlamaya çalışıiyorlardı.

Kanıyorlardı.

Yan masaya ıslanmış iki sevgili oturdu. Adamın göğsüne bir atesşaracı oturdu. Kadın parmaklarıyla yanaklarını kontrol etti gözbaşı varmı diye, yoktu

“İyiim” diyordu adam,

“İzmir’de yerleştim, bir ofistuttumıştibiliyorsundur. İşlerimde yoluna girdi

Çok iyiyim.”

Dişlerini sıkiyordu kadın,

“Mutluyum” diyordu o da,

“Biraktım bütün koşturmacayı, evlendim işte biliyorsundur. İyleşim ben artık

Çok mutluyum.”

Sonra bir ara, katlinin akbetinisorargibi,

“Peki yao?” diyerek kadın

Adam durdu, utandı. Bardağın içindeyüzencay tanelerine baktı. Belki bir şeyler söylemeye yetenecekti o sırasında çalan telefon çaytanelerini dağıtmamasaydı. Her şey uğulduyordu artık kulaklarında, nafileydi, sustukaldi.

Kadın kocasından gelen mesajı açarken farkında olmadan toparlandı.

‘Geçikeceğim’ yazıyordu mesajda,

‘Bir saatsonragelirim. Sen ye.’

Dün akşamı tartışmanın soğukluğundaydı hâlâ ekranındaki kelimeler. Bunu o an yalnızca kadın anladı, dün akşamı anımsadı, geçen akşamı, diğerlerini. Kırılan çerçeveydi,

bardağı, kırılan kalbini. Masadaki suçlayıcısızlığı adamböldü yine nihayetinde,

“Eşiniyanlısanlamasın, ben kalkayım.”

Dediğini yaptı. Toparlandı, kalktı.

“Bu arada, ne iyioldu karşılaşmamız.”

Telefonuçantasına koydu, derin bir iç çekti,

“Beninedenterkettin?” diyerek kadın
İçinden mi söyledi, haykırdı mı yoksa garson dahil, yanmasadakiler dahil, çay taneleri dahil kimse asla emin olamadı.

Adam sokağın köşesini döner dörmez kaldırının dibine çıktı,

“Sadece sen sevdim” dedi

Bunu söyleşken kimseduyemasındıye yüzünü montunun arasına sakladı.

“Gidelim” dedi kadın

koşar adımbindiği taksinin şoföründe.

“Onu da sevdim” dedi sonra kendikendine.

Taksici hiçbirşey sormadan mendil uzattı.

Cama vuran yağımur damlaları, yağımura karışan gözyaşları, masada yarılmış bardakları...

Şimdiliksininde hatırlında aynanı canlanıyor, ikiside aynığını hatırlıyorlardı

Geçen sene bir cumartesi sabahı; aynı kadına aynı adam

Kadıköy sahilde sıklıkla sanımlılar birbirlerine

Şimdi olduğu gibi sessizce ağlıyorlar.

Kadın soruyor, “Beni seviyor musun?”

“Seviyorum, hem nasıl.” diyordadım,
daha sıkı sanyor kollarını kadına

Kadın tekrar soruyor,

“Benidiyorum, seviyor musun?”

“Evet” diyordadım,

“Çok seviyorum ama”

Kadınla fini kesiyor,

“Söylediğin, beni mi seviyorsun?”

Adamın kollar gevşiyor, yüz yeredüşüyor,

“Onu da seviyorum” diyor,

“Anla.”

Filiz İrem Özbaş

Gaz Kokusu

DİDEM GÜNDÜZ ESEN

Banyodasin. Her tarafı kesif bir gaz kokusu sarmış. Nefes almakta zorlanıyorsun. Perdenin arkasından su sesi gelyor. Ellerini yüzüne götürmek ve kaçip kurtulmak istiyorsun ama bir şey sana engel oluyor. Küvetin içindeki en sevdığın bluz, gök mavisi üzerinde beyaz puanı. Elleri çamasırlarını yıkadığımız küçük plastik kovanın içinde, bluz ellerini tutuyor. Onu yıkamış. Başını küvetin kenarından kaldırılamamış, vazgeçercesine bırakmış kendini. Yüzüne bakıyorsun. Bu o değil, səsin. Yüzündeki tüm sinirler gevşemiş, rahatlamış, Tüm aclar silinmiş.

Bir siren sesi ile aniden uyaniyorsun. Her yerin ter içinde. Saçların, banyodan yeni çıkmış gibi nemli. Annenin mindanlığı şarkıyla duyduğunda sinirler yataktan kalkıyorsun. Nasıl bu kadar sakin kalabildiğini, hiçbir şey yokmuş gibi davranışabilidine anlayamıyorsun. Banyoya girerken kuvete baktımamaya çalışıyorsun ama rüyada gördüğün banyo bu değildi zaten. Elini yüzünü yıkarken annenin sesini duymamak için kapıyı sertçe kapatıyorsun. Son günlerde bütün kapıları kapadığın gibi.

Kahvaltı masasında kardeşinin tam karşısına annenle gözeye gelmemeye çalışarak oturuyorsun. Sen vazgeçmiş olsan bile annen senden vazgeçmiş değil. Yanağından öpmeye çalışırken defalarca yaptığı gibi başına çevirip ondan kaçıyorsun. Her şeyin suçlu o. Belki baban gibi senin de bu evden kurtulman gerekligi düşüryorsun ama yapamayacağını biliyorsun. Hızla kahvaltını bitirip üstünü değiştirmek için odona döndüyorsun. Annenden kaçarak iki haftadır yıkamasına müsaade etmediğin gömleğini arıyorsun ama yok. Allah kahretsin yine bulmuş. Söylemekten bıktın ama o bıkmadı. Hiç yılmıyor. Kızımıyor, bağırmıyor. Kıyafetlerini yıkamaması gerektiğini kaç kez söylediğin halde hiç dinlemiyor. Oysa sen yıkamak istiyorsun. Gerçi yıkansın ne olur? Şofbeni değiştirdiler işte. Dolaptan temiz bir tişörtçepk üzerine giyiyorsun. Saçın başın darmadağının ama zaten senin buna alındırdınyok. Altına kotunu giyip çantanı omzuna atıyorsun. Bir şey yapmanın lazımlığı doğru yürüüp kahve fincanını eline alıyorsun. Annenin sana baktığı anlayana kadar fincan ağzında bekliyor ve baktığı an içindeki kaherin yansısını tişörtün üzerinden boca ediyor sun. Yüzündeki keyifli bir gülümseme, artık çıkışlırsın. Annenin arkandan koştuğunu, seslendigini duyar, kapıyi kapatıktan sonra görernesine bile ağladığını biliyorsun

Annenden nefret ediyorsun. Şefkatli bakışlarından, akşam odana gelip üstünü örtmesinden, hiç sesini yükseltmeden konuşmasından, senin için tizülmesinden, söylemediklerin-

den, çaresizliğinden, her şeyden. Kızılsın, bağırsın, suçlusın istiyorsun. Oysayıaptığı her şey seni sınırlendirmekten başka bir işe yaramıyor. Keşke yapması gerekeni yapسا, bir yapabilsse

Bugün tatlı. Hande ile buluşmak için daha çok zamanın var. Moda'yadoğu yürümeye karar veriyorsun. İnsanlar sanaba-kıyar ama hıçıbirini görmüyorsun. Önünde yürüyeli iki kız ligini çekiyor. Kolkola girmişler, gülüşüyorlar. Uzunsaçılıolanı, kısa saçlı olanının söylediği bir şeye sınırleniyor. Birden kolundan çekiyor ve tam karşısında duruyor. Ne söylediğini duymayısun ama kısa saçlı olanının yüzünü suçluluk kaplıyor birden bire. "Koşup öyle demek istemedi," diye bağırıp gelyor içinde amma artık çok geç. Gitmişler bile. Bir çınar ağacına dayanıp ayakkabılarını çözüp yeniden bağırlıyorsun. Bir kediyanaşıyor yanına. Yüzünü sana dikmiş bakıyor. Yardım ister gibi sen de ona bakiyorsun. "Acaba bu kediyi kaçışındadır," diye düşünüyorsun? O olabilir mi? Yoksa neden gelsin tanımadığı birinin yanına. Tam elini uzatabakken, ayağını tam arkasındaki yansi yemmiş döneri ekmeği görüyorsun, hemen uzaklaşıyorsun oradan. Vitrinlere bakan insanları izliyorsun. Ne çok severdin vitrinlere bakmayı, yenİ bir şeyler almayı. Üstelik çok da titizdin. Her sabah banyo yapmadan, deodorantını sıkmadan, saçını taramadan asla sokağa çıkmazdın. Kiyatfetlerini öyle temiz kullanırdın ki annen bile şaşırıldı. Ona hep seni örmeli gösterirdi. Okulun en çalışkan, en güzel kızı, evri en düzenlik; duygusuz, alıksalı yaşayan hodibin biriydi İşte. Billirdin gürülerin senin göstermek istediklerinden ibareti olduğunu. Onun övgüyle hıtlıyacıyoğu zaten

ilerideki kalabalık dikkatini çekiyor. Yaklaşıyorsun. Yereserilmiş naylonun üzerinde dizilmiş ikinci el kitaplarından Rapunzel dikkatini çekiyor. İster istermez ellerin saçlarını gidiyor. Artık kısıcık. Oysa çokucuk hep Rapunzel gibi olmak istemistiñ, Pamuk Prensesi özenlemiñ. O ise Rapunzel'in saçlarını kesmeye, yaşı cadının elmasını çalıp kaçmayı hayal etmiştir.

Doğallığı, içten gelen güllüsü, giydiği her paçavraın ona yaklaşması, doğanıklığı, kendini kasmadan yaşaması sana hep farklı gelmiştir. Seri savaş verirken o aksına bırakmış gibiydi herşeyi

Çay bahçesine gelip en sononunla oturduğun masaya farkında olmadan yöneldiğinde oraya oturmak istedidine inanamadın. Istenes de oturamazdın, doluydu. Yaşı bir kadın ve kocağında bebeğileyi genç bir kadın sohbet ediyordu. Anne kız olduklarını düşündürün. Kadının kızına ve torununa kızının

FilizİremÖzbaş

gözlerle baktığını, kızın ağlayarak bir şeyler anlattığını izledin uzun bir süre veya hayal ettin. Annenin düşündürün. Suçladın yine

Telefonunu çikardin, Hande'nin numarasını çevirdin, vazgeçtin. Mesaj yazmaya karar verdin. "Annemle konuşmam lazırm, Çok üzgünüm gelemeyeceğim," mesajı gönderdikten sonra aceleye kalktin. Kardeşini hafta sonu için babanın aldığınbilmiyordur. Derin bir nefes çektin, nefesin kesilmeden yürümek istedrin.

İkizine söylediğin son sözler neydi? Ödünç verdığın bluzuter kokuttuğu için yıkaması veya yıkanması gerektiği mi, yoksa

onun zaten hep ter koktuğu mu? Babanın sesini duydun bir anda. İkizini evde yalnız bıraktığı için, iyi bir anne olmadığı için annene bağırdığı ve ardından hızla kapanan kapının sesini. Babanın arkasından koşup onu durdurmayı istemişti. Hızın kesildi, Taşlığına çanta ağırlaşmıştı. Omzunu kestiğini hissettin. Çantanın içinden mp3 çalan çırpat müziği açtı. Kulaklılarından gelen Anathema'nın Lost Control parçasını söylemeye başladın. "Evet düşüyorum. Ne kadar süber yerে çarpımmam," Babanın banyosu nasıldı? İşte o an babana gitmeye karar verdin.

Yarı belime kadar karanlığa sarkıyorum,
gürültüyle düşüp parçalanmaya başlıyorum.

Denizin yüzünü buruşturan rüzgarın, derin
sulara hükmü geçmez.

Bunca felâket, bunca zulüm, bunca
haksızlıkla dolu bir dünyada köpekler gibi
mutsuz olmanın kolaylığını bildiğim için,
mutsuzluklarıyla övünenlere fena halde
bozulurum. Mutsuz olmak bir marifet değildir.
Çektiğin acıları gözler önüne sermemek,
büyük kişisel mutlulukların peşinden koşmak
ayrıbindan vazgeçip, küçük mutluluklara
sıçnamak, onlarla yetinmektir asıl marifet.

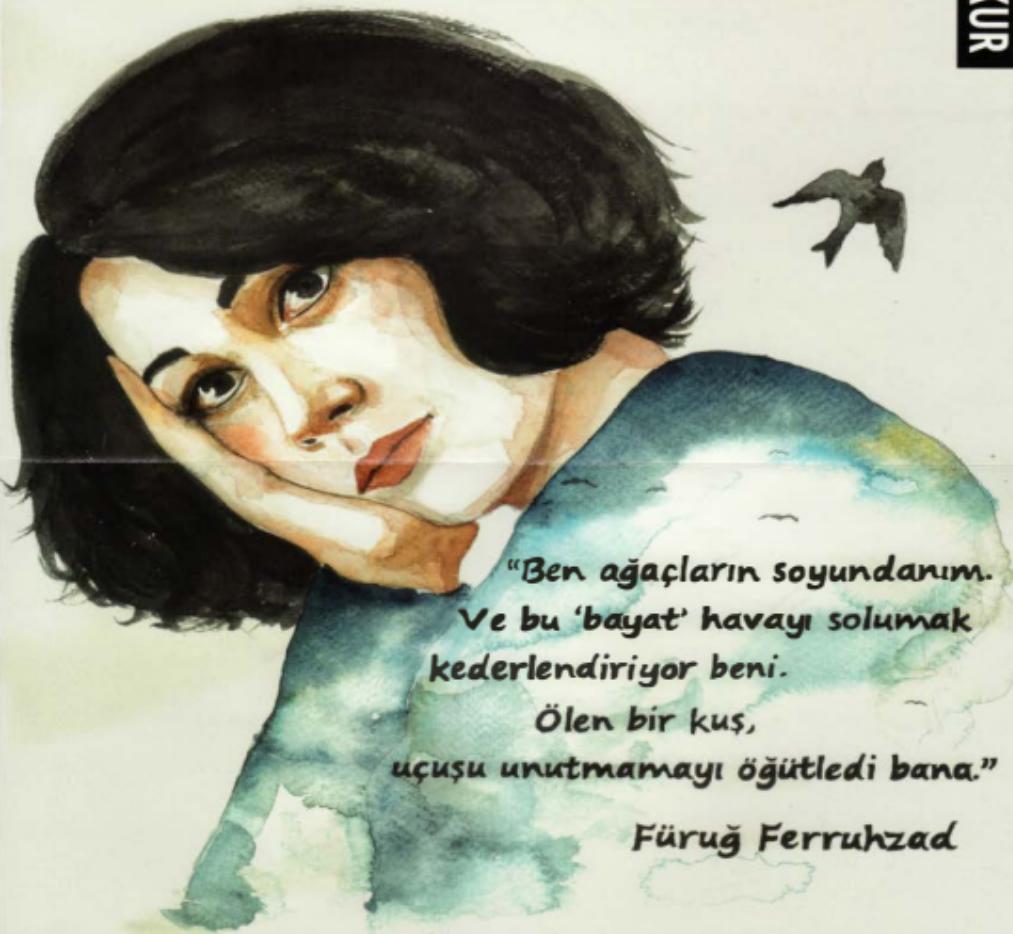
"İnsan inançsız yaşayamaz."
Ben yillardır kimseye inanmadan yaşamışım.

BURAK

AYVERDİ

URGAN

CELAL

"Ben ağaçların soyundanım.
Ve bu 'bayat' havayı solumak
kederlendiriyor beni.
Ölen bir kuş,
uçusu unutmamayı öğütlendi bana."

Füruğ Ferruhzad

Düşler Çemberinde Kırbaçlı Bir Kadın: Lou Andreas Salome

NERMIN SARIBAŞ

"Kesinlikle kendi hayatı yaşayabilirim. Ve ne olursa olsun bunu yapacağım. Böyle davranışarak hiçbir ilkeyi temsil etmiyorum ama çokdahagüzel, benim içinde olan bir şeyi, tamamen yaşamın sıcaklığı olan, neşe dolu ve kaçip gitmeye çalışan bir şeyi temsil ediyorum."

(Lou, Örgü Bir Kadın Öyküsü, s. 27)

Salomé... Bir çoğunuzun adını ilk kez duydugu, Kurt Wolff'un "Alman ca konuşulan topraklarda 150 yıldır hiçbir kadın onu kadar güçlü ve dolayız bir kişi yaratmamıştır." dediği, gülükleri, mektupları ve eserleri birçok araştırmaya konu olan Lou Andreas Salomé ile Irwin YALOM'un "Nietzsche Ağladığında" adlieseriyletanışım

Lou Salomé, Nietzsche, Freud, Rilke gibi birçok efsane isme esinkaynağı olan, filozofu, yazar, şairi hatta din adamını yalnızcağızılığı ile değil, özgür, cesur, zeki, sıra dışı özgürlik tutkusunu bir kamçı gibi kullanarak baştan çkarın bir Tanrıça...

Yetişkinliğinde olduğu gibi çocukluğunda da kurallar ve geveleneklerleşi olmayan başına buyruk Lou 12 Şubat 1861 tarihinde St. Petersburg'da doğar. Sefarad bir Rus generalin kızıdır. Beş erkek kardeşi ve babası onun üzerine titrer. "Sizin geçiş dedinizin şey nedir? Eğer bunun arkasında onun için bu dün yadaki en harikaşeyiyan iözgürüğü terk etmek gibibir art arma varsa, o zaman ben hep geçişe saplanıp kalmak istiyorum çünkü vazgeçmiyorum." Burkan yazıldığında henüz 20'li yıllarının başında olan Lou ne istedigi o yaşılda bile açıkça söyley. Tamamen özgür olmak ve yeni olana doğru ilerlemek. Annesinin ve toplumun kendisine dayattığı kadın imgesinden çok uzaktır.

Başkalarından farklı olmanın zorluğunu her zaman tüm benliğinde taşırı. Düşünmeye, üretmeye ve yazmaya yazgılı bir yürektr onunki. Bu tutkusunu besleyecek, ona bilmeliği dünyaların kapısını aralayacak birini bulması pek zor olmaz. Bu, neredeyse hastaklı denecekkadarsolğun ve narin kız, papaz Heinrich Gilot'a tutkuyla bağlanır. Gilot onun için; dinler-tarihi, felsefe, metafizigin yanı sıra Kant, Leibniz, Rousseau, Voltaire, Spinoza, Kierkegaard ve Dostoyevski'ye uzanan yoldur. 17 yaşındaki bir kız o çağlardaancak hayranlık duyar. Fakat Lou, o yaşta, neye hayran olabileceğini bileyebek kadarkeskin zekâlıdır. Gilot'un entelektüel cazibesi, ailesinin itirazlarına baskın gelir. İki yılının Zürih'e giderek Felsefe, Teoloji ve Sanat Tarihi okur.

St. Petersburg'adondöndükten sonra sık sık hastalan Lou, 21 yaşındayken daha ilman iklimde sahip olduğu için Roma'ya annesinin yakın arkadaşı Yazar Malwida Von Meysenburg'un yanına götürüllür. Yahni yaşayan, devrimci ve aydın bir yazar olan Malwida, Salomé için özgür bir hayat sürmenin erkekler gibi kadınların da hakkı olduğunu simgeleyen bir figürdür. Malwida, aynı zamanda Nietzsche ve ailesi ile de kuvvetli bağılar içerisindeştir. Lou, Meyserbug aracılığıyla tanıtıltı Nietzsche'nin aklını başından alır. Hatta aralarındaki ilişki Nietzsche'nin Salomé'ye evlilik teklif etmesine kadar varır. Salomé bu teklifi reddedince ilişkilerisonları. Daha sonra Nietzsche reddedilmenin acısıyla Louhakkında "Bu kuru, kırı, kötü kokan maymuncuk, yalancı memeleriyle bir felaket" gibi yorumlar yapar. Nietzsche her şeye rağmen, Lou'nun bir gün iyi bir yazar olacağını düşünür. Lou, 24 yaşında, "Tanrı ile Savaşım" adlı ilk romanını yazar.

Erkeklerin aklı kadınlar peşinde olduğuna inanan Lou, aykırı yaştansı ve ilişkilere farklı bakış ile etrafındaki erkeklerin kadınlarhakkındaki tüm ezberini bozar. Ünlü filozof Paul Ree ile de yine o dönemde Meysenburg'ın evinde tanışır. Hatta Nietzsche, Ree ve Lou aynı evde yaşamaya başlarlar. Lou için entelektüel birliktekliliklerince birliktekliliklerden daha önemlidir. Toplam 8 ay süren birlikte yaşama çabalar Lou'nun Nietzsche hakkında kitabı yazmasına kadar varır (Nietzsche, Lou Salomé sayfa 161). Nietzsche bu süreç için şunu söyley "Lou'yu tanıdıktan sonra Zerdüst için olgunlaşdım." Paul Ree ile ilişkileri Ree'nin Lou'ya evlilik teklifiley sonlanır. Bu aynılıktan sonra Carl Andreas'la yakınlılaştır ve kısa sürede evlenirler. Evliliği sırasında flörtlerine devam eder, sadakat göstermez.

Lou Salomé'nin en önemli ve bilinen eseri "Erotik" kadın ve erkek arasındaki aşk üzerine yazılan dört makaleden oluşur. Bu eserde aşk, sadakat ve evlilikle ilgili düşüncelerini açıklar. Ona göre aşk kendi dolumine çabalar. Sadakati reddeder. Salomé için sadakat, özgürlüğü engelleyerek aşık kendisini yoketmesine neden olur. Evlisen sevgininkatlı olduğunu, evli eşlerin birbirleri için önemsiş olduğunu düşünür. Arkadaşlığın sevgi ve cinselliğe dönüşmeden korunarak yok olmaması gerektiğini düşünür. Ona göre "Bedensel tutkudan ruhsal sempatiye giden yoktur ama ikinciden birinciye gidilebilir." Hayatına giren hiçbir erkekle cinsel birlikte yaşamaz. Ta ki Rilke ile karşılaşana kadar.

Lou Andreas Salome

Rainer Maria Rilke

Hayatının aşkı Rilke ile 12 Mayıs 1897'de Münih'te karşılaşır. Lou için aşk "Yalnızca direnme ve suçluluk duygularından anımkla kalmamış, dünyayı mükemmel duruma getiren kutsanmış bir şey bulmaya benzer." Rilke Lou'nun kapısına gitmekten sakınıyor ama onunla bir yerde karşılaşmayı -denize bir mektup atar gibi şans eseri karşılaşmayı- ve ona karşı cahilliğini simegeleyen bir avuç gülü ona vermemeyi umuyordu:

"Evsiz, solgun çocukların birlikteymişçesine sen i anyorum ve sen benim güllerime anne olacağın."

(Salomé Yaşamı ve Yapıtları, s. 158)

Kendisinden 15 yaş küçük olmasına rağmen 21larındaki Rilke ile ilk ilişkisini yaşır Salomé. Tek gerçekliğim dediği Rilke'nin, ani sessizlik ve doğallılık gelen içtenliğine aşık olur. Rilke için Salomé bir rehber, sağlanacak iman, anne ve hayranlık duyulacak bir figürdür. Onun öz güveni Rilke'yi adeta büyüler. "Senin bu yönüne ne kadar hayranım bileyemsin, aşkim: Her şeye böyle kayıtsızca güven men, korku nedir bilmen bu sevecenliğin." (Salomé Yaşamı ve Yapıtları, s. 160)

Salomé her zaman Rilke'ye yol gösterici olur. Öyle ki Rilke, daha erkeksi vedahagıcı görünmek için Lou'nun önerisiyle Reneolanadını Rainer olarak değiştirir. Rilke Salomé ile son-

suzluğu bulmuş gibidir. Onu yücelter, onun önünde diz çöker. Lou da onun istedğini esirgemeden verir: Rilke Salomé'nin karşısında kelebeklerin etrafında dönen bir pervane gibidir artık. O ulaşılmaz kadına olan aşkınu şu satırlarla dile getirir:

"Uzun yıllar sonra bir gün benim için ne olduğunu tam olarak anlayacağın. Susuz kalmış bir insan için dağ kaynağıının e olduğunu... Berrak kaynağım benim! San a teşekkür etmeye ni kadar istiyorum ne gökyüzü ne güneş... Senin sınırlarına ve basit halde gelen güneşi işin, rüsunun parlak dalgasında bin kat berrak ve parlak oluyor. Benim berrak kaynağım, dün hayatı senden görmek istiyorum çünkü o zaman yalnızca seni, seni, seni görüyorum."

(8 Haziran 1897 tarihli mektup, Salomé Yaşamı ve Yapıtları, s. 160)

Lou'ya göre ikisi de birbirine sıradan eşiklardan ve evilerden daha yakındırlar. Çünkü birbirini tamamlamaya çalışan iki yarılmamak yerine birer bütündüler.

"Ah yalnızca san a döndüğümde
Yüzüm görünmez ama büyür
Sende ve karanlıkta yolun a devam eder
Sonsuzca, sen in korunan kalbinin içine"
(Salomé Yaşamı ve Yapıtları, s. 162)

"Benim işaretim ve habercim ol

Veya yaşamımı şenliğe dönüştür"

Rilke'den Salomé'ye (Salome Yaşamı ve Yapıtları, s. 157)

"Kiyamete kadar olmak, düşünmek, yaşamak

Tut benimsiği kollarında!

Verecek başka bir mutluluğun yoksa

Açılınır və bana.."

Lou'dan Rilke'ye

Lou en güzel şiirlerini hayatına Rilke için yazar:

"Sengit

Ben bir gecenisin siyahında saklayacağım saçlarını

Yüreğim, tırekellerinin arasında atacak

Biraz ıslak biraz da kırmızı

Kükük bir umut türküne dolayacağım dilime eskiden kalma

Biraklığın yanını yüzdürecağım derin denizlerimde

Gözlerimde sonbakışın kalacak çaresiz ve üzgün

.....

Sen git

Biliyorsun

Geleşmesende

Bekleyeceğim..."

Lou'nun kendisi Rilke için yaz mevsimi anlamına geliyordu.

Lou'yaşızdızelerle hıtaba eder:

"Sen benim hazırlanım, bin taneyolu olan

Üzerine hiçbir öncüünün yürümediği"

(Temmuz 1897, Salomé Yaşamı ve Yapıtları, s. 161)

Dört yıl süren ilişkileri boyunca özgür ruhlu Lou'in Rilke artık yük olmaya başlar ve ilişkilerinin kaçınılmaz sonunu bir mektupta şu şekilde dile getirir: "Çevremdeki her şey ıptal ve huzurlu olduğuna ve yaşam meyesi olgunlaşip tatlılığına göre, her ikimizin de kesinlikle sevdigi bir ranıbanabu son görevi veriyor. Bu anı, Wolfrathausen'de senin annen gibi olmamırdır. Bu nedenle izin verdim ebiranne olarak, birkaç yıldönceuzun bir tartışmanın ardından Zemek'e karşı üstlendiğim görevi söyleyeyim. Yaşalarımız arasındaki farka karşın, Wolfrathaus enden beri büyümeye devam etmek sorundayım, büyümeliyim, büyümeliyim ta ki vedalaşlığımız zamansana o kadarmutlu söylediğim şeye ulaşana kadar evet tuhafta gelebilir, ama bu şey, benim gençliğim! Çünkü ancak şimdî gençim, ama şimdî başkalannın on sezik yaşında olduğu gibi: Tamamen kendim olabilirim."

(Salomé Yaşamı ve Yapıtları, s. 167-168)

Lou büyümeye devam ederken Rilke ile olan dostluğu da devam eder. Ne Rilke son nefesini verirken Lou'yú anmadan edecek nede Louonu düşünmekten vazgeçecektir.

"Eğer sonraları bir gün kendini kötü hissedersen, en kötü saat

için ikimizin bir yuvası olduğunu unutma."

(Salome Yaşamı ve Yapıtları, s. 190)

"Sen bütün kuşkulann tam karşıtıydın; dokunduğun, uzandığın ve gördüğün her şeyin var olduğuna tanıklık edendin. Dünya bulutlu görünüşünden sıyrıldı, zavallı ilk şirlerimin belirli özelligî olan o birlikte akış ve çözümlüsten kurtuldum; nesneler doğdular, yavaş yavaş ve güçlüyle öğrendim her şeyin ne denli yalnız olduğunu; ve olgunlaştm, yalnız şeyler söylemeye öğrendim. Bütün bunlar, kendimi şekilsizlik içinde yitirmeye tehdîsîyle kargı karşıya bulunduğu bir sırada seni tanımak mutluluğuna erdim işin oldu."

Rainer Maria Rilke

Rilke'ye göre Lou "her şeye kayıtsızca güvenen ve korku nedir bilmeyen bir sevencen "olan sıra dışı biridir. Zekası, doğallığı ve entelektüel birikimiyle Freud'u da derinden etkiler Salomé. Narsizm konusunda astasından dahi cesur tanımlamalarda bulunur ve hayranlık uyandırır. Freud'un desteğiley de yazarlık, düşüncülük kimliğinden apayrı psikanalist olarak yeni yaşamına devam eder.

1937 yılında Göttingen'deki sonzamanlarında "düşüncelerimi serbest bırakısam, aklım kimseyi bulmaz. Tüm bu olup bitenden sonra, en iyişi ölmek." dediği rivayet edilir. 76. yaş gününden birkaç gün önce uykusunda ölen Lou Salomé'nin ardından Freud "ona duyduğum aşkı ve hayranlığı söylemiş olmayı dilerdim" itirafında bulunur. "Onun yanında yaklaşan herkes, varlığını samimiyetinden ve uyumundan çok güçlü bir biçimde etkilendi; kadınlarla özgür zafların hiçbirinin hatta insanı zafların bile coğunuñ onda bulurmadığını, yaşamı boyunca bunları aşmış olduğunu fark ederdi..."

Salomé... Nietzsche'nin evlilik teklifini geri çeviren, büyük Alman lirik şairi Rilke'nin ömrü boyu unutmadığı aşkı, Freud'un hayranlığı gözlemediği Lou Andreas Salomé 15 roman, birçok felsefi ve psikolojik eser yazmış, ahlak kuralları umursamamış, dileğinde gidişini yaşamış, kadın ve erkek rollerini sorgulamış, kadın cinselliği üzerine yazmış, 50 yaşından sonra da psikanalize ilgi duyarak psikanalist olmuş ilk kadın... Hayranlık duylusu özgür bir kadın...

"Ve insanların karşılıklı nefretleri içinde

Yatarken aynı yataktakı yanyana:

Akar, akar yalnızlık ırmaklarca."

(Rilke'den, çev: Behçet Necatigil)

Bir Neriman Olamadım

GÜLDEN KUŞ

Onu tanıldıktan sonra ne yaptığım, o beni sevsin diye yaptım. Dilim döndüğünde söyledğim şarkılar gibiydı çünkü o. Bazen de ezbere bilip tekrar tekrar söylediğim. Bu iki hâl, onun beni sevme şiddetine göre şekil değiştiriyordu çögü kez Az sevmek dünyanın en rahatsız hislerinden biridir. Öyle anlarda iç sıkıntısından hiçbir yere sıgamaz insan. Döner yatar, çıkar gider, susar izler, susar dinler. Bende tam tersine ıslıyor her şey. Dilbene kadargider; "Bugün beni neden dahaaz seviyorsun?" diye sorardım

Cümlesine "Çünkü sen bugün" diye başlayamazdım. Yaşadığın kadar iyi anlatamıyor işte insan, o da anlatamıyordu. Sevmediği tarafımı törpüleyeceğimden de değil ama yine de bilmek istedim. Bazen bilmek iyidir. Gitmenize sebep gösterebileceğiniz sık bir bahanedir. Yoksa öylece çekip gitmemiyor insan.

"Beni sevme" deseysi bir şeyler düşünebilirdim aslında. "Bir kere o cumleyi kurarken gözlerinin de öyle bakması läzim gelir, ama seninkiler şuraya kıvnılmayı istemiş gibi bakıyor" derdim. O konuşmadı, ben de dinlemedi. Biliyordum, başka türlü kilometrelere yol yürümuş gibi nefese bıracaktı bizi.

Bazen de kötüdür bilmek, "Ben bahsettiğin gibi değilim ama" çelişkisini yaşarsınız. O da bunu bildiğinden belki, hiçbirşey söylemeyez, yanm gülerdi. Bakardı sulu sulu. Sayın ki gidip sildim o su birikintisini, o yeniden yaparıyordu ki... Yarım gülmek fenidi. Karnı tam doymamış bir çocuk ağlamaklı duruyor, öyle yarım bir güllüştü onunki. Ben ne zaman öyle gülén birini görsem, gidip ellerimle şekil vermek isterim dedaklarına.

"Gözlerin niye su topluyor?" dedim bir gün.

Kim öğretti ki böyle yarım gülmez? Oysa, sevmenin daha insani, daha çekilebilir hâli de öğretilmeliydi bize. Böyleleri beni yoruyor, onu boğuyor, biliyorum

"Gözlerin niyesi su topluyor?" dedim bir gün

"Uyuyuncageğer" deyip yineyam guldü. Az seviyordu. Eksik değil bak, az. Sevilmenin şımanıklı varken, insan daha azıyla yetinmemiyor. Bir gün, sadece buna üzülebilirim sanırım; daha aza.

O yükle, bile bile gidip göğsüne kafamı yerleştirdim. Uygun yeri bulmak zor oldu ama. Kolay mı yanım gülén bir adamın az seven bir kalbine başını yaşılmak? Bunun taşı var, toprağı var. Biraz tavşan, biraz kuş, biraz da köpek yapmaya çalıştım parmaklarıyla, sonra hayallerimden bahsettim. Çünkü bir hayalde bahsetmek için en şahane yer bir adamın göğsündür. Filmlerde de hep öyle yapmırılar mı? Adam başını göğsüne yaşılamış kadınların saçlarını okşayıp "Gidelim Neriman, gidelim buralardan." demiyor mu? Türk filmi kıvamında bir cevap beklememiş tabii ki. Sadece bir iki cümle ile hayallerime el versin, onları coğaltınsı istedim

Sonra, gözlerimi dikip bakınca çırık göründüğümü bildiğim halde söyledim aklımdan geçen; "Senden bi tane daha imal etsem ya ben. O zaman yarım gülén bir sen daha olur, iki yarım bir tam eder. İyi düşündüm değil mi?"

Varsayılmı ki guldü, yineyamadı.

Bazen, hiç beklememişim bir anda geliveren ve gitmek bilme- yenmişsafı gibiymi o gülüşü

Bu da yarım bitsin o vakıt

Hayat, çocuklarınla güzelleşen bir bahçe...

SERVAN ALTIKANAT

Susuz kaldık hayat denen 'acı' çölünde,
Bitap ve sessiz,
Beyhude kavşaların, dilişmelerin, ölümlerin, patlamaların kol
gezdiği bir mahalede,
Gözlerini, heryeri sabahın ışıklarına bedbahtaçan,
Prangayavurulmuş 'sakinler' gibiyiz.

Soruyorum kendi kendime:
İyi de biz, mutsuz olmak için mi düştük
anne rahmine?

Açıyla sevilmek için mi, geldik dünyaya?
Kapkarabulutların altında oflayip puflamak için mi,
Vurulup, patlayıp ölmek için mi kentlerde, dağlarda,
Gaz ve çop yemek için mi polis amcalarдан...
Niçin?
Sokak eylemlerinde kaybettığınız gözlerimizi, bacaklarımızi,
kollarımızı,
güzelliklerimizi...

Kimbulup bize getirecek?
Kim saracak, ruhlarımızda açılarından yaralar?
Evlatsız kalanaların, babaların,
Babasız, anasız kalan çocukların,
İçlerindeki dipsizboşluğu, kim, nasıl dolduracak?
Kimseden çır yok.
Muazzam bir sessizlik...
Üzülüyorum.

İçimde, dizginlenmemez bir ısyar,
Kavgam var benim, vicdanı taaflün etmişlerle,
Dertliyim, dokunmayın bana
Değmeyintenime,
Uçurtmaçaındaki çocukların kurşuna tanışıp intikal ederken
ebediye,
Patlarkensilahlar,
'Cana kıymak' olmuşsa çözüm formülü,
Ağrıtlar, olmuşsa bu toplumun milli marşı,
Bir avuç kömür için bir ömür verirken, yüzleri
kömür karasına boyanan madenciler,
Akarkendamları,
Yanmazken oacakları kimi evlerin,

Adaletsizlik, olmuşsa 'hayat' gökdeleninin temeli,
Nasıl gülşün bu yüz,
Nasıl uyursun deliksiz, he, nasıl?
Hem acılarla duyarlı olup, hem de 'yaşamak' güne oynaya,
Zor be azizim.

Geceninssiz karanlığında,
Yenikapı Terminal'ının önü,
Caddelambasından yansyan ışık bir ışık,
O ışıklardesçalışır
Aynı zamanda minik tezgahıyla mendil satıcılığı yapan,
Küçük bir çocuk.
Yadayaın kavruyu sicağında, yol kenarlarında, gelene
geçene "abi, almaz misin?" diye seslenerek su satan,
Dilenen boynu büük kadınların kucağında mehbüt ve
masum gözlerle etrafınabakınan,
Çocuklar...
Yine soruyorum kendime:
Oyuncaklıları nerede onları?

Aşağıım ben çocuğa.
Vurmayın, kızmayın, bağırmayı aşkımabenim,
Yaşakmasingözlerindenonun
Senin elversede yüreğin,
Bir pamuk şekerialacak parası olmadığı için
bir park köşesinde ağlayan çocuğun sesine,
Yahut kurulmasına çocukların sokak ortasında,
Benimle vermiyorazızım.
En büyüğenginliği çocuk ve çocukların, bu dünyadan.
Sırf bu sesvardiyi,
Sırfontalarşarkisöylüyor diye,
Temessük edecek sindallarına hayatın

Hayat, çocuklarınla güzelleşen bir bahçe.
İçerisinde 'sevgi' çiçekleri kilen
Çocuk...
Gecenizin güneşli,
Güneş kadar sıcak

Sen Rengi

MERVEÖZDOLAP

mymoodypictures

Kefeni bile siyahçünkü,

Gezintiyeçkiğinda

Çünkü görünmese renkler dahayıylı

Kuyulara vuran dalgası;sen sesi

İçim, dışımı öyle sevilecek renkdeğil,

Ben ortasında oturmuşada'minissiz,

Değil mi?

Gözümden akan sen seli

Ölse de renkler, atıyor içimde kırmızı

Her zarresi sanaat;

Gün doğumu - batımı ayrimını yapamıyor gibi

-Birkismiçimdeduruyor-

Buralar sadecesinin gezdiğinkiyiylar şimdı,

Tam da ordasın, damlalardan yansımışsen kuşağında,

Senliyollar, siyahan sen renginedönüyor,

Aynaya bakmadan kendini göremeznek gibi

Bütün renkler ölüyor koynunda

Bana bak ordasın

Birben,bir sen rengi

Tamkımızı;

Kalyoruz,

Gün doğumu - batımı ayrimını yapamıyor gibi.

Ceviz

ERAYASİN İŞİK

'Bahaddinabiyon yeğenim' diye bağırdısiyah kasketli adam.

'Cevizdikliyom dayı'dedi Bahaddin toprağa damlayanterini kolu ile silerek.

'Yanlış yere dikiyon, orada ceviz olurmu?'

'Niye olmasın Dayı?

'Kim sulayacak onları?'

'Ben sularım dayı. Ben olmasam da Allah 3 5 damla yağınrı heralde...'

'Uğraşyon arma boşça.. Olmaz burada ceviz. Hadi kolay gelsin' dedive sepetli motorunun üstünde ayağadılıkli mars pedalına basarak onu çalıştırdı, sepetli motorunun varlığı ile bizeattılıcıkca egzozun etrafayayıdı; duman dağılana kadar devam etti. Ben ise bulduğum bu boşluğu fırsatı çevirerek elimde tuttuğum suyu uzattım,

'Baba... Gerçekten buradacevizoymaz mı?'

Cevabı biraz önce duymuştum tekrar dinlemek için şimdî babamın kana kana suyu içmesini bekliyordum. Bu sırada etrafında baktığında siyah kasketli adamın haklılığı beni korkutuyordu. Göze alabildiğince uzanan sanı ovalann arasındatek bir ağaç görürmüyordu.

'Niye olmasın oğlum,olur' dedi

'Peki nezaman cevizleriniyierz?'

'Acele etmek yok.Eğeriyi bakırsa 10 yıl sonra ilk cevizleri yerez.'

Bunu duyar duymaz şaşkına dönmüştüm. 8 yaşında bir çocuktum ve o yaşma kadar yaşadıklarının ağırlığını omuzlarında taşıyordum. 'Aaa ne kadar akıllı, uslu, aferin!' dedikileri ben; aslında yaşadığım o sekiz koca yılda hayattan o kadar bezmînî ki, uslu değil yorgundum. Şimdi babamın bu açıklaması benidehşetdedüşürmüştü

'10 yıl mı? Yuhhh o kadarbeklenir mi?'

'Beklenir oğlum. Eğer ödü istiyorsan emek vermelisin.'

Yine başlıyorduk. Bulduğu her fırsatı bana ders veriyordu. Babalığın ona sunduğu sorumluluk, onu samimi olmaktan

uzaklaştınyordu. Bence de burada ceviz olmazdı. Yani bir cevizin yetişme süresi kadar hayat tecrübüm olmasa da etrafında bir tek ağaç yoktu. Her şeye rağmen uslu çocuklum ve dediklerimi dinlemedi gibi yaptım. Elimden geldiğince ona inanmış gibi görünmeye çalıştım. Şimdi az önce diktığı fidanın üstünde zıplıyordu. Bir an kazmayı ayağına vurduguunu düşündüm de sonradan toprağı sıkıştırmak için bu baskılı yaptığını anladım. Komik adamı babam. Baba gibi davranışları anlar hariç, genelde o da çocuk gibiydi.

'Peki suyu nerden getireceğiz?' Çabuk öğreniyordum. Öğrendiklerimi de hemen sorguluyordum. Biraz önce siyah kasketliden aldığı tüyo babam bir an düşündürdü. Ama bunu ilk defa o an düşündür olması saçmayıd. Her zaman onun bir planlıolurdu.

'Köyden getireceğiz.'

'Nasıl?'

'Benim birfikrim var' dedigülümseyerek. Elimizdekalan son suyumuza da bir az önce diktığı ceviz fidesinin dibine döktü.

Şimdi siyah kasketli adamın üzerinde yarattığı kasvet dağılmıştı. Bu ceviz olacaktı. Babam olur diyorsa olurdu. O siyah kasketli de kim oluyordu. Altı üstü sepette bir motoru vardı.

'Aslında benim de bir fikrim var' dedim. 'Sepetli bir motorumuzolsa hergün onunla gelir cevizler sularım.'

Kasketliden alacağım son fikselyardım da bu olacaktı

'İyi de kim kulanacak onu?'

10 yılın bir çetin cevize adayan adam motor kullanmaktadır acıdı. Arabayı da çok iyi kullandığı söylememediz. Ama hahiliyet sınavına evde oklava ve tencere kapağı ile hazırlanıp girdiğini düşünürsek ayağımızı yerden kesiyordu işte şoförüğün.

'Pekisenin fikrin ne?' diye sordum.

Söyledi. Söylemezdi. Şimdi söylese sürprizi kaçacaktır ve belki debeni buraya getirmek o kardak olmayacağından. Hesvesimi ve inancımı taze tutmak için sürekli planları yapıyordu. Ama beni asıl mutlu eden onunla geçirdiğim zamandır. Babalığının altında sakladığını adamı tanıtmak hoşuma gidiyordu. 'Peki neden buraya dikkat cevizler?' diye sordum. Gülmüştim... Bunun bir anlamı olmamıştı.

'Lan Bahaddin' diye bir ses duydu. Kafasını kaldırıldığından her üz sesin sahibini görememişti. Koyunları korumakla görevli çoban köpekleri sese Bahaddin'den daha çok tepki gösterdiler.

'Kimsin köpekler bağılı değil?' diye bağırdı sesi geldiği yöne

'Benim lan benim!'

Bahaddin bu açıklayıcı cümleyi beyninde süzdü. Kendisine 'Ben' diye hitap eden o kadar çok kişi tanımiştı ki, acaba hangisiydi?

Biraz sonra meşe dallanının arasından çıkanın amcasının oğlu olduğunu anladı.

'Hayırda Aydn? Seni mi yolladılar dava?'

'Beni yolladılar ağa... Senin okul başlamış.'

Bahaddin bir süre düşündü. Okul ya! Karnesini bavulundan çıkarıp övgülerini almadan eline sopa, sırtına abası verilmiş, yaylaya koyunların başına gönderilmişti. Bu onun için ödül sayılırdı. Annesi sadece 'sınıfını geçtin mi?' diye sormuştu Karnesindeki 10'lardan, dönem birinciliğinden, sene sonu tiyatro gösterisinden bahsetmedi. Ankara'da o yıllarda patlayan bombalardan, sağlam solu gözlerinin önünde ölen

abilерinden bahsetmediği gibi... Sınıfını geçmesi, kocası hapsite 6 çocukla ayakta kalmaya çalışan bu kadını, yeterince gururlandırmıştı. Zaten, ne karnesindeki notları okuyabilecek eğitimi, ne de bir hediye alacak maddi imkârı vardı. Ödül olarak onu tarla İşlerinden kurtarmış, yaylaya koyunların başına göndermişti. Gurbette yatakhanelerde aylar geçirmiş bünhe, koyunlarla birlikte özgürceyayla dolasıyordu şimdi. Ne kadar adı koyunlara kitap okuyan adama çıkışa da, kaval çalmayıp beceremedi. O da kitap okurdu onlara. Evidençelen azıkların arasında arada bir bu kitaplar da konulur, siyasi bulunanlar ise koyunları da anarşist yapar korkusu ile gönderilmezdi. Bilirkişi olarak köyün imamına gösterilen kitaplar onaylanırsa yenileri ile değiştirilirdi. Bahaddin için bu kitaplar çok değerliydi. İçeriklerinden çok Okulun kutuphanesinden emanet aldığı kitaplardı onlar ve okul başlığında teslim edecekliği. Şimdi o gün gelmiş, zaman kavramından uzak geçirdiği bu tatlı günlerini sone ermisti. Apar topar azık çantasından emanet kitabını alıp koyduğu yola çıktı.

Annesi çantasının içine yemesi için hazırladığı yolluk yerleştirdiken o ders kitaplarını takım elbiselerini hazırlıyordu... Şimdi çıkışa akşam Ankara'da çıktıktı. Mervinden altına sakladığı ayakkabıları çıkarıp karda. Kardeşleri giymesinde saklamıştı oraya. Koca seneyi attıtan bu eski ayakkabıları parasız yatalı olduğu içinkul vermişti. Fakat ergenlik mervinden altındadurduğu gibi durmuyordu maalesef. Bahaddin ayakkabıyı ayağını soktuğu an topuğunun dışında kaldığını gördi. Kocaya özürde lastik ayakkabının içinde büküldüp gelsen ayak, şimdi bu kunduraya siğmıyordu. Annesi normal şartlarda o ayakkabıyı yaş sırasına göre öyle bir pay ederdi ki henüz doğmamış olan erkek kardeşinin bile ayağına bu ayakkabı değerdi. Ama şu an Bahaddin'in bu ayakkabıyı giymekten başka şansı yoktu. Zira annesinin de ona yeni bir ayakkabı alacak parası... Ne kadar zorlasalar da ayakkabı iyi deneye ayağını sıkıydı. Annesi sadece 'Giderken çaydan yürü. Suya girince açılır' diyebildi

Açılmayacağını o da biliyordu. Ama başka çözümü de, çaresi de yoktu. Bahaddin köy yolunu ayağını sikan kundularla ile yürükeren dönüpson kez köyünə baktı. Köyünson görüldüğü yerdi burası. Karnesini alıp okuldan özlemle döndüğünde de ilk buradan hasretle bakardı baba topraklarına. Kaç sefer oturup ailesi ve köyüne bakacak bir ağaç gölglesi aradı bu arazide. Şimdi çocukluğununda aradığı gölgeyi kendisi yaratıyordu.

Verde yuvarladığımız variller benim için çok yaratıcı olmuştu. En yakın çeşme yaklaştı bir kilometre uzaklığındı.

Arkadaşlarım tatlı köylerinde, yüzme havuzunda deve güreşti oynarken ben boyumdan büyük bu varillerle boğuşuyordum

"Yorulduysan bırak" dedi babam.

"Havasıcak yoksa ben yorulmadım."

'Ben yorıldım gel bana yardım et' dedi. Şimdi ikimiz onun parlak fikrini yuvarlıyorduk. Böylece her gün su taşımamız gereklilikte kalmayacaktı.

'Bu kadar su onlara bir ay yeter değil mi?' dedim

'Bir turdaha yaparsakyeter' diye cevapladı. 'Amalıncı turda senin gelmene gerek yok. Hava sıcak sen havuzu gir.' dedi Birden yumuk gözlerimacıdı.

'Havuz mu?

'Evet. Varilleri doldurduğumuz yerde vardı görmedin mi? '

Böyle bir şeyi görmemiş olmam beni şaşırtmıştı. Bir an önce dönen bombalama olarak havuza atlayıp sularını dışarıya taşımak istiyordum. Ama en azından bu turu tamamlayip havuzu hak etmeliydim. Arkadaşımın anlatırken duymuştum. Büyüklük havuzların girişleri paralı olmuştu. Giriş parasını hak etmek için şimdiden daha gayretli itiyordum varilly. Getirdiğimiz suyu fidanlarla kavuşturduktan sonra havuza girme vakti gelmişti. Boş variller önungde konserve kutusu gibi yuvarlanırken ben onların arkasında koştuyordum. Çeşmenin yanına geldiğimizde babama havuzu sormamak için kendimi zor tutuyor, çok hevesli görünmemekle beraber merakımı gizlemekte zorlanıyordu. Babam bir taraftan yeni postayı doldururken bana da havuzu gösterdi

"Hadi bakalım sen şimdi burada havuz sefası yapıyorsun."

Sefa sürdürmem beklediği yer çesmenin önündeki su yalağıydı. Uzunlaşmasına beş metre kadar varydı ve tek seferde kırk büyükbaş hayvan su içebiliyordu. Hijyenik sorgulama kısmına kalmadan havallerim yıkılmıştı zaten.

'Buradan некие су [civor] dedim.'

‘İçsinler. Senin girdiğini görme zlerse yine içler.’

'Ben girmem buraya' dedim. Dudakları bükmeme fırsat kalmadı: o elbiseleri ile suyun içine dalmıştı. Ben şaşkınlıkla olanları izlerken o yüzüne dökülenşansımlı elliler düzeltti. 'Baba elbiselerin Island' dedim. 'Bırşey olmaz. Ben gitip gelene kadaronlar kurur. Amasen kıyafetlerinleigrime hasta olursun, sonra anneden papara veriz' dedi.

İtirafediyim su ile ilk kavuşmaharıç, çok da yüzülesi bir yer değildi. Bırkaç göbekleme dalış sonrası kuyafetlerimi giyip babamı beklemeye başladım.

Bu variller isimizi nispeten kolaylaştırmıştı. On beğünde bir sular taşıyor, haftada iki kezsulama yetiyordu. Ama baba-
min fikirleri hiç bitmedi. Birkaç varilli seferden sonra, hortum
ile bu çileli taşıma işleminden kurtulduk. Çeşmeye çektiğimi
hat ile ben suyun başında, babam sonunda, belli bir mesafeyi
hortular yardımı ile aşmıştık. Ta ki köyün ilerilgilerini tara-
findan bu ceviz-çeşme boru hattına saldın düzenlenenene ka-
dar.

Hortumun ucu çırşına yakınlarında keşfedilmiş, köyün ortak suyunu çalıyoruz gereğisi ile su yolumuz kesilmişti. Tam burlanın irili arakan jandarmaların fidelerin yanında olduğunu fark ettiğim. Bir suçuımız olmasa da korkar adımlarla yanlara yaklaştık. Ben güvenli mesafe ite babam güvenliği kılan mesafeyi ayarlayıp adımlarımı yavaşlatdım. 'Buyrun komutanım' dedi babam. 'Sızın mı bu ağaçlar?' Bu her ne kadar bir soru cümlesi gibi görünse de, içinde yeterince emir barındıyordu. 'Bız emanetçiyiz. Ölünce yanımıza götürürecek hâlimiz yok' dedi babam. Bu eşri hayatı biraz yumuşatmıştı.

'Hakkınızdı Kenevir yetiştiriyor diye iihbar var.'

'Benceviz diyeektim. İhbaredenherhalde anlıyor bu işten
Çağının bir baksın bu kenevir mi ceviz mi diye?'

Komutan biraz da hayumusamıştı

'İlk başta biz de öyle sandık... Hortumla köyden buraya hat çekmişsiniz.

"Varilleri yuvarlamak zoroluyor" dedim. İlk defasohbetekatılmıştim. Üstelik o yaşlarda kenevir ekmenin neden suç olduğunu da bilmiyordum.

Şimdi takip mesafesini komutanı azaltıyordu. Yanına yaklaşırken "Bu cevizler olunca bize de yedirecek misin delikanlı?" dedi. "10 yıl sonra unutmasanız gelin." dedim. "Ben 10 yıl kalamam ki burada iki senesoratın avlularındır."

'Olsun komutanım belki de sizden sonra tayiniye nasip olur' dedi babam. Hava daha da yumuşamıştı. Bizi eve kadar götürdüler. Yol boyunca kuyu vurulmasından tut da tanker almaya kadar fikirler verildi. Babam hepsine de olumlu yaklaşğından hangisi bir sonraki planınız olacaktı bilmeyordum.

Birkaç ay sonra bir eşeğimiz olmuştı. Artık su bidonlarını eşege yükleyip öyle taşımaya başladık. Bu sırada babamın parlak fikirler aratark devam ediyordu. Yeni projemiz 'eşek arabası' yapmakti. Basit bir tekerlek sisteminin üzerine varillerin sügbeceği kasalar monte edip eşeğin de bizim de yükümüzü hafifletecektik.

Bu proje aşama aşrama tam iki yıl sürdü. Basit tekerlek sistemi ismi kadar basit olmayıp eşekle arabanın buluşacağı hamutu tasarlamak ve uygulamak epey zaman almıştı. Müthiş projesi tamamlandıında eşek hasret kaldığı arabasına kavuşmadan ruhunu teslim etti. Başarılı bir deneme sürüsünü bile gerçekleştiremeden ölümü seçen eşek onu bu yolda yalnız bırakan ilk kişi değildi. Artık babamın cevizleri bir ütopiya dönüyor sürekli ürettiği proje ile dalga konusu oluyordu. Huzursuzluklar ev içinde yansımağa başladı. Her hafta sonu annem aynı ceviz fidelerinin yanında piknik yapmakta sıkılmıştı. Babam abime de araba sürdürmekten başka tekliplerle gelmeliydi. Ben elinden geldiği kadar direnmeye çalışsamda hormonların buna izin vermiyordu. Lise yıllarında artık hikâyeleri ilginçliğini kaybetmiş, statüsü kahramanlıktan, beni anlamayan geri kafalı ebeveyne dönüştürüdü. Babarolunu çok üstesindedirinde yıllarca yaşadığım bu derslerin yorgunluğu beni artık aslaştırtıyordu. Fikirleri de çok parlak gelmeye başlamıştı. Bunu ona hissetmemek için elinden geleni yaptı. Her ne kadar artık yanında olup onurla eşek arabası projesinin son adımına katılamasam da ona saha dışından destek oluyordum. Annemin huzursuzluğunu abimin isyanını; 'En azından kahvesi yok, kuman yok! Bırakın gitsin topakla deşar olsun' diye yumaşatmaya çalışıyordum...

O iseve geldiğinde sürekli eşekkarabasınının hâlinde farklı eşeksiz de çeki demiri ile arabanın arkasına monte edilebiliceğinden bahsediyordu. Son olarak traktör aldı. Onun bile römorku ile yetinemeyip hâläyen projeler geliştirerek hevesini tazetiyordu.

Üniversiteyi kazanıp otobüsle Çankırı'dan ayrılrken ayağında yeni ayakkabılar vardı. Şehir ışıklarını kaybetmeden dönüp son bir kez baktı. Sene sonu döndüğünde bu noktadan tekrar bakacaktım. O an büyündüm hissettim. Arkamda birilerini bırakarak ilk defa uzaklara gidiyordum. Özgürliğin kokusunu burnundan adrenalin olarak geçiyor, her kilometrede kalbim biraz daha hızlı çarpıyordu. İlk defa kendi kaderimi tayin edebileceğim bir fırsat önümde duruyordu.

İstanbul'un karmaşasına, öğrenciliğin sefaletine alışmam zor olmadı. İnsan bu su misali bulunduğu kabin şeklinde hemen alıyordu. Ama ilk çalkantıda ağılayıp suyu dışarı taşırmak istemiyordum. Sorduklarında iyi olduğunu söyleyip buna önce kendimi sonra onları inandırıyorum. Onlar da benden maddi manevi desteklerini hiç esirgemediler. Arasında otobüsle yolladıkları erzak kolileri benimle birlikte çok arkadaşımın hayatı kurtardı. Ama sadece karının doyurabildiğim günlere şükrederek yaşamak bana yetmeyecekti. Hayallerimin peşinde koşmamışdım. Bu şehre bu kaosa o yüzden gelmiştim. Ya kaderimin bana çizdiği yolda ihtiyaçları gidermek için molaları bekleyecekti, ya da kalemi elime alıp bu yolculuğun rotasını kendim belirleyecektim. Kuzunun kurtye-

dili, çiğ süt emmiplerin arasında çakalların kol gezdiği bu şehirde bu sevdanın peşinde koşmak, bunu yaparken iyililik yapmak... Böyle yaşamaya ne kadargümçüm yetecekti. Yine siyah kasketli bir adamçıkkıp 'Olmasız o iş' derse hergünneyeni birparlakfikirnasıl bulacaktım?

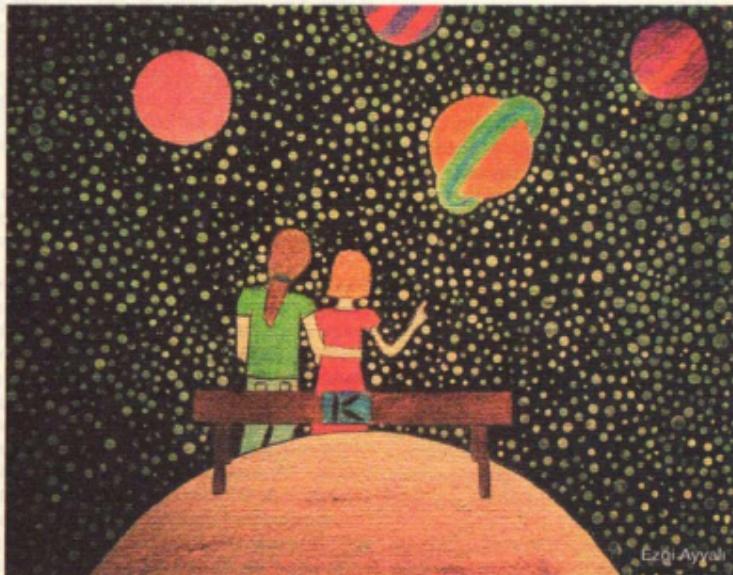
Bunları düşünürken telefonum çaldı. Üç defa çalana kadar açmamadım. Zira yetişmezsem geri doncék kontörüm yoktu. Arayan babamı nedensiz içim rahatlattı. Bir kez daha çalışmaya izin verdim. O benim açmamı beklerdi. İyi olduğumu almış olacakları ki, nasılñ nasıl gidiyor gibi 'adettendir' soruları çabuk aşmıştır. Sadede gelip otobüsme yeni bir paket verdiginden bahsetti. Kargodan haberi olmasına rağmen bir sigara parasına bunu çözdürmek onun hoşuna gitdiyor, ben de hevesi kaçmasın diye otogardan eve kadar süren çileli yoldan ona bahsetmiyordum. Otobüsün Harem'e giriş saatini, plakasını aldıktan sonra telefonu kapatırm.

Akıbilin aktarma süresini kaçırılmamak için hemen Harem otobüsüne birdirim. Otogara geldiğimde beni illa bir yere göndermekte israr eden deňnekçilerden kurtulup yazhaneye ulaştım. Şimdi gelecek kolayı düşünüyordum. Annem bu sefer ne istediği sormamıştı. Belli ki yakın zamanda günü olmuş, kalan pastalar yolluyordu. Otobüsün gelmesine saatlerolmasına rağmen yazhaneden çıkmadım. Sanki yazhanedeki billetçi otobüs gelir gelmez benim kolimi patlatacak, annemin patatesli böreklerini hiç edecek gibi geliyordı. Beklemeyi sürdürdüm. Bekledikçe acıkyor, acıktıça annemin pastalarına kırılıyordum. Otobüs geldiğinde hemen bagaj kısımına yinelirdim. Muavine paketim olduğunu söyledim. Valizleri teslim edene kadar beklememi söyledi. Biri kolimi alıp gidecek diye aklım çıktı. Fakat yolcular dağılığından muavinin gözü gözle geldik. 'Benim paketim olacaktı' dedim. 'İsim' dedi. Annemin kızlık soy ismine kadar söyledim. 'Seninki içerde kardeş.' dedi. Şimdi daha meraklanmıştır ki muavin elimde bir telefon kutusunu tuttuğu. Lüke bantlanmış bir A1018 paketi.. Şaşkınlığımı üzerinden attıktan sonra doğum tarihimi hatırlamaya çalıştım. Acaba bugün doğum günüm ve babam hediye olarak bir telefon mu almıştı? Bant düşlerimle kesip kütüy parçalarcasına açtım. Beklediğim gibi içinden ne annemin böreği ne de hediyeli bir telefon çıktı.. İçinde sadece bircieviz ve altındasın notvardı.

'Benimle birlikte olduğum için sağ ol oğlum.'

İlk cevizimiz oldu...'

ÖGUZASLAN

Ezgi Ayyalı

Bir Kadıköysabahına uyanmışım,
İçimde saatlerce sesini duymayan mutluluğu var.
Günaydın sigaramın dumanı karışıyor
Gökyüzündeki martisiluetlerine
Alışmışım yanibaşım da olmama.
Sayamadığım hasretlerim
Birlikte sana.

Günler geçmiyor
Sayar oldum dakikaları
Özlemek bize göre de değil
Yanında olmasın.

Çıkmalyız şimdî adalar vapuruna,
Bisikletlerimizi eylemeyeceğiz
İlk gölgeliğin altına.
Birdenize bakmalyım
Bir sana
Hanginiz daha güzel?

Bir Turgut Uyar dizesi okumalyız
Nefes bile almadan
Bir mavi takılmak akılmaza
O an
Göge bakmaya karar vermeliyiz
Avuçlarımızı silsizleştirmeli
Şarap içmeden güzelleşmeli
Tüm gördüklerimiz.
Kuş sesleri aşındırmalı kulağımızı
Kırıçık saçların dolaşmalı boynumda
Son vapurun komasıyla bile
Kalkmak gelmemeli içimden.

Biliyorum,
Zamanlanmış örtüsecek birgün
Vekâlât etmeyecek başımız gezenlere
Sonsuz bir mutlulukla karşılaşcağız kollarımızı
Sevince güzel sevenlerdeniz.

KAAN MURAT YANIK

*"Kitaplar
her şeyi
yavaşlatabilir;
iyileştirebilir,
durultabilir."*

Haddini aşan bir gerçeklik ile muhatap hâlindeyiz. Lekeler içinde kaldık. Lekeler o kadar büyük ki, bizi kapsadığını bile anlamıyoruz. Yahut bir şeyleri anladıkça, aklı melekelerimizi kaybedecek kadar anlıyoruz ve bu da bizi çağın yabanilerine dönüştürüyor ama her halükarda içimizden dışarı sızan bir boşluk var. Her şeye alşıyoruz. Alışıkça çürüyoruz

Bunları bana düşündüren şey, bu boşluğun etrafındaki her şeyi bir gün yutacağım, elimden alacağım isterisinden kaynaklanıyor olabilir. Her ne kadar dünyaya aramada çok ciddi bir husumet olsa da hâlâ buraya katlanmam için nedenlerim var, -bunlar nesli tükenmek üzere olup koruma altına alınan nedenler genellikle.- Üstelik... Hayata geç kalmışlık hissi uyandırın o kadar çokşeyvar ki... Bu datuhaf...

Her neyse okumak ve yazmak eylemleri dışında bu boşluğun mukavemet gösterebileceğini sanıyorum. Modern zamanların hiç durmadan uzayan gökdelenlerinden ve dahi birbirine benzemeyen ötesine geçip maskeleri bile düşüş olan insanların korkuyorum en başta. Hiçbir şey bilmedikleri halde her şeyi biliyormuş gibi konuşanlardan korkuyorum. Hayatları herhangi bir şeyleri istismar etmek üzerine kurulu yaratıklardan korkuyorum. Bu yüzden bu aralar daha çok sanlıyo-

rum kitaplara. Belki de kendimden başka bir çıkış olmadığından, teselli bulmak için sizindirim kitaplardan öğreniyorum. Evet, zihnimde yavrulayan sonra da beynimin dik yokuşluんだşlığı yuvarlanan özdüşüncelerim de beni korkutuyor. Bu hız, bu keşmeyeş beni korkutuyor. Her şeyin biraz yavaşlaması gerekiyor; zamanın, teknolojinin, metroların, kadınların, erkeklerin, acıların, bankamatiklerin para sayaçlarının, istismarın, hamburgerden fırlayan ketçabın...

Yegâne çare kitaplar mı peki? Bu da soru mu şimdî, elbette! Kitaplar her şeyi yavaşlatabilir, iyileştirebilir, durulatabilir. Vakti zamanında, bir yazımda psikiyatrların reçetelerine ilaçlarla beraber kitap tavaşısı de yazmalarını gerektiğiini söylemiştim. Mesela; '1 Prozac- 1 Sabahattin Ali' gibi. Şimdî bu delilik çağında daha fazlasını yapmak gerekiyor sanırım; ne bileyim Dostoyevski'nin kitaplarından paragraflan şehrîn dört bir yanına astmak veya Oğuz Atay karakterlerinden biriğini Taksim'de bir aşağı bir yukarı sırtımıza taşımak gibi. Biliyor musunuz eskiden Anadolû'da depresyonu 'Gönül Yorgunluğu' denirmiştir. Gönül yorgun olduğuna inanılan kişiye iyileşmesi için kitap okunmuştur. Öyle işte... Hem kitap okumanın zararları var elbette; bittiği zaman hayatı geri dönüyor ve mecburen yaşamaya devam ediyorsun

Hatırladığından da Güzel

DILEK TÜRKER

Kapıya kapattı. Odadaki yükülük o kadar tanıdıktı ki ona bakınca bütün ağırlığından kurtuldu. Çok sıcaktı. Balkona çıkmış ipe asılı çamaşırının altındaki kuytu serinlikte durdu bir süre. Yandaki masanın üstünde naneler serildiydi, ortada büyük mavi leğen ve köşede aceleye çkartılmış annesinin çiçekli terlikleri. Balkonun demirliklerine dayadı alğını, bu soğuklukiyi geldi

Aşağıda cuma pazarı kuruluydu. Çocukken böyle yaz günlerinde babasıyla bir sabah bir de akşamları giderlerdi pazara; ilki öte beri, ikincisi yalnızca karpuzalmak için.

Bir süre insanları izledikten sonra içeri geçti. Duvarda asılı siyah beyaz dülgrün fotoğrafına takıldı gözü. Aynaya baktısonra, annesine benzıyordu; ama ondan daha ihtiyan bir yaştaydı sanki. Çok yorgundu. Yatağın üzerinde uzunca katlanıp konulan pijamaları giydi. Neredeyse kendisiyle yaşıt pikeyi açıp, bir ağacın kovuğuna sığınır gibi uzandı. Derin uykuya dalmadan önce temiz nevresimleri kokladı.

O içerde uyurken, insanlar toplanmaya başlamıştı. Önce anneannesi, sonra teyzeleri ve dayısı geldi, en son çok sevdigi kuzeni ile onun haylaz oğlu. Kadınlar mutfakta yemek yapmaya giriştiler. Annesi dün geceden yaptığı listeyle hep yenilerini ekliyor, kızının sevdigi tlımyemekler sofrada olsun istiyordu.

Hazırlıklar devam ederken herkes bir sırrı paylaşmanın suskululuğu içindeydi. Biri diğerine "Nasılın?" diye sorسا ipin ucu kaçacak, hepsibinden çözülecekti.

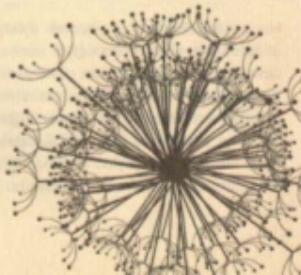
O sırada radyoda bir şarki calmaya başladı. Efkarlandılar. İşe ara verip sigara yaktılar. Sessizlik, sonsuz bir kuyuya dönüştürülyordu zamanı; gittikçe büyülüyen keder bir iç çekişle savunçluruldu. Şarkının bitmesine yakın, içlerinden biri havayı değiştirmek için, "Haluk nerede?" diye sordu.

Salondaydı Haluk. Adını duyunca irkildi. Gözü büfenin camlı dolabındaki raki şişesine takıldı. Yutkundu. Mutfakta kadınlarla görünmeden, sessizce yeğeninin odasına girdi, uyurken usulca izledi onu. Belki küçük bir tavşan alırın ona diye düşündü ya da iki muhabbet kuşu Elinde olsa içmezdi hatta. Her şeye yeniden başlamak istedii, yüzünü yıkamak için banyoyagitti.

Akşam olmak üzereydi. Yemekler hazırlanmış, sofranın kurulma vakti gelmişti. Az önce büyük annenin tombul kollarıyla oynayan çocuk ortalıkta yoktu. Kadınlar yokluğun fark ettiğinde, içерiden sesi geliyordu. Panikleyen koştular. Küçük çocuk karşısında dikilen kızı, "Sen kimsin?" diye soruyordu. Bu soruya sarsılan Defne, yüzündeki yastıkiziyle kapı eşliğinde duruyordu. Hapsedildiğinde henüz yeni doğmuş olan bu çocuğu karşısında görünce daha fazla tutamadı kendini. Bir adım atsa yere yığılacaksız gibi geldi. Hafızasını yoklamaya korktu, kim olduğunu kendiside bilmiyordu.

Yüzünü kaldırıldığından yıldar sonra ilk kez anneannesini gördü, onun fil bacaklarına benzettiği kalın bileklerini. Büyük memelerini sarınlayan pazen geceliği ve başındaki tülbüntiyle her şeyin atlatılacağını söylüyordu. Evi şehriye çorbası kokususarınca, balkonda kurutulannaneleri hatırladı. Tabaklar dolusu çorba içse iyi olacak, yenenin güç bulacaktı yaşamaya. Annesiyle göz göre geldi, en az kendisi kadar onunda ihtiyanlığını farketti.

O sırada banyoda çok bütük bir gürültü koptu. Kadınlar başlarını o yana çevirdiklerinde bir süredir ortalarda gözükmemen Haluk can haviliyle banyodan çıktı, kadınlara dönüp "Bu çamaşır makinası yürütüyor yal!" dedi telaşa Defne eşikten ilk kez adım atıp şaşkınlıktan ne yapacağını bilemeyen dayısına sıkıca sarıldı. Yıllar sonra her şey hatırladığından da güzeldi.

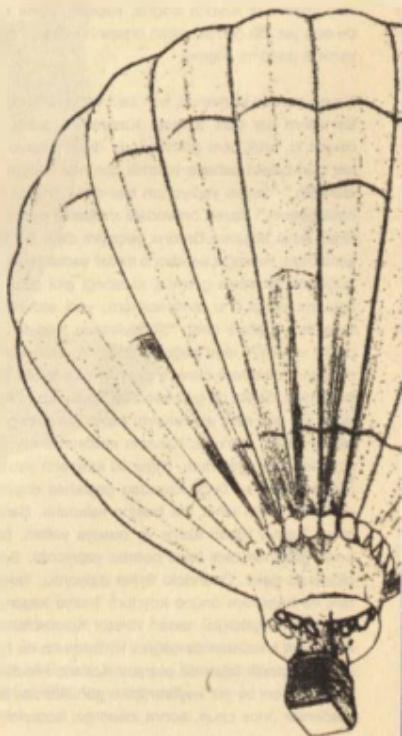

Yarım

ELİF İŞÇİ

denizinkiyisivar
aklmda yüzüün
sormadığım sorular cebimde
oturuyoruz köşedeki masada
dalgalara çeviriyorum kafamı
akım dağılır belki diye
yüreğim dağılıyor onun yerine
sarılıp beraber uyumamızdan saatler öncesi
bir masa var oturuyoruz işte, yan yana ama
sahile doğruyuz
birbirimize yanlışız
hepsinden habersiz rüzgar var hafif hafif
hepsinin farkında bir de ben var var ağır ağır
sağında kalıyorsun elin arada elimde
burnumun direğe siziyor olmayacağın günlere.

En Son Ne Yapıyorum Ben?

SALİH KIRLI

Havuç ekmek. Çok severim. Günde dokuz ekmek dirseği dolusu havuç ekmek yerim. Ortasını yiyecek ekmeğin. Hele içini yiyip dışını bırakmadan nefret ederim. Sabah dört dirseğe, öğlen üç dirseğe, akşam iki dirseğe havuç doldurur yerim. Hayır, öyle çığ çığ yemem. Havucu marketten alım; her gün üç tane havuç. Pazardan alamam, manavdan da. Çünkü o muşmulla suratlılar, "Yarım kiloya tamamlayalım." derler. İstemem. Neden kiloya değil de üç tane mı? Hayır, hayır takıntı bir herif değilim, alışkanlık da değil bu. Ben alışverişimi günlük yapan bir adamım! 50 gram şeker, 14 gram tuz. Günde 14 gramdan fazla zararlı zaten. Her gün eve giderken üç havuç, beş ekmek... Ekmeklerin dirseklerini keserim, ortalarını köşedeği bükfeye satarım. Günlük 2 tane sosis, 5 dilim de sucuk alım karışlığında. Her gün 1 tane dirsek artar, onu da 100 mililitre et suyuna doğar, kapının önüne koymam. Eşref de onu yer. Bir gün ekmeğin ortasını doğrayıp koydum önüne, yemedi garibim. Alışmış

Neyse nerede kalmıştım, heh tarif veriyorum. Havucu marketten alının her gün, 3 tane. Kasıyer kız bana o kadar gericik oluyor ki, artık beni gördüğünde diğer kasaya yollamak için her gün başka bahane bulmak sorunda kalyor. "Kasa kapalı efendim." "Sayım yapıyorum efendim." "Ferili sigara saatim hadi geeeel." Bazen önümdeki müsteriyi oyaliyor zavallı. Sırf diğer kasa boşalar da ona geçeyim diye. Bir keresinde onu yakalamdım, kızcağız kendini o kadar şartlandırmış ki, beni gördüğünde tarantula görmüş isti neşegi gibi gözlerini açtı. Tam ağlamını sarıp onu avlayacaktım, yeni aldığı şeyleri uzaataktım ki şöyle dedi: "Süheyaaaaa, ben fena oldum fazla pedin var mı?" diye bağırdı. Sırf ben onun kasasından geçmeyeylim diye rezil olmaya razındı. Yine atlattı beni. Ama ben bağardım, başka bir gün kendimi unutturup onu alıma düşürdüm. Bir gün rutin alışverişimi yapıp kasadan geçtiğinden sonra tekrar搞得 markete. Kasanın etrafındaki reyonlarda gizlenme volta atıyordu. Diğer iki kaslycerin yemeğe çıkışını bekliyordum, az önce kasadan geçenken duymuştum. Çıkaraklılardı. Bizim lanet tek başına kalacaktı. Şarkülerinden 140 gram Trakya kaşarı aldım ve pusuya yattım. Elimdeki kaşar onun gözünden beni canlı bomba yapıyordu. Sonunda beklediğim an geldi. Önündeki figleri dizdiyordu. Yaklaştım, hızlandı vebam diye önüne koydum Trakya kaşarını. Gözlerinde Hindistan'a geldiğini sanan Kristof Kolomb'un sevinci vardı. Ama herif Hindistan'da değildi ki, zaten kız da hiç tahmin ettiğim gibi panik falan da olmadı. Kolomb Hindistan'da değildi ama yepeni bir yer keşfettimişti o gün. Altınlar, bâkî topraklar, madenler önce onun, sonra insanlığın kaderini etkiledi. Ney-

se. Kasıyer kız hiç kaçmaya çalışmadı, panik, nefret, korku, hıçkırı olmadı. "Sekiz yetmiş beş." dedi kasanın altından poşetçikartarak. "Bozuk yok mu?" dedi. "25 kuruş sonra verisin, her gün geliyorsun ne de olsa." dedi. Poşete kilitlenmemiş. Eve gelirken kasanın en az 40 gramını yemişim. Dirksiksiz.

Nerede kalmıştım? Evet, dünyamın Kristof Kolomb'u olan ben, dünyamın en lezzet yemeği olan havuç-ekmeği anlatıyorum. Marketten üç tane havucu alırmı. Önce bir güzel yakanım. Buraların şebekesi suyu içerençir. Yağımı yağıdında çatının bir ucundaki gider borusunu takip edin. Boruya beraber aşağıya inin. Suyun toprakla buluştuğu yere bir tane düdüklü tencere koyun. Ama kaynayınca ötenlerden değil, dolunca ötenlerden. Koyamazsınız, çünkü bulamazsınız. Bunu ben yaptım. O 30 yıllık kıremitterin Üstünden, yosun tutmuş borularlardan geçen, kuş boğularıyla dans ederek aşağıya inen suyu alın ve şebekesi suyuyla yan yana koypot test edin. Yağmur suyunu arada satıyorum bile. Bu testten sonra gidipl filtre aldim en yakın naburdan. Nalbur minibüsle 20, yürüyerek 11 dakika mesafede. Trafik yüzünden. Ama ben bulduğum semti seviyorum. Trafik, aşıkolduğunuzkınız yaptığı içrençespi gibi. Zoraki de olsa güliyorum buna. Dedim ya semtini çok seviyorum. Ulaşım kötü evet ama kiralara ucuz, güzel kızlar da var.

Biliyorum en son yıkamada kaldım. Yıkadıktan sonra ince ince doğruyorum havuçları çabuk pişsinlerdiye. Sonratencerde haşlıyorum. Bu tencereyi de Floransa'dan aldım. Sırf en yakınımda kâşım Seyffye "Nasılbulduñ? Floransa'danaldım." diyebilmek için. Çünkü o bunu hep yapar. Sahip olduğu ne varsa hepsiyle bu şekilde gururları. Toz bezî bile olsa "Nasıl bulduñ? La Paz'dan getirttim." Evine gidinceterlik uzatır "Çok rahat değil mi? Moritanya'da bir kobodyaldım. 5 yaşında kızlarellerileyi örürörular bunu." der. Bence Seyfi tam bir deli Onunla geçirdiğim her dakika normalliğim için tannıya dua ediyorum. Hani İnsan düşünebilin bir hayvandır derler ya, bence delirebilentek hayvandır. Siz hiç delren başka bir hayvan gördünüz mü? Hiçbir an kovana bal getirdiğinde bir diğer anrı "Çekil kenara çekil. Ben bu bal taaa Amerika Birleşik Devletleri'nin doğusundaki Maryland eyaletine bağlı Baltimore'da bulunan bir ksilofon çiçeğinden aldım." deyip kendi balını kutsallaştırdığını gördünüz mü? Görmediniz. Peki hiç hayvan timarhanesi gördünüz mü? Görmediniz. Hayvan hastanesi var ama timarhanesi yok. Şimdi oradan hayvan psikologları var diyorsunuz. Ama psikologa giden hayvan deli midir? İnsanlar da gidiyor. Anneniz, babanız gidince dell mua-

Eren Caner Polat

melesi mi yapıyorsunuz? Siz geri mi kaldınız? Yapmayın Allah aşkına. Delirmek insana mahsustur.

En son ne yapıyordum? Heh, hasıldaktan sonra ekmek meğhlı arasında duruyorum. Tuzlayıp yiyorum. Günde 14 gram tuz si-

nrimi ihmali etmemek için dirsek başına 14 bölü 9'dan 1.555 gram atıyorum. Bu kadar. Pek iyi anlatımadım ama neyse afi-yet olsun. Ben bi Eşref'e bakıyorum. Son dirseği kepeklî ekmeğten vermiştim. Bakalım yemiş mi?

*Ne vakit yere sıkı bastım, o vakit yerden yükseldim.
Hayal ettiğimi gerçekleştirebilmek için ihtiyacım olan
tek şey, kendime ait bir odaydı, kalbim'dı.*

Kendime Ait Bir Oda

ESRA PULAK

- Korkuların kalbinden büyük mü?
- Baklığın yerden göremezsın beni; bakmadığın yerdeyim ben.
- Hayatkorur.
- "Sahici olana varım" dedi.
- Gözlerin kapalı ikengördüğün düşleri gözlerin açıkken gerçekleştirmen içindî hayat.
- "Sen olmayınca ben olamam ki..
- "Zor," dedi.. Bilemezdi ki, aralarındaki mesafe bir nefes kardarı...
- Sen olmayınca ben olamam ki..
- Hangiyne göstereceksana yüzünü?
- Tek kanatla bırakma beni!
- "Sahici olana varım" dedi.
- Özlediğime yaklaşıkça özlemimi salarım.
- Güneşi görüyorsam evdeyim.
- Mevsim yaz; hadi gel maviye doyalım.
- Nereye gidersen git,kendine doğru koşuyorsun aslında...
- Ve günün birinde kapından içeri biri girer ve bundan böyle senisadece o sevzinistersin.
- Sen bir şarkınıñine nefesini sakaldın mıhiç?
- Gün güneşi,yaz çiçeği,kalp civitlisidirsevda...

Gösterisi sevmedim hiç.

Kimserin Facebook duvarına 'doğum günün kutlu olsuuun' yazamıyorum mesela. Arayıp sesini duymak veya sadece onun görebileceği bir mesaj atmak daha samimi geliyor bana.

Önünde kocaman marka yayan kıyafetleri giyemiyorum. Kiyafetlerine göre insanlara değer biçenler için de uygun değilim bu yüzden.

Cök yetenekli insanlar tanıdım bu hayatı. Bunun havasını bir başkasına atmadım da.

Elimi kurulamak için kağıt havludan tek parça alırmış mesela. Fazla zarar, fazla gerekşiz, fazla artistik gibi geliyor bana. Bir tane yetiyor sonuçta.

Bildiklerime kıyasla, bilmediğlerimin sohbetini yaparım muhabbet ortamında. Öğrenmek, öğretmekten daha sıhırlı geliyor bana.

Vücutumda beğendiğim yerleri bile kendime saklanım inatla. Bir başkasının onayına ihtiyaç duymam bu konuda.

Yeni tanıışım insanları dolu masada, en sessizi ben olurum coğuluğu. İsimi söylemem, yaşımları söylemem sorulmadıkça.

Yıllardır yazarak geçimimi sağlamama rağmen 'yazarım' demekte bile zorlanıyorum hâlâ.

Ama bir şey var ki, sus dedikçe daha çok bağıran çocuk gibi içinden taşın. Yollarda koşup haykirmak.

Tanık tanımadık herkese anlatmak istiyorum bütün heyecanımla.

Ellerim titriyor, gözlerim doluyor hayal kurduğa.

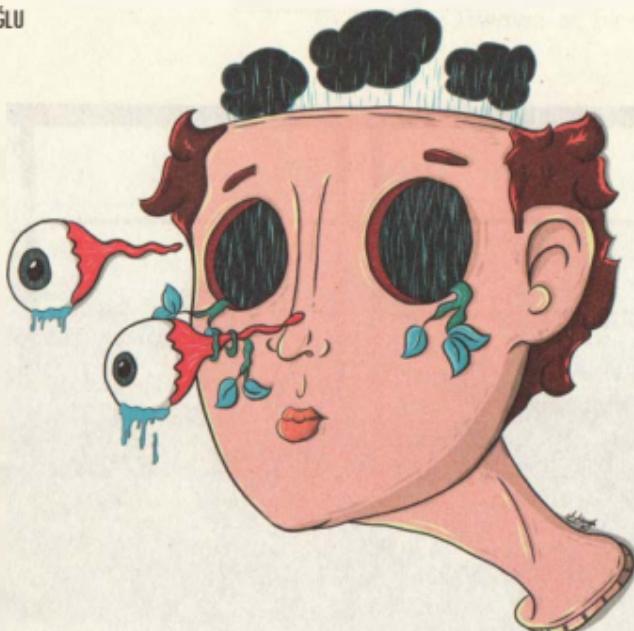
Hayatımın en büyük gösterisi, gösterisi olacak bir sirk cadın var midemde. Saçlarına düşen beyazlara inat, gözlerime yıldızlar kamp kurdur adeta.

Sesim kışılana dek anlatmak istiyorum tüm dünyaya.

Sana itiraf etmeye zorlandığım ne varsa...

Yağmur Misali

ATILAY AŞKAROĞLU

Atılay Aşkaroğlu

Saf bedenler gördüm şaraplarla islanan. Kahkahalar doldurdu ağızları... Kimileri sessiz kalmayı seçti.

Anlatanlar susmadı... Dinleyenler hiç anlatamadı. Boş cümlelerardin geçmesi istendi kimlerinin. Birçoğu renkli görünmeyeiseçı.

Yağmurlarla fedildi kurutopraşa... Aradakalan günahkârlar günahlarıyla islandı. Derin düşüncelere daldı yağmurdan kaçamayanlar, siğınanlar ise yalnızlıklarında isındı

Saf bedenler gördüm yalanlarla islanan. Sigaranın sanlığı sardı dişeri... Kimileri kalmayı seçti, kimileri hiç olmamayı...

Anlamderinliği arandı boğ laflarda. Kelimeler her şeylerini alarak göçüp gitti. Ne kalansaqlardı, ne de onlarasahip olan...

Birileri yaşaşıdi, yaşadıkça doldu. Anlatanları yağmuroldu, sessiz kaların ise onlar abırır bulut misali... Kimileri bir adım

daha ileri atmeye çalışırken ya da bulukendisini, insanlık insanlığı çürümüş birer toplum...

Anlatanlar veremez yaşı gözlerin izahını. Sessizler ise çoktan susmuştur.

Bırsaklıkları vardır, her iki irisandasıda. Anlatanlar kutunun sadece dışını süsler, sessizler ise kutunun yalnızca içini... Birileri girer sınırdan, kutunun yanına gelir; O birilerine yakutunundan kafı yada açmasını bileneçli...

Saf bedenleri gör; "Git!" demiyorlarsa kalmanı istediklerinden değil. Hem gitmek; söylemeden önce olursa anlamını taşı. Yani; birileri kovulur, birileri ise sadece gider.

Gitmek, gidenez orgelir. Birisi kalırsa eger, birde geri hiç gelmemiştir!

İçilen şarap, sadece hayalleri ıslatır; yağmur misali...

Sisifos'u mutlu hayal etmeye çalışıyorum

GİZEM DEMİREL

Bundan çok, oldukça çok yıllar önce buradan çok uzaklarda yaşamış biri, Antik Yunan'ın dakkahramamız, sıkı durun bu birtanrı değil, sıradan bir insan. Sisifos... Kendisi mitolojide tanrılar tarafından lanetlenen ilk ölümlü. Homeros'a göre çok akıllı ve çok kurnaz. Öyle kötü niyetli, sinsi bir kurnaz değil ama. Doğru bildiğini savunmak ve hakkını korumak için aklını kullanabilen biri aslında.

Bu Sisifos tam bir deli yürek. Haktı hukuktu derken sürekli bütünlükler arakanat, başkalıdır, Zeus'un kaçırdığı kinin babasına kaçıranın kim olduğunu yetişir, kapiyacanını almayagelen ölüm tanınını tutsa alıp bir süre kimse nin ölmemesine yetebi kaçırmaz bir kaosaneden ol ve sonundalarında dünyasınısırul. Peki böylesine zeki bir adam orada zap tedebiller mi? Bizimki ne yaparedeyler altıntınsı Hades'i bile kandırır, oradan kurtulur. Hades yakalayana kadar uzun yıllar kimse eline geçiremez Sisifos'u. Ama yakalandı mı da öyle bir cezaya mahkum edilir ki... Her gün, çırıplak bir şekilde, kendisinin kati büyüklüğünde bir kayayı Olimpos Dağı'nın eteklerine tepeşine, yokusuykan iteite taşıtmak zorundadır. Keşke bu kadarla bitse. Bu yuvarlak kayaya zirveye vardığında durmaz gerisin geri aşağı yuvarlanır, Sisifos da ardından bakakalır ve tekrar baştan...

Bitmez bir döngüdür bu aslında. Sonsuzluğa mahkum edilmişdir. O kayayıister bedenindeki altıyüzden fazlasının altıyüzden fazlasını da çalıtırarak büyük bir kuvvetle hızla itsin, -fayda yok- isterse sırtını yaslasın, kayayı 'aman' desin, gerigeri ve ağırağır gitsin, sonuç aynı. Son değişmez.

Durumun anlamsızlığı ve saçılığı kimseyi felsefesini bu iki kavrametrafında geliştirmiş filozof veya ziar Albert Camus kadar derinden ilgilendirmemiş tabii; Camus, 1942 yılında 2. Dünya Savaşı'nın ortasında 'Sisifos Söyleni' adlı denemesini yayınlamış, hatta bu deneme ile Nobel ödülli kazanmış. Efsaneyi irdeleyişyle, yazarken bilehâl okuyucuya birlikte üzerine kafa yormaya devam eden hâliyle ve türrettigi düşünceleriyle herhangi bir mitolojik hikâye oımaktan çıkışıyor Sisifos'u. Bu tekrarlanan surecinin anınsız gündelik hayatın paralelligine dikkat çekerken yaşamını şamaya değerliğini sorguluyor, sorguluyor da. Hele de birşeyin, ulusun, evrenin huzuru günbegün kaçıyorken. Ve iyi bir şeyler olabileceğine inancı korumak gereğiği fikrini içe sindiren sembolik bir gergîlemele olmazken ister istemez soruyor insankendikendine "Gerçekten tüm bu sıkıntiya değer mi?".

Bir artı on eksisi götüremez de, görmezden geldir mi? Ne için? Kalındırmadan kafasını inatla uzatan cılızbır sarı papatyada bileğülü olamaz mı insanoğlu sürekli kendini tekrafayı yangınlerde? Ne uğruna? Veyayaşamınacı verici gerçekleriyle yüzleşenkinbir bebeğindoğuusu üzerine düşünüp içinde uyanan o hisse sizinara boğuşmaya devam etmeye gerek var mı? Sonuç değişecek mi? Camus'ye göre Sisifos acıçında ittiği taşın bazı günler mutlu luki içinde taşıyalır yukarıda. Değişmeyeceğî koşullanın klinatakıp çekerek ve umutsuzca geçirermekteki günlerini, mecbur olduğu kısır döngünün farkında olarak, bilincine vararak, karşılıkarak riayet eder bu cezaya. Karşı çıktıışıyey cezanın kendisi değildir, tannınlarına yaşıtmak istedığıaresizliktir başkalıdır. Bu bir deneyimse, onu deneyimle şeklini kendisi seçebileceğini bilir. Aci çekmeye devam etmeyi seçeşti tannınlara yenilmiş olacaktı ama hayır, o acı çekmeye karşı çıktıızafer onundu. Sisifos fesansının insan hayatına paralelliği işte burdadır. Yaşam tüm seçenekleriyle kocaman bir pastadılmış Sisifos kazanmak için kendine sunulan dilimi tanımlamalı, anlamalı, ve uyum sağlamalıdır. Kayabelki de birmiyononchesinin kesi aşağıya yuvarlanırken durumunun bütünüyle farkındadır, gülmeyerek bakarakasından. "Sisifos'u mutlu tasarlamak gerek." der Camus. Vardığı sonuç da budur yaşamın yaşamaya değerliği ile ilgili, ona göre yaşınanlara bir anlam vermeye çabalamak yerine boşluğu ve anımsızlığı kabul etmeli, bunlardan güç almalıve başkalırmalıdır. İrisan, yoksa zaten hayatla başdemediğini kabullenmiş olur ki bu da ona göre en kötüsüdür. Her birey kendi hayatına pratikedebilir bu yaklaşımı. Hepimizindaha büyük, daha küçük, daha hafif, daha aágır, köşeli, yuvarlak, taşımak zorunda olduğu birbirinden farklılığı var. İtıyoruz da itiyoruz. Fırtınalar geliyor, güclülmü kesiyor, gözümüzde toz kaçıyor, nefesimizi tıkıyor, soğuktan üşüyoruz, elimiz, ayağımızın içindeki kalıyor, tam diyoruz 'bitti', her şeyyedenin başlıyor. Hayat bu, eksikolana, korkutguna, yok olana, üzene, gidele, herşeyera rağmen değil, hepsine inat yaşamak lazı̄m. Hayatı, ölümü, anımları sorgulamak güzel, ama cevapsız kalınan noktalarda açoja, gözyaşına, yüksek sese, içsel ya da karşılıklı kavgaya, isyana karşı çıkmak gerek. "Tepelere doğrutekbaşınadılınmekibile birinsanın yüreğini doldurmaya yeter." der Camus kendili "yaşam, yaşamaya değer mi?" sorusuna cevap. Susturun diş sesleri, bırdinleyingögüsünüzü... Bakın, dopdolu yüreklerimiz

Aşka Düşmek

YUSUFÇOPUR

Aşka Düşmek, 4 Mayıs 1994

Hayatımın rengi değişti. İnanmadığım her şeyin önünde saygıyla eğildim, inandığım her şeyi bir anda siliverdim. İnanmak ve inkâr etmek arasında birdenbireolduhersey. Hicbir huzur-suzluk hissetmemiyorum. Sanki on dokuz yıl inandıklarım hafizamdan silinmiş, ömrümce uzak durdukların önce beynime sonra kalbime indirilmiş. Evet, kutsal bir değişimi benimkisi Ve büyülü. Bir insan başka bir insanın hayatını yeniden doğurabilmiş. Ve aşk, evet, yeniden doğmamış. Ölümü ve acılı bir hayatı ikinci ve huzurlu, mutlu bir yaşam hangimizin reddedebileceği bir teklif olabilir? Reddetmedim.

Eşmerkiz. Çalıştığım kitapçığa geldiği ilk gün, çarpılmıştım. İlk karşılaşmadı sanka yıllara dayanan bir tanışıklığımız varmış gibi hissettim. Sıkışan bir fotokopi kâğıdı bizi birbirimize bağlamıştı. Hayatımı kendim aramda sıkışmışken o geldi, nefes aldım. Tam da işıkları söndürüyordum. Hayatının çoktan sönümlü ışıklarına bir yenisini daha ekliyordum. Sınavların olduğunu haftalar fotoğrafları işleri çok fazla olurdu. Yorulmuştum. Şiir dinletisine gidecektim. Avuntularınla herkesi avutmaya. Tedirgindi. Kabulünü israr eden bir rıçayla geldi. Sınava girecekmiş ve elindeki notları çok acı fotokopiyi etmeliydi. "Tamam," demiştim. "Siz biraz bekleyin, biraçdan hazır olur." O arada kitaplara bakıyordu. Ve sıkışan bir kâğıt. Beni tüm daralmışlığımдан kurtaran o kâğıda minnettanım.

EllerinAşkı, 6 Mayıs 1994

Ellerinden tutmayı çok seviyorum. Hele yağmur yağarsa. O güzel uzunsaçlarından süzülen damalar ellerimizde buluşursa. "Yağmur kadar çok seviyorum seni," dedi bana. Üniversiteden aşağıya, şehrin tek ve mecburiyet caddesi olan Çereş Meydanı'na doğru yürüdük. Derslerini, arkadaşlarını anlattı.

Onunla ilgili ne varsa hepsini seviyorum. Sırıslıklam sevmek dedikleri bu olsa gerek. "Sen," dedi bana, "nehoş bir insanın. İlk gördüğünde huyusuz görünün bu adam şimdî rühumla hissettiğim güzel bir insananasısdönüştür, anlayamıyorum." Büyük laf etme sırası bana gelmişti: "Aşk, hissedilendir." dedim hemen ardından "Ben sana mecburum" u okudum.

"Belediye binasının orayakadar yürüyelim, oranın manzarası güzeldir." dedi. "Gece gece ne manzara?" dediğimde "gözlerinin," dedi ve sustur. Öyle anlarda öyle cümleler kuruyor ki sadece susabiliyorum. Adına Demirci denilen bu şehri ömrümce unutmayacağım. Hoş, kimse unutmuyor. Her sokağında, her admında nice yaşamışlıklar var otuz bin nüfuslu

dağlarla, uzaklıklarla korunmuş bu şehrin. Heryereuzakolan bu yer insanların yüreklerini yakınaştırıyor demek ki. "Her uzaklıkta bir hayır vardır. Sen benim uzağımın." dedimona. Evet, uzağımı. Yakınında olan her şeyden nefret eden benim gibibir irsinan uzağa olansevdasında esmerkizla başladı.

Gelmişlik Belediye binasının yanına. Az ilerde banklar vardı Şehri ikiye bölen derinlikten günde kısımını gören yüksekçe bir yerdî. Yağmur şiddetlendi. Pek kimseler yoktu. Olmasında. Her yerde herkesin olduğu yerleri hiç sevmemişim. Şimdî. Her yerde sevdiğim vardı. "Hadi beni banaaňlat." dedi. En sevdiğim oyundu. "Ne kadar bencilsin, hep kendinden bahsedildin istiyorsun." dediğimde "Kendimi senden dinlemek kendime getiriyorbeni." dedi. Hemen de hazırlıcevabı.

Başladık. "Mavi mi yeşil mi desem," dedim, "yeşilsin." "Neden?" dedi. "Yeşil hayat demek." dedim. "Sen hayatsın. Sen hayat dolusun. Sen," dedim, "görní ilkimine düşen ve orayı kendinle bütünlüteştiren aşık ağacının ilk tohumusun." "Şîr gibi konuyorsun," dedi. Eh, edebiyatta okuyordum. "Ama," dedim, "seni hiçbir şire benzetmem. Sen şu an yazılan bir şîrsin hem de iki kişilik. Bu şîr biziz." dedim. "Devam, edelim, bayım," dedi. Hemen de öyle derdi. Var mı ki içimden gelen delidolul hislerimi uzun uzadıra anlatısam, hemen konuyu değiştirdim. "Ulaniyorum," demişti bir seferinde. "Ve korkuyorum. Bu büyülü cümlelerin verdiği huzura nazar dejmesinden." "Gece mi gündüz mü desem, gecesin," demiştim. "Saklayansın. Büryünsin. Örtensin. Bağna alansın. Bütüneyiensin. An misin gelecek mi desem, anınsın," dedim. An. Hissettilmişim, yaşıdagımız arı. Tüm öncesişliği ve sonrasızlığıyla. "Sen. Şimdîsin. Tipki hayat gibi. Yağmur mu kar mı desem, yağımursun," dedim. "Gözlerin. Sen benim yağmur gözlümsün," diye ekledim. "Kar, beyazdr. Kar, eşitleyicidir. Kar, sakındır. Kar, sükkürtür. Oysa sen, deli dolusun. Önce kendini sonra hayatı sevdirirsın. Hem üşüür hem isitırsın. Sen hayat verenisin," dedim. "Vakit geldi, yurda gitmem lazım," dedi. Vay arkadaş, dedim içimden, on dokuz yıl on dokuz yüzüyl gibi geçti. Şimdî, günler, geceler, anlar... Birdenbire... Eriyip gidiyor. Aşk eritenmiş. "Tamam, son bir şey," dedim... "Gül müsün, lale mi desem, lalesin... Nazenin ruhun, zarif bir duruşun var. Evet, dikenin yok belki ama kırılganlığın var. Sevilensin. Soğanından aşkin rengi doğer. Budanmasın. Dışa dönükdeğil, içe dönüksün. Kızmasın ama kûsersin. Suskuluklar senin için söylemişlerin hepsişir," dedim. Sarıldı. Kalktık. Yurt pansionuna giriş saatini son anina kadardışarıda geçiren aşıklardandık. Sevgillertrafiğiyoğunu pansion yollarında. Hatalı sollama yapmadan, kimseye çarpmadan çi-

kıp gitmek pek mümkün değildi! Yollar ne çabuk bitti! Onlarca çift o güne ait son sözlerini söyleme derdinde, kızlar bir ayakları yurt kapısında bir ayakları dışında onları tutan ellerden ayrılmak istemeyen bakışlarla zebani kılıklı güvenilir görvisinin çatıkşaları arasında dönüp oradırıpansiyonlarına.

Şimdi de sevgilisini yurda bırakmış erkekler trafigi vardı. Pansiyonun içeriçikan merdivenlerinin olduğu kısımların dışa bakan yönünde trafik oldukça sıkıştı. Son bakış, sonsöz, son tebessüm için erkeklerin başları yukarıda, kızların bakışları aşağıdaydı. Penguen sürüsünden farkımız yoktu. Neyse ki yan haftasonuydu

AŞKIN KORKUSU, 7 Mayıs 1994

Sevgi yolundaydı. Etrafi gür ağaçlarla çevrili patika bir yolun insan yeşilinin en koyusuna, havanın en temizine, yalnızlıkların en değerlisine götürdüğü bir yerdı burası. Hafta içinde derslerinden bunalan öğrencilerin, en çok sevgililerin ve sanırım yalnızlıkların ettiği bu yol kimisini hayatın en derin anına kimisiyi en koyu yalnızlığını sürükleyirdi. Esmer kız, bulut gözüm benim, yine beni bekletmişti. Beklemekle geçen hayatım yüreğimdeki burkutusunu yanında bu bekleyişlerin elbette sözü olmazdı. Hem, beklenendi, bekleyışı anlamıştı.

Sınavlardan, derslerden bahsettik biraz. Allesini özlediğini söyledi. Dahabir sanıldı. Aile... Benim, içinde olduğum bir kuyuydu. Onu anlayamam da anlıyormuş gibi yapıyordum. Bende karşılığı olmayan bir duyguya hissettim. Belçika'ya taşınmışlar geçen yıl. Babası eski madencilerdenmiş. Biricincini orada doğmuş. Okul çağının gelince buraya göçmüştür. Doktor babasına temiz havalı bir yerde yaşamamasını önermiş Onlar da Belçika'da yaşamaya karar vermiş. "Sen benim ailemsem," dedi. İrkildim. Sevgilimin her şeyi olmaya çoktan razıydım da bu aile kelimesi beni tedirgin etmişti. "Elbette," diyebildim. "Seninkiler," diye soracaktı ki, yüzümdeki değişimi fark etmiş olacak, vazgeçti. Daha önce de aynı sahneleri yaşamıştık. Elimi bıraktı bir anda. Ne olduğunu anlayamadım. Yoksa, yokluğuya hayatım mahveden ailem şimdî de varlığında hayat bulduğum sevgilimi mi alacaktı benden. Bekledim. Bırkaç adım attım. Arkasına baktı. Korktum. Yüzünde tuhaf ve anlamadırdığım bir ifade vardı. Esmer çiçekim solmuştu adeta. Anılar içinde büyündü. Zamanı unutan ruhum eski yaralı günlerini hatırladı. Her saniyenin içimdekaplı geçtiği o günleri. Hayır, geride kalmıştı. Hayır, hayat şimdîydı. Gidin benden pis hatralar. Sevdigim elimi bırakır bırakmaz nasıl da üşüştünüz yaralı ruhumun üstüne. Alçak akbabalarınız hepiniz. "Ne oldu, iyi misin?" dediğimde yeniden tuttu elimi. Akbabalar gömülüdür geçmişimde. "Az ilerde, bir kız ağılıyordu, duydun mu?" dedi. Hiçbir şey duyduğum yoktu. O hayatma girdi gireli herkesi ve her şeyi

diyan kovalı çok olmuştu. "Kim bilir," dedi, "neden öyle haykira haykira ağılıyordur. Bizi böyle el ele görsün istemedim Kendimi kötü hissettim. Belki de ayrılmış sevdiginden." Esmer kızı ne diyeceğini şaşırdım. Mutsuz insanların gözüne ve gönlüne nasıl battığını iyi biliyordum mutluluklarını. Suçüstü yakalanmış bir çocuk masumluğunaburdur. Konuyu değiştirdim hemen. "Biraz oturalım," dedi. Küçük bir derenin kenarına oturduk. Omzuma süzülen saçlarını koklarken her zaman soğuk olan küçücük ellerini öptüm defalarca. "Hayal kurar misin hiç?" dedi. "Hayır," dedim. "Hayal gelecek demektir. Ben ne gelecek ne de geçmişle ilgilenirim. Ben anımdır. Ne geçmişin keşkesi ne geleceğin acabası, şimdinin içindirim," dedim. İlk cümlem için o an yalan söylemiştim. Henüz geçmişin tüm keşke'lerini içimden atamamıştım. "Bu," dedi "anın ötesi yok mu hiç? Yani, okul bittikten sonra, nasıl bir hayat dileyorsun, nerede ve..." "Şakin," dedim, "kiminle dye tamamlama bu sorunu. Yoksa gücenirim. Ve üzülürüm." Kaygılıydı. Her aşık gibi. An güzeldi de ya gelecek ne olacaktı. Haklıydı kendince. "Ben," dedim anı en iyi şekilde yaşar ve onun hakkını verirsem zaten o an beni düşülebilir geleceğe taşır. Durup dururken sürekli geleceğe düşünmek ya da geçmişe ağıt yaktıktan sonra yapılan en büyük saygısızlık değil misense," dedim. "Bilmiyorum," dedi. "Anı ölümden insanların geleceği olmaz." dedim. Yinebütük konuşsun şairbey. "dedi "Yürekten," dedim. Güldü. Güldüm.

Kalktık. Acıkmıştık. Her hafta sonu yaptığım gibi kahvaltimizi sımitçide yapacaktık. Sevgi yolunu inmek güzeldi de çıkmak yorucuydu. "Ne çabukacıkıyorsun sen," dedi. İçimden büyük bir söz söylemek geldiye de vazgeçtim. Evet, çabuk acıkyordum. Yemeğe karşı bir zaafim vardı. "Kendimi," dedim "kontrol edemediğim tek an acıktığım zamandır." "Bakıyorum da," dedi, "beyimiz anı yaşıyor ama mesajları geleceğe vermey de ihmali etmiyor." Sanıldım ve susturdum onu. "Hep böyle yapıyorsun," dedi. "Haksız olduğunda hemen sanlıyorsun ve konuşmama izin bile vermeden boğarcasına sıklıkla beni. İlyimş valla," diye de ekledi. "Cezalısın," dedi, "hadi benianlat." Güldüm. "Sen de az fırsatı değerlisin, esmer güzel," dedim. "Gökyüzü mü yeryüzü mü desem, gökyüzüsün. Sakinsin. Kimi zaman rengarenk. Kimi zaman yakıcı. Ama asla sıkıcı değil. Hem yeryüzünde hep insanlar var. Sen benimlemeğimsin," dedim. "Gökyüzü, aydınlatır, geceleri bilir," dedim. "Aman," dedi, "ne lügatler, ne lügatler." Bekliyorum bu sözünü. Lügatler derken bayılıyordum ona. "Göz münser söz müslen desem, göznsen derim, her gözün bir öküdü varrı ve göz sözden önce gelir," dedim. Çereşe'ye gelmiştim. Hemen sağda bir sımitçı vardı. Daha doğrusu şehrin tek sımitçısı. Burası tekler şehriydi. Tek bir otobüs firması, tek büyük bir caddesi, tek yerel bir gazetesi, tek bilimsemeyi... "Benim," demiştüm, "benim de tek sevdigimsensin. Nasıl da oradan orayabağladın, sözczambazım," dedi

Çocuktum ya

S. NUR ERGÜN

Onu ilk kez gördüğümde henüz 7-8 yaşlarındaydım. Bir araba yolculuğundan derinlemiştimona. Direksiyonda babam, annemin muavinliğinde dedemin Tekir'deki yayla evine giderken görmüştüm onu. Çocuktum ya arka koltuktaydım hâliyle ve annemin tüm ısrarlarla rağmen uykuya kafa tutmuştum. Yolculuklarda uyunur muydu hiç? Anneler de ne kadar ısrarı oluyordu bazen.

Uyku ısrarında yenik düşen annem, bu seferde meyve soyup vererek başlamıştı ısrarlarına. Tekir'e varana kadar yanılmıyorum sən 1 kilo elma ile 2 kilo kadar can eriğini mideye indirmiştim. Aradabörek ve kurabiye girişide olmuştu tabii midem. Annemi misafirağılmak gibi diydi yolculuğu çekmek. Bir gün öncesinden pastalar, börekler hazırlırmış, yapraklırsanız, ertesi gün de midelerimizi bayram ettiirirdi annem. Hoş, babam da ben de memnunduk bu durumdan. Bir taraftan yiyor bir taraftan da şansımı izliyordum.

Çocuktum ya, öyle şekerfabrikaları, belediye yaklaşıkça çoğalan butikotel reklamları değildi dikkatimi çeken. Büyüyük ağaçlar, kuşşulariveri göründüğüm çocukların elbet heyecanlandıran beni. Onu da böyle güzelbir manzaranın içinde görmüştüm ilk kez. Tam anneme küçük bir kuş sürüsünü gösterirken görmüşve şaşırılmışım. Öylece hareketsiz şekilde duruyordu. İki elini yanlarına doğru açmış, birini bekliyor gibiymişti. El saltayı gülümseserbelki umuduyla hız hızı el saltadım. Babam, dikkiz aynasından görüp sordu kiime el saltadığımı. "Kuşlara" dedim. "Gittikleri yerlere benden de selamsıleşsinlerdi." Gülmeyseypgaza bastı babam ve o, yavaş yavaş uzaklaştı bidden saatte 100 km hızla giderken biz. Bu durumda biz mi ondan uzaklaşmıştık, o mu bizden tam kestiremedim o an. Bir önemi de yoktu zaten. Uzun süren yolculuğun etkisiyle olacak, biraralıçım geçmiş, uykuya dalımsın. Yanındaki koltukta yayaevine götürülmek için yerleştirilmiş eşyaların oluşturduğu sıkışıklıkı rağmen o rezilizde müşi müşi uyumuşum. Büyüyünce tecrübe edeceğim o en güzel rıkyunun zaten tamda böyle rezilüklerle mümkün olduğunu anladığımız zamanların temellerini isteböyle yolculuklarda atmış oluyordum.

Çocuktum ya, rüyamda müdürün geç kaldım diye bağırları, kredi kartını ödeymeyip ay sonunu nasıl getiririm gibi düşünceler yoktu elbet. Onu görmüştüm rüyamda, az önceki gördüğüm hâligibiymiştim. Gülmeyseyerek yanına çağırıldı beni. Hic düzümden gittim. Hasır şapkasını çıkardı ve sol koluya alındıktaki terilisip kana kana su içti yanındakısı seden. "Neden az önceel sallamadan bana yanından gezerken?" dedim. "Görevdeydim," dedi. "Ne görevi bu?" dedim. "Gizli bir görev, hem benim de işim bu işte," dedi. Pek

anlayamadım ama "Sıkılmıyor musun tek başına beklemekten?" diye sordum. "Zaten en büyük derdim de bu, yoksa işimi seviyorum ben," dedi. Oysa en büyük derdi parazit gibi görürmüştü gözüme. Elbiseleri oldukça eskiye yeryeryamalıydı. Üstelik bu sıcağın altında buncata dökerek beklemek zorunda olduğuna göre, parayagerçekten ihtiyacı olmaliydi.

O sırada annemin banasesleridin duydum ve vedalaştı onunla. Ama orada söz verdim hem ona hem kendime. Derde bir derman bulacaktım. "Umut, Umutcum hadi uyan oğum geldik, koş deden seni bekliyor," dedi annem. Daha gördüğüm rüyanetkisinden kurtulmadan, rüya mi gerçek mi ayırdı edemedim koşup kendimi dedemin kolannı braktım. Çocuktum ya, hasret giderirken de unutuvermiştim az önce gördüklerimi.

Nice zaman geçti aradan, annem yine Tekir'e gideceğimizi söyleyince başladım kendimce hazırlıklarına. İçimdeki heyecanın tarifi, sanırım o gün anneme gösterdiğim o küçük kuşsürüsünden duyulan pir pir sesleri gibiymişti. Bu seferhi uymayacaktım ama, uymamalıydım. Çocuktum ya, verdığım sözü tutardım, tutmalydım.

Sabırlızlıdım etrafı. Ağaçlar, arabalar, kuşlar, fabrikalar, trafik işçileri, üzüm bağları, ağaçlar, arabalar, kuşlar, fabrikalar, bağlar... Ve işte uzaktan gördüm onu. Daha mı solgundu yüzü ne? "Dur" dedim babama, "Durdur arabayı." Ne olduğunu anlayamadılar. Onlar arabaya binmeden önce yere boy盧uboynuca yerleştirdim, üstelik üzerinde bıspızarlar vermemiydi neredeysse yolculuk boyunca ayağalarım havada geldiğim, bayan korkuluğu aldim ve koşarak onun yanına gittim.

Beni hatırlayıp hatırlamadığını sordum. Bayan korkuluğu hemen yanı başına, elleri birbirine degecek konumda yerleştirdim. Onun eskieni kıyafetlerini yerileriley değiştirdim. E ar tıktır sevgilisvalı ve kendine dikkat etmesi şarttı. Onları tanrıtip birbirlerine emanet ettim. Bir isim bulmayıdi şimdide. Ama bu görevi de uzunca dıgünüp bir sonraki yolculuğa bırakacaktım. Yanlarına iki şije de su bırakıtm. Belki benim gibi bir çocuğun rüyasına girdiklerindeyine susuzluklarını gidermek isteyebilirlerdi, üstelik şimdî iki kişilerdi. Gözlerine baktım onun.

Çocuktum ya, gülmüşedigine inanmak istedim, inandım.

Yalnız bırakıtm onları.

Korkuluk da olsa yalnız kalmamalıydı hayatı.

Çocuktum ya, kendimce yalnızlıklarını çoğalttım

GÖKHAN COŞKUN

Sonra gleyuersun dişan, bakyorsun güneş hâlâ tepede. Bir cigara yakuyorsun ve
yillerdir kırbağın cumlesi bilmem kaçını kaz kuruyorsun: "W'epolim, kışmet
değilmiş..."

Filmin en dramatik sahnesini böyle acemice harcadığı için onu hiç affetmeyeceğim. Sonuçtansın hayatndakâr kere buanı yaşamafırsatıbuluyor ki. Ben olsamhangi masaya oturacağımıza,masanınınne tarafınaoturacağma, konsantrasyonumu toplamak için ne kadarsüre vakur bir edaylauzaklara dalıpgeideğime, konuyanasıl gireceğime ve en önemli nesçoleyeyeğime önden söyle bir çalışırdım

O ise dağınık. Ve hep birkararsızlık hâli...

Aradı. "Canım sıkkın" dedi. "Canınıyedigim, geleyim mi?" dedim. "Senbilisin" dedi. Atladım beyaz torosuma gittim. Ben, sıkıntılı mevzulara hep beyaz toros ile giderim

Apartmanın önünde beni bekliyordu. İngiliz aksıyla "Irish Pub'a m gitsek?" dedi. Ankaraaksıyla "Olur" dedim. İki caddeparaleledeki yeşil-siyah tabelalı mekâna doğrudyüründük. Elimi tutmadı. Yaz günü, tüm konukomuş pencerelerde, utanıyor herhalediye düşündüm. Açıldığındanberi bunun yarısı kadar bile dolmamış olan mekânda, üstelik günün buerken saatindetek birboşumasayoktu. Ben "Başka bîyerêge gelimmi?" demesini beklerkendilüzenlivel eski müşteriler olmamızın aynalıkını kullandı tüm üşençeliğiley. Alt kattan çıkanlıp kapı ağızinalıtırlı eskübir masanın hazırlanmasını bekledik bir süre. Bu sırada kalabalıkta gelen ortak aksana kulak kesildim. Nerede olsa tanırım. Buran buranDublin. İçimizdeki İrlandallann hepsi toplanmış,ellerinde Arjantin bardakları, dillerinde halk türkleri milli maça izliyor.

Oturduk. Mönüye baktı. Bana baktı. Birara uzunuzunmaça billebaktı.Şans oyuncularını pek aram yoktura bir keresinde ona iddaa oynayan kadınıra olan zaafından bahsetmişim "Yoksası..." dedim içimden. Heyecanlandım. Belli etmemek için hemen bir patatesli lahana çorbasi söyledim.Çünkü İrlanda'nın yoresel tatlarını severim. Sonra dayanamadan "Kupon mu yaptın?" dedim. Boş gözlerle baktı. Usanmış gözlerlebaktı. Birara acıyangözlerle de bakacak oldı ki vazgeçti. "Tükettik galiba," dedi. Bir şeylersöylememi bekledi. Hazırlıksızdı. Hiç çalışmamıştı. Sorunun kimde olduğunu bile söylemedi. Canı yanmış bir gülüşle "zaman" dedim ve ekledim: "Zamanı tükettim." Gitti.

Dört seneevvel bu zamanlar. Tam da böylebir günde. Açıldığı

günden beri muhtemelen ikinci kez böylesine kalabalık bir akşamüstü yaşayın bu İrlanda barından arkasına bile bakmadan gitti. Sanki o kadar filmi başkasıyla izlemişim gibi, hiç romantik değildi.

Ayipolmasında siperş ettiğim corbaningelmesini bekledim. Saydimkirkılık erkek yirmi dokuzu kadıntam yetmiş bir yüksek promilli İrlandalı. Yansi, maçtanalaşıs şekilde marslar, tezahüratlardırkeren ve bir tanesi ilk dakikadan itibarensevimi aksanıylahata yapan oyunculara aralıksızfür ederken, o beni bırakıp gitti. Yineayıp olmasın diye efendi efendi içtimçorbamı ekmeksiz. Çünküusadece kahvaltıda ekmeğin yerim ve çayı sekersiz içerm. Ama çay söylemedim. Hiçbirşeyssöylemedim. Sonra dışarıçıktım. Bakıtm güneş hâlâ tepede. Bir sigarayaktım. Sonra, sonrasını biliyorsunuz işte...

Cocuk zaman geçti. Ama zaman hiçbir şeyi geçirmeden. Zira "zaman" beraber tüketilecek birseydi. Beraber yemek, beraber uyumak, berabersolumak gibi. O, tüketti. Banaise yetmedi. Hergün musluktan akan suyun sesini duyanınsan denizi vedalgaların sahlevuruşunu unutabilirmiydi?

Zaman unutturmaz. Düşündürür. Düşündükçe daha çok şey hayal ederinsan. İlk hangiparmağıyla dokunduguunu, perdedeki yüzleri, radyodaçalan şarkı... Hatırlamaması gereken ne varsahatırlar. Hatırladı için canı yanar. Hatırladı için kendine kızar. Avunmak ister. Tutunmak. Elde bir seyyoksa, olmayana. Inandığına..

Inanmak güzel şey. Inanmak sakınleştirir. Inanmak kabullendirir ve yola devamettir. "Inanda kara taşınan" demisler. Düşünme. Inan. Söyle sürekli aynı şeyleri kendine Susma sakınzihin bulanır. "Kaderim" de. "Hayırısı" de. Taa ki kelimeler tükenene kadar.

Özledim. Ama az önce bildiğim tüm kelimeleri ajan doz bir İranç seansında tükettim. O seviyor diye aksanı Fransızcam ile Alain Delon havasında cümleler fısıdaydım istedim. Olmadı. Buceremedim. Tümşuç Fransız Dil Kurumunun "Özlemek" kelimesini koymamışlar koca dile. "Eksik bırakmak" demisler. Dünyanın en şirsel dili bile anlatmaya yetmiyorhisselferi. Bende susuyorum tümaksanımla. Eksik hissettikçe özlüyör, özledike de susuyorum

Oysa çok zaman geçti.

Ama unutmadım. Akımda...

"Ah, keşke ölümün eşliğinde olanların hepsi, bu benim gördüklerimi görselerdi! Bazen bunu da düşündüm. Izdirap, korku, delşet ve yaşama arzusu, hepsi bitmişti bende. Bana telkin ettikleri dini manşılardan kurulmuş, huzura ermıştim. Tek teselliim, ölümden sonra hiçlik umidiydi; orada tekrar yaşamak düşüncesi içime korku salıyor, beni hasta ediyordu. Ben ki henüz yaşadığım dünyaya bile alışamamışım, bir başka dünya neyme yararı benim? Bana göre değildi bu dünya; bir avuç yüzsüz, dilenci, bilgiç, kabadayı, viedansız, ağgözlü içinde; onlar için kurulmuştu bu dünya. Yeryüzünden, gökyüzünden güçlülerine avuç açanlar, yaltaklanmasını bilenler için. Kasap dükkânı önünde bir sınır parçası için kuyruk sallayan aç köpek gibi idi onlar. Evet, ikinci bir hayat düşüncesi korkutuyor, hasta ediyordu beni. Hayır, bütün bu öğürtü veren dünyaları, bütün bu iğrenç yüzleri görmeye ihtiyacım yoktu benim. Tanrı bir sonradan görme miydi ki dünyalarını ille de göstermek istesin bana?"

Sadık Hidayet, Kör Baykuş

❤ @tedalisa

❤ @siskokitap

❤ @esraerdgn32

❤ @pinarkiziltepe

❤ @necokacivar

❤ @birmeftunkiz

❤ @kzgezegen

❤ @aysearslan71

❤ @kitapgurmlesi

❤ @berfinkrmnl

❤ @esraerdgn32

❤ @eminealpaslan20

❤ @hulya.bekci

❤ @mervekrtilk

❤ @cayseveringunlugu

❤ @alime.sanli

❤ @elmasinikitapdunyasi

Son Şeyler

Kafka Okur Fikir Sanat ve Edebiyat Dergisi

Yazı Gonder

Yazdıklarınızı, çizimlerinizi, önerileri ve görüşlarınızı editor@kafkaokur.com adresinden bize ulaştırabilirsiniz.

GunnaWendt:

LouAndreasSalomeundRilke-eineamourfou
(InselVerlag, Berlin 2011) Rainer Maria
Elinde karıncıyalı LouSalome, Paul Ree,
Fiederich Nietzsche 1882
Salome ve Nietzsche
Rilke ve Salome

Sözler s. 28

Yanbelime kadar karantıya sarkıyorum,
gürültüyle düşüp parçalanmaya
başlıyorum.

Sevim BURAK - Yanık Saraylar, YKY, s.27

Denizinizi buruşturan rüzgarın, derin
suları hukmü geçmez."

Sarıha AYVERDİ, Batmayan Gün,
Kubbealtı, s.37

Bunca felaket, bunca zulüm, bunca
haksızlıklar olsun, bir dünyada köpekler gibi
mutsuz olmanın kolaylığını bildiğim için,
mutsuzlukla şıra koyanlara fena halde
bozulurum. Mutsuz olmak bir manit
değildir. Çektiğin acıları gözler önüne
sermemek, büyük kişisel mutlulukların
peşinden koşmak ayırbından vazgeçip,
küçük mutluluklara sajnmak, onları
yeterimkten asıl manit,

Mina URGAN, Bir Dinozorun Gezileri, YKY,
s.9

"İnsanın anınsızlığı yaşayamaz."
Beniyiandr kimseye inanmadan
yaşamışım.

Peride CELAL, Deli Aşk, Can Yayınları,
s.218

Düşler Çemberinde Kırboğazi Bir Kadın:

LouAndreas Salome s. 30

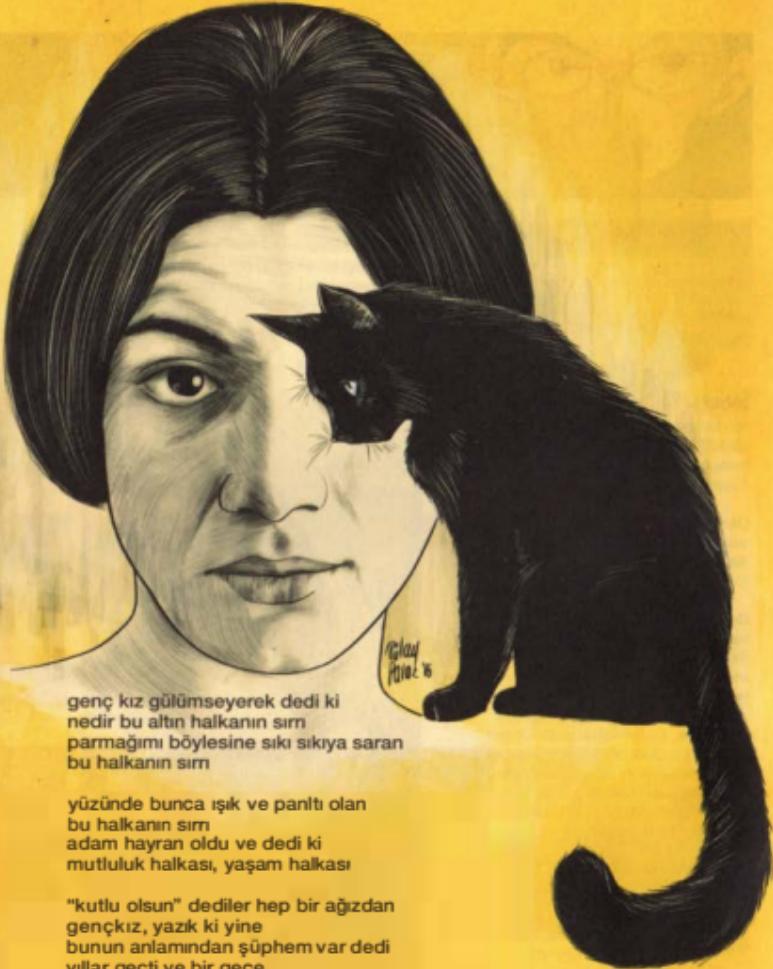
Salomé Yaşamı ve Yapıtları, Angela
LIVINGSTONE, Çev: Semra KUNT, Ayrıntı
Yayınları

LouÖzgürBir Kadının Öyküsü, Françoise
GIRAUD, Çev: Saime BIRCAN, İmge
Kitabevi

www.kulturstiftung.de

"Benim edebi ilgi alanları yok,
ben edebiyattan ibaretim, başka
hiçbir şey değilim, olamam."
Franz Kafka

Replay
Foto: 16

genç kız gülümseyerek dedi ki
nedir bu altın halkanın sırrı
parmağımı böylesine sıkı sıkıya saran
bu halkanın sırrı

yüzünde bunca ışık ve parıltı olan
bu halkanın sırrı
adam hayran oldu ve dedi ki
mutluluk halkası, yaşam halkası

"kutlu olsun" dediler hep bir ağızdan
genç kız, yazık ki yine
bunun anlamından şüphem var dedi
yıllar geçti ve bir gece

solgun kadın o altın halkaya baktı
parlak işlemelerinde gördü ki
kocasından vefa görmek umuduyla nice günler
heder olup gitmiştir, heder olup gitmiştir

kadın perişan oldu
ve yüzünde yine de ışık ve parıltı olan bu halka
kölelik ve kulluk halkasıdır diyerek
için için ağladı